

STRATEGIA ROZWOJU GMINY JORDANÓW DO 2030 ROKU

Jordanów 2023

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	2
Szczegółowy zakres prac nad dokumentem.....	2
Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Jordanów	4
Analiza strategiczna (SWOT) gminy Jordanów	28
Wizja i misja rozwoju gminy Jordanów	31
Obszary, cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku oraz oczekiwane efekty jej realizacji	32
GOSPODARKA LOKALNA	34
OFERTA CZASU WOLNEGO	42
INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	52
USŁUGI PUBLICZNE	61
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Jordanów wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	77
Kwestie wodne a Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku.....	77
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Jordanów	84
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	95
Obszary strategicznej interwencji	98
Spójność założeń Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku z celami i kierunkami rozwoju zawartymi w strategii rozwoju województwa oraz w innych dokumentach wyższego rzędu	103
System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku	109
System wdrażania.....	109
Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	110
Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu	113
Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku	118
Ramy finansowe	118
Potencjalne źródła finansowania	123
Spisy	130

WPROWADZENIE

Władze samorządowe gminy Jordanów, razem z pracownikami Urzędu Gminy w Jordanowie i jednostek organizacyjnych, we współpracy z partnerami lokalnymi, przy wsparciu konsultantów Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego, przygotowały Strategię Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku. Diagnozuje ona uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał gminy i na tej podstawie wskazuje 4 obszary rozwojowe (1. GOSPODARKA LOKALNA, 2. OFERTA CZASU WOLNEGO, 3. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO, 4. USŁUGI PUBLICZNE), a w ich ramach cele i kierunki interwencji polityki rozwoju w ujęciu długofalowym. Nawiązuje do dotychczasowej strategii obowiązującej w latach 2014-2020, stanowiąc jednocześnie odpowiedź na nowe wyzwania stojące przed gminą Jordanów i całą społecznością lokalną.

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku stanowi o kierunku i zabezpiecza ciągłość gminnej polityki rozwoju, ma aktywizować i integrować do współdziałania szerokie grono partnerów, stanowiąc jednocześnie instrument pozyskiwania środków zewnętrznych na najważniejsze inwestycje i działania rozwojowe, w tym w ramach funduszy krajowych oraz środków europejskich w ramach nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej. Przede wszystkim ma pomóc w realizacji potrzeb, oczekiwań i aspiracji mieszkańców i interesariuszy gminy.

Procedura dotycząca opracowania Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku uwzględniała wszystkie akty prawne mające wpływ na jej przebieg, w tym ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prace nad dokumentem przebiegały w formule partycypacyjno-ekspertyznej, wykorzystującej sprawdzone praktyki i najnowsze trendy planowania rozwoju lokalnego.

Okres realizacji Strategii Rozwoju Gminy Jordanów sięga roku 2030, co jest zgodne z okresem kolejnej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej (2021-2027) wraz z dodatkowym okresem na realizację i rozliczenie projektów współfinansowanych z funduszy unijnych i jednocześnie okresem obowiązywania nowych dokumentów nadrzędnych.

Strategia została sformułowana w zgodzie z założeniami kluczowych dokumentów strategicznych szczebla krajowego, regionalnego i subregionalnego, m.in. Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą 2030 roku), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

SZCZEGÓŁOWY ZAKRES PRAC NAD DOKUMENTEM

Szczegółowy zakres prac nad Strategią Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku obejmował:

- Opracowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Jordanów – przeprowadzenie analiz statystycznych w ujęciu dynamicznym i porównawczym; z przeprowadzonej diagnozy wyciągnięto wnioski, które zostały zweryfikowane oraz uzupełnione w ramach warsztatów lokalnych i posłużyły do wyznaczenia obszarów i celów rozwojowych w kolejnych latach.
- Podjęcie uchwały nr XXXII/303/2022 Rady Gminy Jordanów z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym

trybu konsultacji. Tym samym spełniony został wymóg ustawy, a prace planistyczne zostały określone pod względem programowym i czasowym.

- Realizacja 3 spotkań warsztatowych dotyczących wypracowania założeń dokumentu. Pierwsza sesja miała charakter wprowadzająco-diagnostyczny. Ekspert FRDL przedstawił uczestnikom podstawowe wskaźniki oraz trendy opisujące rozwój społeczny, gospodarczy, środowiskowy i przestrzenny gminy. Nastąpiła dyskusja na temat aktualnych oraz perspektywicznych wyzwań i kierunków rozwoju gminy. Druga sesja miała charakter konsultacyjno-kreatywny. Uczestnicy pracowali nad projektem planu operacyjnego strategii, skupiając się przede wszystkim na zadaniach do realizacji w kolejnych latach. Trzecia sesja miała charakter prezentacyjno-dyskusyjny. Ekspert przedstawił powstały na bazie dotychczasowych prac schemat celów oraz kompletny plan działań w ramach strategii. Projekt uzyskał poparcie zgromadzonych uczestników, którzy w ogromnej większości byli współautorami tychże zapisów.
- Opracowanie projektu dokumentu strategii o zakresie i treści zgodnej z art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Eksperti, wykorzystując wszystkie zebrane dotychczas dane i informacje, przygotowali projekt dokumentu spełniający wymagania ustawowe i uznane standardy merytoryczne, gotowy do przedstawienia w ramach konsultacji społecznych.
- Realizacja konsultacji społecznych dotyczących strategii w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, wraz z ich podsumowaniem. Dzięki realizacji procedury konsultacji społecznych uzyskano poparcie społeczne dla wypracowanej wizji rozwoju i strategii postępowania gminy w kolejnych latach.
- Realizacja procedury opiniowania dokumentu strategii przez zarząd województwa małopolskiego. Uzyskano pozytywną opinię zarządu dotyczącą sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa.
- Przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii – przed jej przyjęciem. Badanie ewaluacyjne pozwoliło na finalne korekty w projekcie strategii.
- Realizacja procedury w trybie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w tym uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym. Projekt strategii po zmianach wynikających z konsultacji, opiniowania i ewaluacji został przedstawiony odpowiednim służbom.
- Opracowanie finalnej wersji Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku. Po zrealizowaniu całej procedury projekt strategii został przedstawiony pod obrady i uchwalony przez Radę Gminy Jordanów.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY JORDANÓW

Celem realizowanej diagnozy było rozpoznanie najważniejszych cech, zasobów, potencjałów, problemów gminy Jordanów i otoczenia dla potrzeb planowania długofalowej polityki rozwoju. Prace obejmowały przeprowadzenie szeregu analiz statystycznych, zarówno w ujęciu dynamicznym (analizie zostały poddane dane i informacje z lat 2017-2021/22), jak i porównawczym (dane zestawiono z analogicznymi wskaźnikami dla czterech gmin wiejskich o zbliżonym profilu rozwojowym - porównania dokonano z dwoma gminami z powiatu suskiego: Bystra-Sidzina i Budzów oraz dwoma gminami z powiatu myślenickiego: Tokarnia oraz Lubień; za wyjątkiem gminy Budzów wszystkie graniczą terytorialnie z gminą Jordanów; jednostki porównywane charakteryzują się podobnym ukształtowaniem terenu, zbliżonym położeniem względem największych ośrodków administracyjnych i gospodarczych tej części Małopolski, dostępnością transportową do nich oraz sposobem wykorzystania powierzchni; odniesiono się także do średniej powiatowej i regionalnej). Analizy zostały zrealizowane w kluczowych dla gminy obszarach (położenie i dostępność komunikacyjna, demografia, gospodarka i rynek pracy, środowisko naturalne i infrastruktura techniczna, polityka społeczna, bezpieczeństwo publiczne, kultura, sport i rekreacja, edukacja i wychowanie, kapitał społeczny, stan finansów samorządowych). Podstawowe źródło danych stanowiła statystyka publiczna (przede wszystkim materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego, zgromadzone w ramach Banku Danych Lokalnych) oraz różne opracowania dotyczące gminy. Powstał kompleksowy raport diagnostyczny, który otworzył dyskusję na temat sytuacji gminy Jordanów oraz stojących przed nią kluczowych wyzwań i oczekiwanych kierunków rozwoju. W strategii, zgodnie z obowiązującymi aktualnie przepisami, zamieszczono jedynie – uzgodnioną wspólnie przez ekspertów i przedstawicieli gminy – syntezę wniosków z diagnozy, które posłużyły jako baza do podejmowania decyzji dotyczących wizji rozwoju, celów i zadań strategii.

Obraz gminy

Gmina wiejska Jordanów cechuje się położeniem o znaczącym potencjale rozwojowym, zarówno ze względu na ukształtowanie terenu i atrakcje przyrodnicze, jak i za sprawą dobrej dostępności komunikacyjnej. Gmina położona jest w południowo-zachodniej części Małopolski, w powiecie suskim, w porównywalnej odległości od Krakowa i od Zakopanego, a także w bliskiej odległości od stolicy powiatu suskiego – Suchej Beskidzkiej. Gminę cechuje także niewielka odległość od ośrodków miejskich o oddziaływaniu lokalnym i ponadlokalnym: Rabki-Zdroju, Mszany Dolnej, Makowa Podhalańskiego, Nowego Targu oraz Myślenic, przy czym główne powiązania funkcjonalne dotyczą wspomnianej stolicy regionu oraz – zwłaszcza w zakresie tzw. codziennego życia – samego miasta Jordanowa. Obszar gminy przecinają dwie tzw. „zakopianki” – takie samo potoczne miano noszą zarówno droga, jak i linia kolejowa, łączące Kraków z Zakopanem. Jednostka posiada też rozwiniętą sieć dróg lokalnych. Ograniczenia w jej rozwoju, zarówno w ujęciu historycznym, jak i współczesnym, wynikają natomiast z problemów własnościowych, górskiego ukształtowania terenu (połączenia między miejscowościami przecinające bądź okrążające pasma górskie, liczne kręte podjazdy i zjazdy, m.in. trasa Jordanów-Wysoka). Rozległa sieć dróg generuje przy tym spore koszty odnośnie ich utrzymania i modernizacji.

Gmina wiejska Jordanów okala miasto o tej samej nazwie i podzielona jest na dwie części – północną i południową, co ma wpływ na integrację wewnętrzną jednostki, jak również wspomniane zróżnicowanie ciężarów do sąsiednich ośrodków. W wymiarze przestrzennym obszar gminy jest

w niewielkim stopniu zabudowany, dominuje tu zabudowa mieszkaniowa niewielkiej intensywności, w dodatku rozproszona, co ma wpływ na możliwości i koszty prowadzenia wielu inwestycji, w tym sieciowych (oprócz wspomnianych dróg także wodociąg, kanalizacja itp.). Przemysł, jaki zarówno historycznie, jak i obecnie rozwinął się na terenie gminy, związany jest z zasobami naturalnymi – kamieniem (funkcjonujący kamieniołom w Osielcu) oraz drewnem (tartaki, zakłady wykorzystujące drewno do produkcji). Znaczącej roli w gminie nie odgrywa natomiast rolnictwo – przede wszystkim ze względu na niekorzystne warunki klimatyczne i glebowe do produkcji rolniczej. Ze względu na usytuowanie oraz bogactwo walorów krajobrazowo-przyrodniczych gmina dysponuje znaczącymi potencjałami: osadniczym, jak również w zakresie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego.

Gmina notuje dodatnie saldo migracji, które w dużej mierze obejmuje migracje mieszkańców Krakowa i Śląska na te tereny. Wyzwaniem jest zapewnienie odpowiednich, wysokiej jakości usług publicznych, a jednocześnie zatrzymanie i przyciągnięcie do gminy większej liczby młodych osób, które emigrują w celach edukacyjnych i zarobkowych. Gmina Jordanów stanowi dobrą bazę wypadową do miejscowości o międzynarodowej lub krajowej rozpoznawalności: Krakowa, Wadowic, Kalwarii Zebrzydowskiej, Ludźmierza czy Zakopanego, jak również w najpopularniejsze pasma górskie. Realizowane obecnie inwestycje drogowe, obejmujące przede wszystkim budowę nowej Zakopianki, są dla gminy zarówno szansą, bo jeszcze skrócą czas dojazdu do Krakowa, jak i zagrożeniem, ponieważ może stać się ona gminą jedynie tranzytową w kierunku Zakopanego (spory fragment „jordanowskiego” odcinka drogi S7 przebiega w tunelu pod Luboniem Wielkim). Niemniej, duże obszary leśne, bogactwo fauny i flory, atrakcyjny krajobraz, częściowo również dostępna baza turystyczna (m.in. szlaki turystyczne w kierunku Turbacza, Lubonia, Koskowej Góry czy Babiej Góry, a także trasy rowerowe i konne oraz oferta kilku gospodarstw agroturystycznych) sprawiają, że gmina Jordanów może stanowić również dobre miejsce do wypoczynku i relaksu – zwłaszcza dla osób unikających miejsc najmocniej zatłoczonych w sezonie turystycznym, jak Podhale czy Gorce.

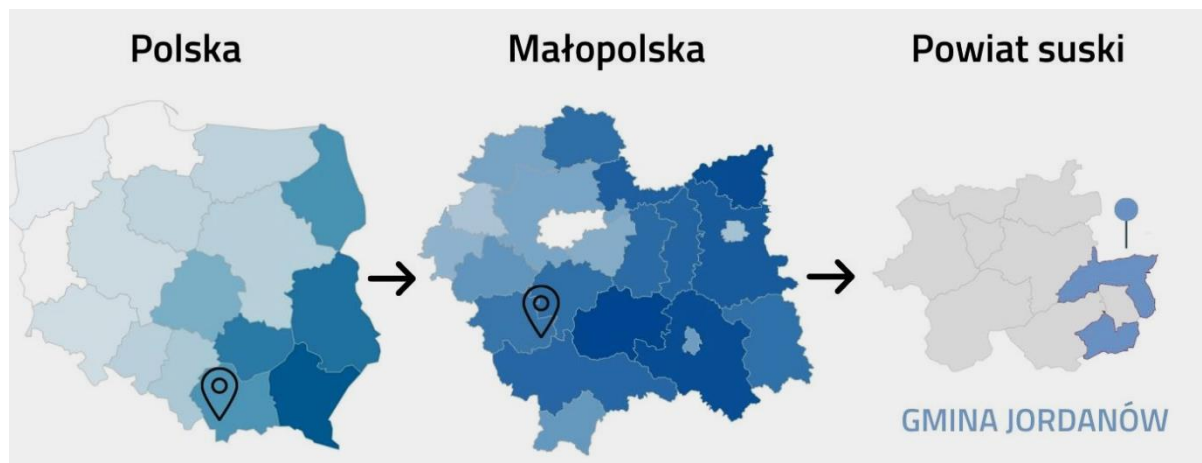
Podsumowując, gmina Jordanów ma potencjał do kreowania swojego wizerunku jako dobrze skomunikowane, spokojne i przyjazne miejsce do życia, ze stale doskonalonym dostępem do wysokiej jakości usług publicznych. W połączeniu z górskim ukształtowaniem terenu, malowniczością krajobrazów oraz niewielką uciążliwością ze strony przemysłu gmina ma możliwość wykorzystania potencjału w zakresie osadniczym jak również w zakresie kreowania szeroko rozumianej działalności sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej, w tym o zasięgu ponadlokalnym.

W ujęciu bardziej szczegółowym, dla gminy Jordanów za najważniejsze, bezpośrednio wpływające na jej rozwój, można uznać następujące uwarunkowania, wynikające z:

a) położenia i zagospodarowania terenu

Gmina Jordanów leży w południowo-zachodniej części województwa małopolskiego, stanowiąc jedną z dziewięciu gmin tworzących powiat suski. Jest podzielona na część północną i południową. Otacza gminę miejską Jordanów, od północnego-wschodu graniczy z gminami Tokarnia i Lubień, od południa z gminami Spytkowice i Raba Wyżna, natomiast od zachodu z gminami Bystra-Sidzina oraz Maków Podhalański. Znajduje się w porównywalnej odległości od dwóch centrów turystycznych Małopolski: ok. 70 km od stolicy regionu – Krakowa, z którym, pomimo odległości, łączą ją silne powiązania funkcjonalne, oraz ok. 55 km od Zakopanego. Jednostkę tworzy 5 miejscowości, siedzibą władz gminy jest miasto Jordanów, położone centralnie pomiędzy jej dwoma częściami, stanowiące jednocześnie ważny ośrodek edukacyjny, zawodowy, usługowy dla mieszkańców.

Rysunek 1: Gmina Jordanów – lokalizacja na tle kraju, regionu i powiatu

Źródło: Opracowanie własne

Gmina Jordanów leży na terenie górskim – na pograniczu Beskidów: Żywieckiego, Makowskiego i Wyspowego oraz Kotliny Rabczańskiej. Jej krajobraz jest dość urozmaicony, charakteryzuje się występowaniem licznych wzniesień, porozdzielanych dolinami rzek i potoków. Miejscowości usytuowane są na różnych wysokościach i w zróżnicowanych formach osadniczych. Obszary leśne stanowią znaczną część powierzchni gminy (ok. 41%). Sporą część terenu gminy pokrywa Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu, którego obecność w dużym stopniu determinuje lokalne procesy rozwojowe. Na terenie gminy znajdują złoża piaskowca magurskiego, eksploatowane przez Kopalnię Kamienia „OSIELEC” S.A. Rozwinął się również przemysł drzewny. Większość gleb ma niewielką przydatność rolniczą, stąd rolnictwo nie stanowi ważnej gałęzi gospodarki gminnej. Cały obszar gminy Jordanów, tak jak i grupy gmin tła porównawczego, pokryty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Dostępność transportowa gminy jest relatywnie wysoka – układ drogowy tworzą drogi o znaczeniu krajowym (DK28 i S7), powiatowym (6 dróg) i gminnym. Siatka połączeń jest relatywnie dobrze rozwinięta, jednak lokalizacja przy przebiegu jednej z najpopularniejszych dróg krajowych (tzw. Zakopianki) ma także wpływ na występujące czasowo utrudnienia drogowe i opóźnienia w czasie przejazdu. Gmina dysponuje dostępem do kolei – linii nr 98 Sucha Beskidzka-Chabówka. Stacja w Osielcu obsługuje kilka połączeń pasażerskich dziennie (pociągi relacji Kraków-Zakopane). Publiczny transport zbiorowy w jednostce opiera się przede wszystkim na ofercie przewoźników prywatnych (busy i mikrobusey). Cechuje go ograniczona dostępność czasowa (kursy głównie od poniedziałku do piątku) oraz taborowa, dla osób ze specjalnymi potrzebami.

Konsekwencje i wyzwania:

- Dostępność komunikacyjną gminy Jordanów należy ocenić jako wysoką – dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna opiera się na drogach krajowych, powiatowych i lokalnych, dogodnie położenie ma korzystny wpływ na atrakcyjność osadniczą jednostki oraz w zakresie oferty spędzania czasu wolnego;
- Budowa nowej Zakopianki dodatkowo skróci czas dojazdu do Krakowa, ale jednocześnie może spowodować, że wiele osób będzie traktować gminę jedynie jako jednostkę tranzytową w kierunku Zakopanego. Tym ważniejsze będą działania podnoszące wspomnianą atrakcyjność gminy i jednocześnie promocyjne, budujące jej pożądany wizerunek.

- Gmina dysponuje dostępem do kolei (linia nr 98) i czynną stacją kolejową, dodatkowo druga zlokalizowany jest w mieście Jordanowie - ze względu na zyskiwanie na popularności w całej Małopolsce tej formy transportu prawdopodobny jest w przyszłości rozwój i wzrost częstotliwości tej formy połączeń na trasie pomiędzy Krakowem a Zakopanem. Warunkiem wykorzystania tego środka transportu jest modernizacja kolei i rozbudowa siatki połączeń, a jednocześnie zapewnienie szybkiego i dogodnego dojazdu do stacji w Osielcu czy Jordanowie oraz inwestycje w infrastrukturę umożliwiającą dojazd i parkowanie w ich pobliżu;
- Dużym wyzwaniem w funkcjonowaniu gminy jest niwelowanie skutków jej podziału na część północną i południową, rozdzieloną odrębną gminą miejską – północna część gminy, zlokalizowana bliżej stolicy województwa jest bardziej ludna i ma nieco lepszy dostęp do zróżnicowanych usług (np. placówki kultury, ośrodek zdrowia, basen itp.);
- Pokrycie niemal całego obszaru gminy planami zagospodarowania przestrzennego stanowi znaczący atut jednostki, podnoszący jej atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną. Dalsze działania na tym polu powinny koncentrować się na aktualizacji dokumentów i adaptowaniu ich do bieżących oraz perspektywicznych potrzeb rozwojowych;
- Na terenie gminy występują bogate zasoby piaskowca - aktualnie funkcjonuje odkrywkowy zakład górniczy - Kopalnia Kamienia „OSIELEC” S.A., która dysponuje zakładem przerobczym, eksploatuje zasoby naturalne i produkuje kruszywo łamane z piaskowca magurskiego oraz posiada koncesję do 2050 r. Eksploatowane są również zasoby drewna – działają tartaki, zakłady wykorzystujące drewno do produkcji itp.
- Gminę historycznie cechują bogate tradycje w zakresie handlu i rzemiosła, stopniowe zanikanie rolnictwa powoduje rozwój pozarolniczych działalności gospodarczych. Położenie, dostępność komunikacyjna i walory gminy sprawiają, że jednym z możliwych kierunków rozwoju jest budowa i komercjalizacji oferty aktywnego spędzania czasu wolnego, zwłaszcza dedykowanej osobom szukającym mniej zatłoczonych destynacji.

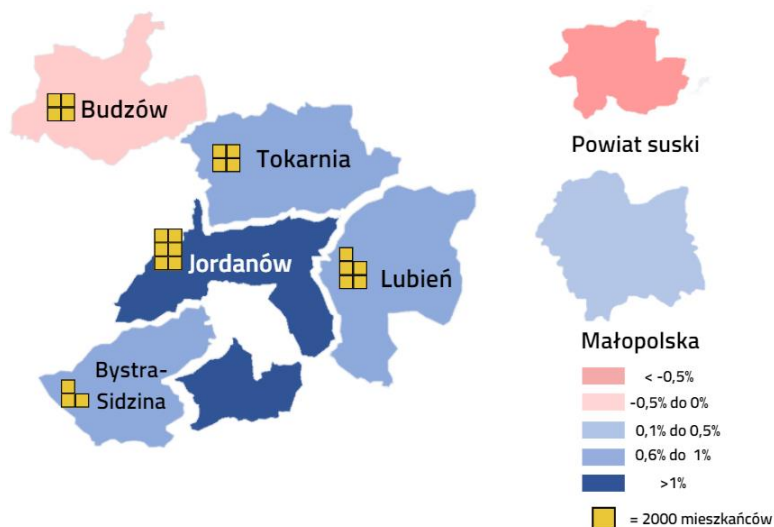
b) sytuacji demograficznej

Według danych UG Jordanów na koniec 2021 r. populacja gminy wynosiła 11 028 osób, a według GUS 11 269 osób. W uproszczeniu można przyjąć, że gminę obecnie zamieszkuje nieco ponad 11 tys. mieszkańców. Jednocześnie oba źródła wskazują na nieznaczny wzrost tej liczby pomiędzy rokiem 2017 a 2021 – GUS (+162 osoby w 2021 r. w stosunku do 2017, +1,5%) a UG (+124 osoby, +1,1%). Spośród wszystkich pięciu miejscowości sołeckich, tworzących gminę Jordanów, największą liczbę ludności na koniec 2021 r. posiadały Osielec (3 027) i Łętownia (2 904), kolejno Toporzysko (2 181) i Naprawa (2 046), a najmniej liczna pozostawała Wysoka (870). Pomiedzy rokiem 2017 a 2021 jedynie miejscowość Osielec odnotowała niewielki spadek (-1,4%), natomiast cztery pozostałe odnotowały kilkuprocentowy wzrost.

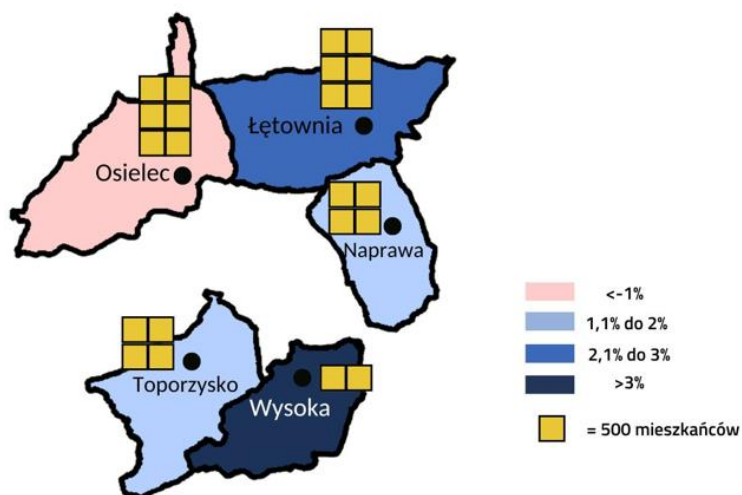
Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Rysunek 2. Liczba mieszkańców na koniec 2021 r. oraz zmiana liczby mieszkańców w latach 2017-2021 w jednostkach porównywanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rysunek 3. Liczba mieszkańców na koniec 2021 r. oraz zmiana liczby mieszkańców w latach 2017-2021 w poszczególnych miejscowościach gminy Jordanów

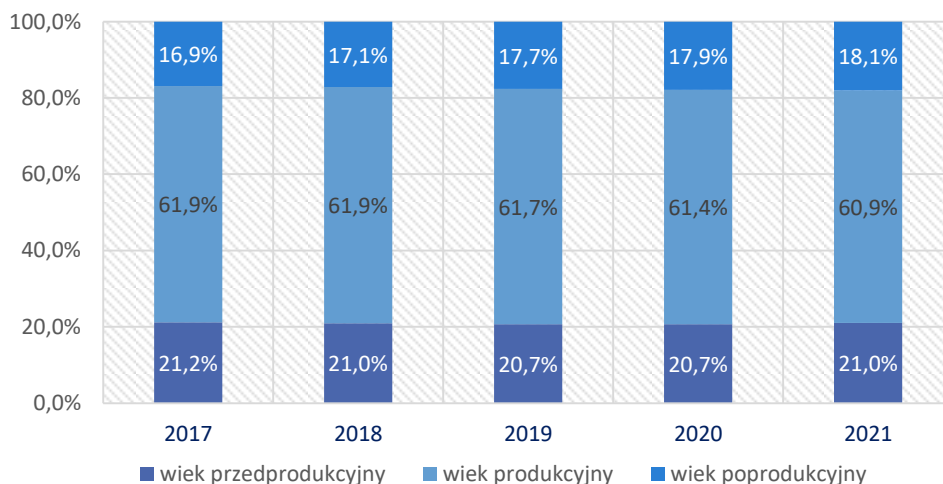

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Jordanów

Zmiany w strukturze demograficznej gminy Jordanów zachodzące pomiędzy rokiem 2017 a 2021, wskazują na stopniowe starzenia się społeczeństwa. W 2017 r. odsetek osób najstarszych wynosił 16,9%, podczas gdy w 2021 r. już 18,1%. Pozytywnym jest, iż zarówno w gminie Jordanów, jak i w gminach tła porównawczego odsetek mieszkańców przypadający na grupę w wieku przedprodukcyjnym przewyższał wskaźnik dla grupy najstarszej w całym okresie (ok. 21% osób w wieku przedprodukcyjnym w gminie w latach 2017-2021). Struktura demograficzna gminy Jordanów korzystnie wypada też w skali województwa (osoby w wieku przedprodukcyjnym – 19,2% w 2021 r., w wieku poprodukcyjnym – 21%) i powiatu (odpowiednio 19,6% i 19,6%). Uzupełnienie obrazu sytuacji demograficznej na terenie gminy stanowi wskaźnik starości, prezentujący odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności – na koniec 2021 r. wartość dla gminy Jordanów wyniosła 15,3% i była korzystniejsza od wartości notowanych w całym regionie (17,7%) oraz powiecie (16,5%), ale jednocześnie gorszą od porównywanych gmin.

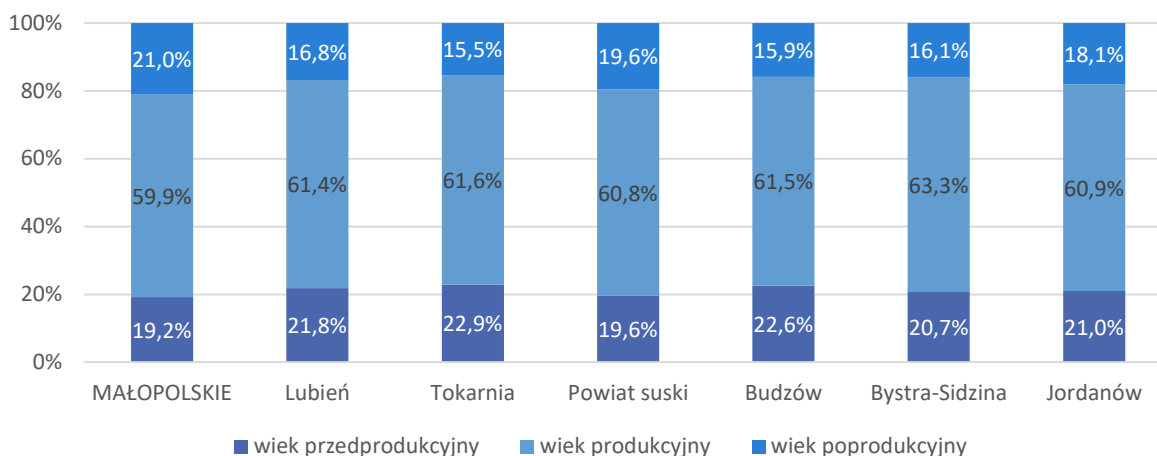
Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Wykres 1. Struktura demograficzna gminy Jordanów w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 2. Struktura demograficzna jednostek porównywanych w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W latach 2017-2020 w gminie Jordanów dominowała przewaga urodzeń nad zgonami, dopiero w 2021 r. wartość przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców osiągnęła wynik ujemny (-1,42 osoby). Ujemny przyrost naturalny, zarówno w skali powiatu, jak całego regionu odnotowywany jest od 2020 r., co można wiązać ze skutkami pandemii COVID-19. Z kolei saldo migracji obserwowane w gminie Jordanów w okresie 2017-2021 wskazywało, poza 2019 r., na przewagę przyjazdów nad wyjazdami z bardzo dobrymi wynikami dla lat 2020 (3,6) i 2021 (4,0). Małopolska przez analizowane pięciolecie notowała nieprzerwaną przewagę przyjazdów nad wyjazdami, natomiast nieco mniej korzystnie kształtowały się wskaźniki demograficzne dla powiatu suskiego, w którym oprócz 2017 r. przez cały okres występowało ujemne saldo migracji. Najmniej korzystną pozycję z tła porównawczego w tym względzie odnotowała gmina Tokarnia, w której w całym badanym okresie ani razu nie wystąpiło saldo dodatnie.

Gminę Jordanów cechuje relatywnie dobra atrakcyjność osadnicza w skali całego powiatu. W okresie 2018-2021 odsetek pozwoleń i zgłoszeń budowy budynków mieszkalnych przypadający na gminę Jordanów kształtował się pomiędzy 12,4%, a 16,1%, co w skali powiatu plasowało gminę z reguły

pośrodku stawki. Najlepszy wynik odnotowano w 2020 r. (16,1%). Na tle grupy porównawczej wysoką popularnością cieszy się gmina Zawoja.

Prognozy demograficzne GUS do 2030 r. zakładają utrzymywanie się liczby ludności gminy Jordanów na zbliżonym poziomie – w 2030 r. jednostkę ma zamieszkiwać 11 323 osób. Sytuacja ta wygląda podobnie we wszystkich porównywanych gminach – najlepszy wskaźnik ma osiągnąć gmina Lubień (+5,3%), stabilny poziom powinien zostać zachowany w skali całego powiatu suskiego (+0,5%). Jednocześnie postępować będzie proces starzenia się społeczeństwa.

Konsekwencje i wyzwania:

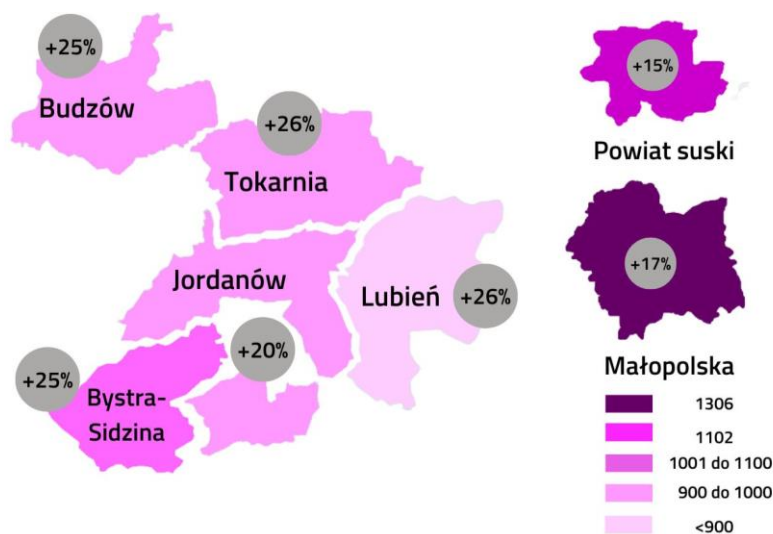
- Pomiedzy statystyką GUS a UG występują rozbieżności, można jednak przyjąć, że liczba mieszkańców gminy Jordanów nieznacznie wzrasta i w najbliższej dekadzie trend ten zostanie utrzymany. Prawdopodobny jest napływ nowych mieszkańców, wskutek dobrej dostępności komunikacyjnej jednostki i atrakcyjnych walorów krajobrazowo-przyrodniczych;
- Społeczeństwo gminy Jordanów będzie stopniowo stawało się coraz starsze. Proces starzenia dotyka większości gmin Polski, dostrzegalny jest także na poziomie powiatów oraz regionów. Wymusi to w przyszłości reorientację działań samorządu gminnego na rzecz osób starszych, chorych i niesamodzielnych, zwłaszcza w zakresie zapewniania dostępności usług publicznych (zdrowotnych, opiekuńczych, aktywizacyjnych). Jednocześnie wyzwaniem jest zatrzymanie i przyciągnięcie do gminy większej liczby młodych osób;
- Analizując dane demograficzne należy mieć na uwadze fakt, że w części mogą one nie odpowiadać stanowi faktycznemu – zjawiskiem powszechnym w przypadku gmin wiejskich o charakterze zbliżonym do analizowanej są wyjazdy w celach nauki lub pracy, głównie ludzi młodych, którzy faktycznie nie zamieszkują na terenie gminy, ale figurują w ewidencjach oraz statystykach. Stąd też prawdopodobieństwo niższej liczby mieszkańców oraz mniej korzystnej struktury demograficznej niż wykazywane.

c) potencjału gospodarczego

W 2021 r. w gminie Jordanów działało 1 058 podmiotów gospodarczych. Od 2017 r. ich liczba wzrosła o 186 (+21%). W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2021 r. działało 939 podmiotów, mniej niż w przypadku powiatu (1 102) i regionu (1 306). Niemal każdy z nich (98,2%) zatrudniał do 9 osób. Jednocześnie w Osielcu zlokalizowane są liczne zakłady z zakresu produkcji drewna i jego przeróbki, w tym stolarstwa. Działają także zakłady kamieniarskie i Kopalnia Kamienia „Osielec” S.A., która swoją główną siedzibę zlokalizowała jednak w Trzebini. Mieszkańcy gminy znajdują zatrudnienie w pobliskich miastach – Jordanowie, Suchej Beskidzkiej, Makowie Podhalańskim, Rabce-Zdroju, Myślenicach, jak również w Krakowie i na Śląsku. Wiele osób emigruje w celach zarobkowych za granicę (Austria, Niemcy itp.).

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

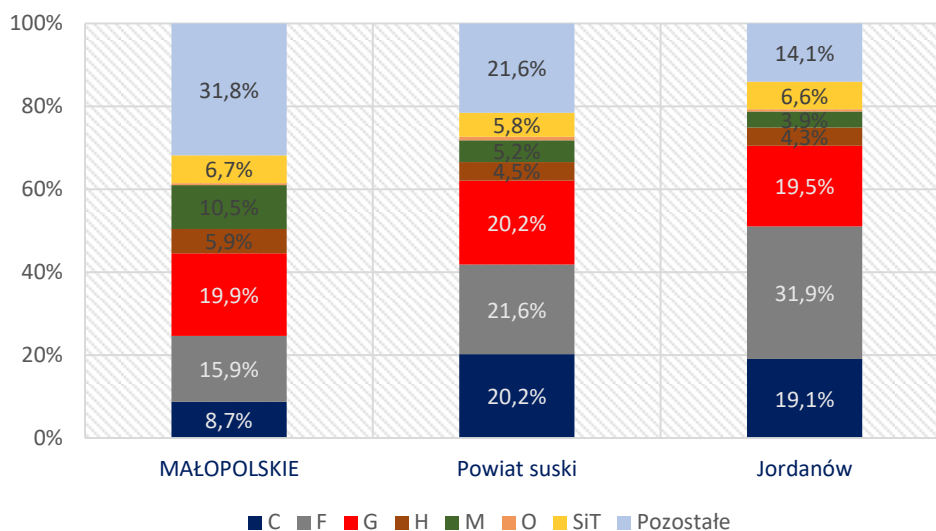
Rysunek 4. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w jednostkach porównywanych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2021 r. i procentowa zmiana tej wartości w roku 2021 w stosunku do 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W strukturze gospodarczej gminy Jordanów, rozpatrywanej pod kątem przynależności poszczególnych przedsiębiorstw do sekcji PKD, dominują firmy skupione w sekcjach F (budownictwo, 31,9%), C (przetwórstwo przemysłowe – 19,1% ogółu w 2021 r.) oraz G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów – 19,5%) – w stosunku do 2017 r. zwraca uwagę wzrost udziału sekcji F o 5,8 p.p. Z danych statystycznych wynika, iż udział podmiotów w sekcji A (m.in. rolnictwo) jest nieznaczny, wynoszący 0,76% ogółu w 2021 r. (8 podmiotów). Uwarunkowania makroekonomiczne, warunki klimatyczne i glebowe oraz struktura gruntów nie sprzyjają działalności rolniczej, która stopniowo zanika.

Wykres 3. Struktura gospodarcza jednostek porównywanych w 2021 r.

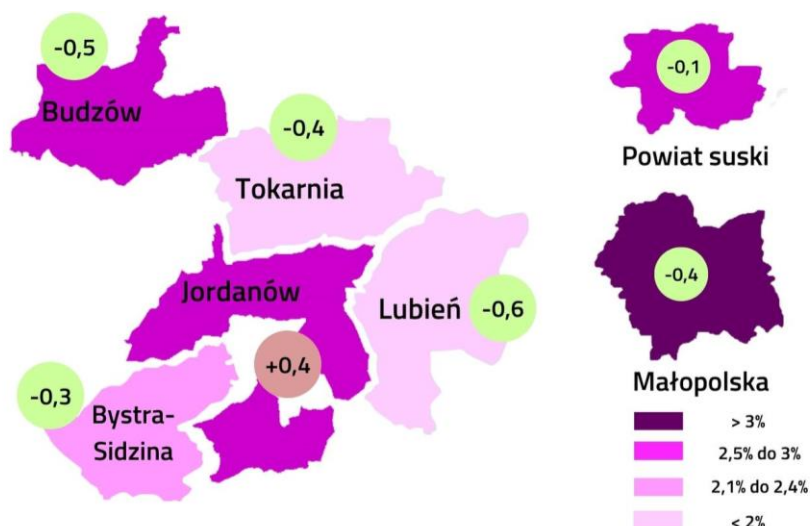
C – przetwórstwo przemysłowe, F – Budownictwo, G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa samochodów, H – transport i gospodarka magazynowa, M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, SiT – pozostała działalność usługowa, produkcja własna gospodarstw domowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Okres 2017-2021 w zakresie bezrobocia w gminie Jordanów przyniósł wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych (+30 osób, +21%), choć zarówno rok 2019 jak i 2021 odznaczały się niewielkimi

spadkami. Przymuszczenie zjawisko dość znaczącego zwiększenia się liczby osób bezrobotnych w 2020 r. w stosunku do 2019 (+42 osoby) stanowiło bezpośredni efekt spowolnienia gospodarczego, jakie spowodowała pandemia COVID-19, podobnie jak miało to miejsce w skali powiatu i regionu. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Jordanów w 2021 r. stanowili 2,5% ogółu osób w wieku produkcyjnym – wartość ta była niższa od notowanej w całym powiecie (2,9%) oraz regionie (3,4%). Jednocześnie trzeba wskazać, że wskaźniki bezrobocia mogą nie oddawać dokładnie realnej sytuacji, gdyż wiele osób podejmuje pracę nierejestrowaną, w tym za granicą.

Rysunek 5. Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2021 r. i zmiana tej wartości (w punktach procentowych) w roku 2021 w stosunku do 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Struktura bezrobotnych w ostatnim pięcioleciu charakteryzowała się stabilnością – z utrzymującą się przewagą udziału osób poniżej 34 roku życia. Niekorzystna zmiana nastąpiła w strukturze bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy – dla całego pięciolecia nastąpił wzrost udziału odsetka osób długotrwale bezrobotnych (+9%), choć wciąż utrzymuje się przewaga osób krótkotrwale bezrobotnych (63,2%). Struktura bezrobotnych w gminie Jordanów pod względem płci nie wykazywała znaczących zmian pomiędzy rokiem 2017 a 2021 – kobiety miały w tym zakresie nieznaczną przewagę (56,3% w 2021 r.).

Konsekwencje i wyzwania:

- W strukturze gospodarczej gminy dominują drobne usługi, z wzrastającym udziałem usług z zakresu budownictwa oraz przemysł przetwórczy. Miejscem pracy dla sporej części mieszkańców są nieodległe miasta, w szczególności Jordanów, Sucha Beskidzka, Rabka-Zdrój, Myślenice, Nowy Targ, jak również Kraków czy Górny Śląsk. Wiele osób pracuje też za granicą. Charakterystyczny dla jednostki jest rozwinięty lokalny przemysł drzewny i kamieniarski. Z uwagi na fakt, że opiera się on na pracy fizycznej, w przyszłości może wystąpić zjawisko niedoboru rąk do pracy (brak popularności tego typu zawodów, niski prestiż wśród ludzi młodych, emigracja zarobkowa);
- Gmina Jordanów boryka się z problemem braku atrakcyjnych, dobrze płatnych miejsc pracy, co powoduje odpływ ludzi młodych do większych ośrodków miejskich (głównie aglomeracja krakowska, konurbacja górnośląska, jak również zagranica). Jednym z nasuwających się rozwiązań tego problemu jest dynamiczny rozwój pracy zdalnej i hybrydowej, która wymaga przede wszystkim bezawaryjnego dostępu do szybkiego

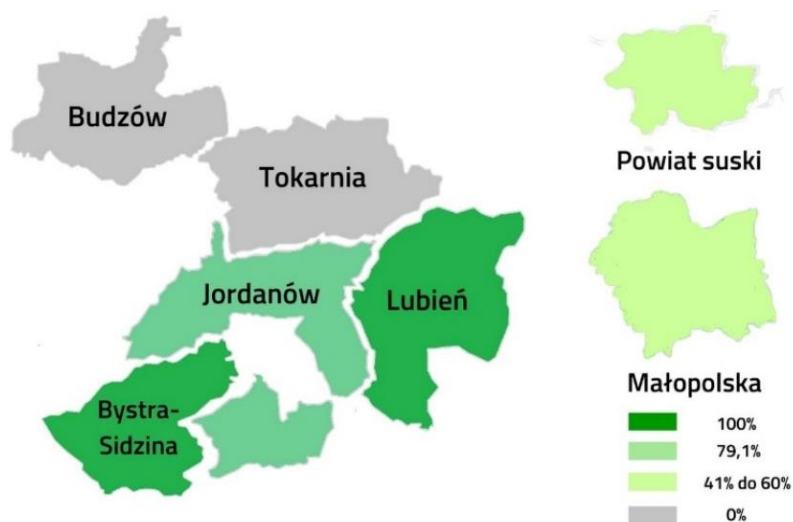
Internetu (rozwój tego typu infrastruktury oraz ogólnie rozwój społeczeństwa informacyjnego pozostaje jednym z ważniejszych wyzwań na najbliższe lata);

- Ze względu na sytuację na lokalnym rynku pracy konieczna jest stała współpraca z powiatem suskim i podległymi mu jednostkami, zwłaszcza PUP, w zakresie zapobiegania bezrobociu i aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia;
- Pod względem atrakcyjności dla przedsiębiorców i inwestorów gmina Jordanów może czerpać z dogodnej lokalizacji i dostępności komunikacyjnej, jednak problematyczne pozostają kwestie dotyczące ukształtowania terenu, rozdrobnienia działek, własności gruntów czy objęcia większości obszaru gminy ochroną przyrody. Wydaje się zatem, że pożądanym kierunkiem działania dla samorządu jest wspieranie i promocja przedsiębiorczości, nastawionej na działalność handlową i usługową, w tym wykorzystującą lokalne zasoby środowiskowe w celach sportu, rekreacji i wypoczynku;
- Ze względu na niekorzystne warunki klimatyczne i glebowe, nie rozwija się produkcja rolnicza. Pewną szansą w tym zakresie są działalności innowacyjne i okołorolnicze – gospodarstwa ekologiczne, specjalistyczne, agroturystyczne itp.

d) stanu i potencjału środowiska naturalnego

Na koniec 2021 r. niemal 80% obszaru gminy Jordanów podlegało ochronie z uwagi na fragment Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Dodatkowo ochroną są objęte drzewa, zgrupowane w 6 zespołach pomników przyrody. Na terenie całej jednostki występują liczne kompleksy leśne (41% powierzchni gminy). Stanowi to przewagę w zakresie bogactwa przyrodniczego, ale jednocześnie istotną barierę w zakresie prowadzenia polityki rozwoju i realizacji dużych inwestycji, w tym przez sektor prywatny.

Rysunek 6. Odsetek powierzchni wybranych jednostek zajętej przez obszary chronione w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

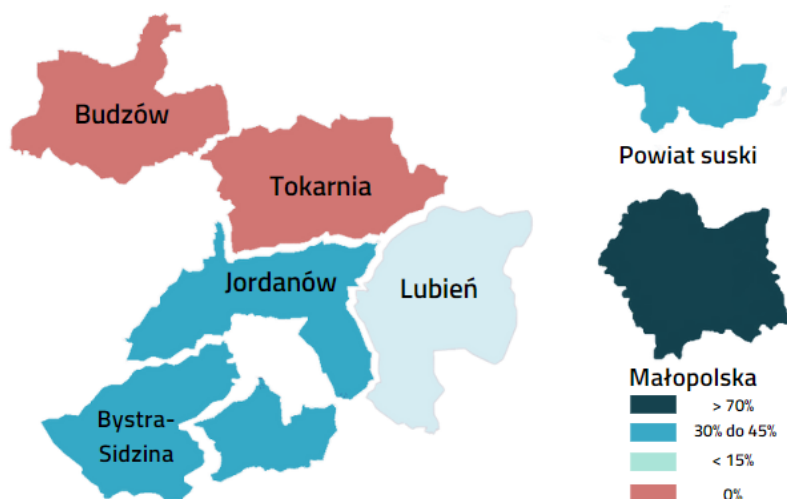
Dla większości małopolskich gmin priorytetowym wyzwaniem związanym ze stanem środowiska naturalnego jest kwestia ochrony powietrza. Gmina Jordanów nie posiada na swoim terenie zakładów przemysłowych, zaliczanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie do grona największych emitentów zanieczyszczeń w skali województwa. Problem tzw. „niskiej emisji”, związanej z ogrzewaniem budynków mieszkalnych paliwami stałymi (głównie węgiel,

niezadko niskiej jakości, drewno) oraz ciągle jeszcze zdarzającym się spalaniem śmieci istnieje, choć nie jest w pełni rozpoznany – na terenie gminy Jordanów nie ma stacji pomiarowych, nadzorowanych przez krakowski WIOŚ. Wyzwaniem na kolejne lata jest realizacja inwestycji oraz programów antysmogowych i ochrony powietrza, w tym w zakresie wymiany nieekologicznych źródeł ciepła, modernizacji energetycznej budynków, czy montażu OZE.

W zakresie danych dotyczących gospodarowania odpadami zwraca uwagę wysoki odsetek odpadów zebranych selektywnie w ogólnej liczbie odpadów – w roku 2021 aż 49,4% ogółu odpadów w gminie Jordanów było segregowane, co pozwoliło na nieznaczne przekroczenie średniej wojewódzkiej (41,1%) i stanowiło rezultat zbliżony do średniej powiatowej (51%). Jeden mieszkaniec analizowanej jednostki wytwarzał średnio 173,3 kg odpadów rocznie, znacząco mniej niż w przypadku powiatu oraz województwa.

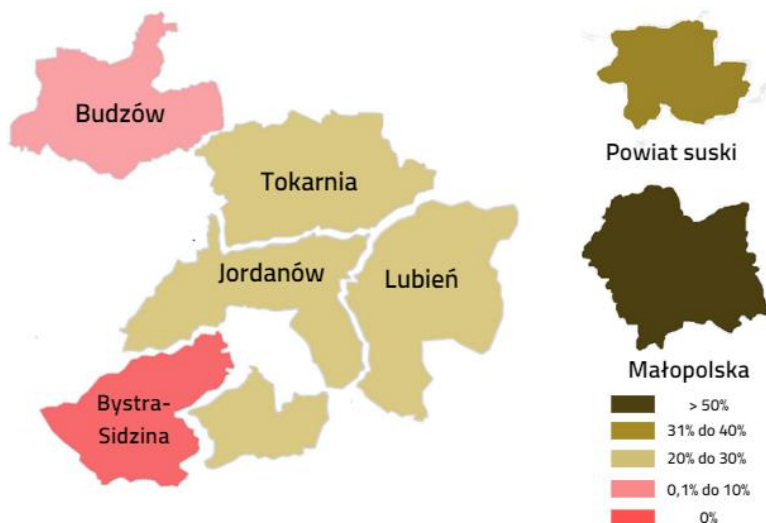
Według danych GUS, na koniec 2021 r. gminę Jordanów cechował niski poziom dostępności do wodociągu (32,6% ogółu budynków mieszkalnych) i znikomy w przypadku kanalizacji (27,6%). Problem występuje w skali całego powiatu, choć wartości parametru dla powiatu są nieco wyższe (w 2021 r. dostęp do wodociągu - 36,5%, do kanalizacji – 39,6%). Sytuacja była szczególnie niekorzystna na tle średniej regionalnej (72,1% i 51,2%). Należy jednak pamiętać, że dane GUS nie uwzględniają występowania rozwiązań alternatywnych. W zakresie zaopatrzenia w wodę w gminie działają 4 spółki wodne, a część mieszkańców korzysta z indywidualnych studni. W zakresie gospodarki ściekowej duża część gospodarstw korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków, zbiorników bezodpływowych itp. Inwestycje sieciowe w gminie są problematyczne głównie ze względu na zabudowę mieszkaniową niewielkiej intensywności, w dodatku rozproszoną, oraz górskie ukształtowanie terenu, co przekłada się na koszty prowadzenia i utrzymania inwestycji. Zastosowanie systemów wodociągowych i kanalizacyjnych innych niż infrastruktura sieciowa stanowi w wielu przypadkach konieczność. Niemniej, rozwój infrastruktury gminnej systematycznie postępuje i stanowi odpowiedź na zagospodarowanie osadnicze kolejnych obszarów gminy. Jest to jedno z ważnych wyzwań dla gminy w perspektywie kolejnych lat.

Rysunek 7. Odsetek budynków mieszkalnych w wybranych jednostkach posiadających dostęp do wodociągu w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rysunek 8. Odsetek budynków mieszkalnych w wybranych jednostkach posiadających dostęp do kanalizacji w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W gminie występuje też problem z dostępnością do gazociągu. Według danych GUS na koniec 2021 r. dostępem do sieci było objęte zaledwie 15,1% mieszkańców gminy Jordanów (w miejscowościach Łętownia i Wysoka) – był to rezultat zbliżony do powiatu (14%) oraz znacząco odstający od regionu (65,4%). Jednocześnie w Osielcu i Naprawie postępują kolejne inwestycje, które zwiększą dostępność gazociągu w skali gminy.

Konsekwencje i wyzwania:

- Walory krajobrazowe i przyrodnicze stanowią przewagę konkurencyjną gminy Jordanów. Odpowiednie ich wykorzystanie, przy poszanowaniu środowiska, może pozwolić na wzmocnienie atrakcyjności zarówno osadniczej, jak i rekreacyjno-wypoczynkowej gminy. Niemniej znaczący udział obszarów chronionych stanowi również istotną barierę w zakresie rozwoju inwestycyjnego na terenie gminy;
- Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej stanowi ważną potrzebę gminy Jordanów. Jednocześnie pozostaje problematyczny głównie ze względu na zabudowę mieszkaniową niewielkiej intensywności, w dodatku rozproszoną, oraz górskie ukształtowanie terenu, co przekłada się na koszty prowadzenia i utrzymania inwestycji. Obecny system oparty jest w dużej mierze o rozwiązania alternatywne, które sprawdzają się w trudnym dla prowadzenia sieci terenie. Niemniej, rozwój osadniczy i gospodarczy będzie wymuszał kolejne inwestycje publiczne;
- Brak dostępu do gazociągu w większości sołectw może wpływać na obniżenie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej gminy Jordanów. W kontekście zmian prawnych, narzucających konieczność rezygnacji ze stosowania paliw stałych do ogrzewania budynków mieszkalnych, może też stanowić istotny problem w zakresie walki o czyste powietrze. Rozwój infrastruktury gazowej pozostaje poza kompetencją gminy, jednak już rozpoczęte inwestycje PSG sp. z o.o. powinny zniwelować ten problem i zwiększyć dostępność gazociągu w skali całej gminy;
- Coraz częściej występującymi zjawiskami związanymi ze zmianami klimatycznymi są susze, które mogą być dotkliwe zwłaszcza dla mieszkańców użytkujących studnie przydomowe, ze względu na okresowe niedobory wody, powodowane wydłużającymi się okresami bezopadowymi. W szczególności w okresach wiosennym i letnim będą się one zdarzać

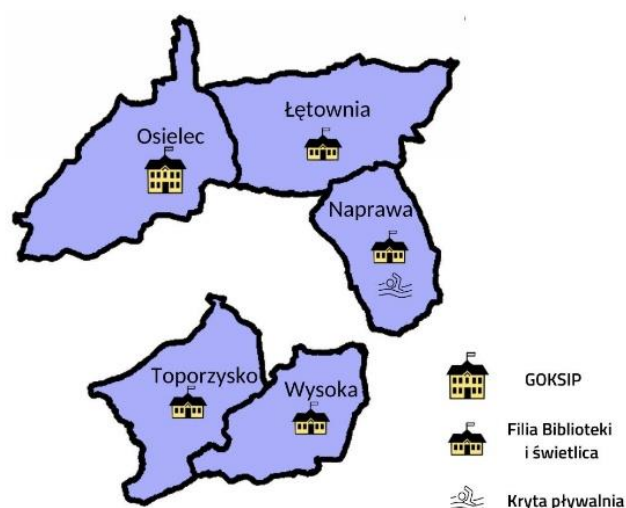
coraz częściej. Jest to także znaczące zagrożenie dla częściowo obecnego w gminie rolnictwa. Obok rozbudowy i utrzymywania sprawności funkcjonowania sieci konieczne jest prowadzenie na wielu polach działań edukacyjnych, dotyczących racjonalnego gospodarowania wodą;

- Edukacja wydaje się być konieczna także w zakresie poprawy stanu powietrza – tyczy się to zarówno ciągle zdarzającego się spalania śmieci w piecach centralnego ogrzewania, jak również zachęt do wymiany przestarzałych kotłów na instalacje przyjazne środowisku;
- W dobie kryzysu energetycznego szczególnie ważne będą działania własne gminy i programy wspierające mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków i instalacji OZE.

e) zasobów dziedzictwa kulturowego i tzw. oferty spędzania wolnego czasu

Samorządową placówką odpowiedzialną za działalność kulturalną i rekreacyjną w gminie jest Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie (GOKSiP) z siedzibą w Osielcu. W strukturze jednostki działają placówki w Łętowni, Naprawie, Toporzysku oraz Wysokiej, w każdej funkcjonuje aktywna świetlica i biblioteka. Wśród aktywności organizowanych bądź wspieranych przez GOKSiP na wyróżnienie zasługuje działalność chóru VOX ALTISONO (od 2009 r.), Gminnego Zespołu Regionalnego „Gronie” z Łętowni (od 2016 r.) czy orkiestr dętych (Młodzieżowej Orkiestry Dętej w Naprawie, a także orkiestr OSP Łętownia, OSP Osielec, OSP Toporzysko, OSP Wysoka), Mażorettek z Naprawy. W każdej miejscowości sołectkiej działają także koła gospodyń wiejskich (KGW Łętownia, KGW Naprawa, KGW Osielec, KGW Toporzysko, KGW Wysoka). Ponadto od 2015 r. w Osielcu w siedzibie GOKSiP prowadzi działalność edukacyjno-kulturalną Stowarzyszenie „Śleboda”, którego celem jest rozwój działalności edukacyjnej i kulturalnej oraz promocja gminy Jordanów. Ośrodek aktywnie współpracuje z bliższym i dalszym otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z organizacjami pozarządowymi (np. Związkiem Podhalan) oraz lokalnymi twórcami, artystami i rzemieślnikami.

Rysunek 9. Rozmieszczenie placówek kultury prowadzonych przez samorząd gminny w gminie Jordanów w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOKSiP Jordanów

W Rejestrze Zabytków Nieruchomych Województwa Małopolskiego znajduje się 5 obiektów z gminy Jordanów – głównie architektura sakralna oraz dworsko-pałacowa, o niewielkim poziomie rozpoznawalności i atrakcyjności dla przeciętnego turysty.

Wyróżnikiem gminy Jordanów na skalę ponadlokalną może być natomiast działalność z zakresu sportu – po pierwsze Stowarzyszenia Motocross Team Rapacz (Klub MTR Osielec), które zrzesza osoby uprawiające sporty ekstremalne, typu motocross, cross country i snow-cross, oraz jest cyklicznym organizatorem jednej z rund Mistrzostw Strefy Polski Południowej w motocrossie. Kolejnym sportem wartym uwagi z punktu widzenia aktywności na terenie badanej jednostki jest jeździectwo i działalność Klubu Sportowego „Bór” Toporzysko. Na terenie Folwarku Toporzysko mieści się hipodrom z podłożem kwarcowym i kryta ujeżdżalnia. Organizowane są też, m.in. przy wsparciu gminy, cykliczne imprezy z zawodami konnymi (m.in. Toporiada, Hubertus, Puchar Babiej Góry). Oferta przyciąga osoby również spoza gminy, co może być szansą na rozwój sportu jako specjalizacji lokalnej. Funkcjonuje również Szwadron Toporzysko w barwach Pułku 3 Strzelców Konnych im. Hetmana Polnego Koronnego Stefana Czarnieckiego, prowadzony przez Stowarzyszenie Kawaleria, którego członkowie prowadzą działalność edukacyjną i kultywują tradycje jeździeckie oraz organizują zajęcia i obozy.

Poza tym na terenie gminy działa Kryta Pływalnia w Naprawie. Jest to dodatkowa oferta dla mieszkańców gminy i sąsiednich miejscowości, ale jednocześnie duży koszt dla budżetu lokalnego. W kontekście inflacji i rosnących cen energii, konieczne wydają się działania w zakresie optymalizacji kosztów utrzymania basenu.

Niewątpliwym atutem gminy Jordanów jest jej bogactwo przyrodnicze i górski krajobraz, a także położenie na pograniczu Beskidów: Żywieckiego, Makowskiego i Wyspowego oraz Kotliny Rabczańskiej. Gmina Jordanów stanowi dobrą bazę wypadową do szerzej znanych miejscowości międzynarodowej lub krajowej rozpoznawalności: Krakowa, Wadowic, Kalwarii Zebrzydowskiej, Ludźmierza czy Zakopanego, jak również w najpopularniejsze pasma górskie.

Konsekwencje i wyzwania:

- Samorządowa jednostka kultury, działająca na terenie gminy, kieruje swoją ofertą przede wszystkim do mieszkańców, stanowiąc nierzadko miejsce pierwszego kontaktu z kulturą. Z uwagi na rozlokowanie jej filii w formie świetlic i bibliotek na terenie wszystkich sołectw zapewnia równomierny dostęp do podstawowych usług. Braki w dostępie do kultury mogą ujawniać się natomiast poprzez niewystarczającą lub niezadowalającą ich działalność. Można temu przeciwdziałać poprzez bieżące weryfikowanie oferty placówek kultury, monitorowanie zapotrzebowania zgłaszanego przez odbiorców oraz dbałość o odpowiednie wyposażenie i stan infrastruktury poszczególnych placówek;
- Obok działań gminy nakierowanych na rozwój życia kulturalnego mieszkańców należy mieć na uwadze, że znaczącą rolę kulturotwórczą pełnią lokalne organizacje – przede wszystkim organizacje pozarządowe, ochotnicze straże pożarne (szeroka sieć obejmująca niemal wszystkie miejscowości gminy i działające przy nich orkiestry dęte) oraz koła gospodyń wiejskich. Wyzwaniem dla gminy jest rozwój współpracy finansowej i pozafinansowej z tymi środowiskami;
- Potencjał zabytków w gminie Jordanów jest niewielki – nie ma możliwości stworzenia na tej podstawie samodzielnej, atrakcyjnej oferty turystycznej, generującej znaczący ruch turystyczny. Pod tym względem zasadne jest eksponowanie posiadanych walorów poprzez

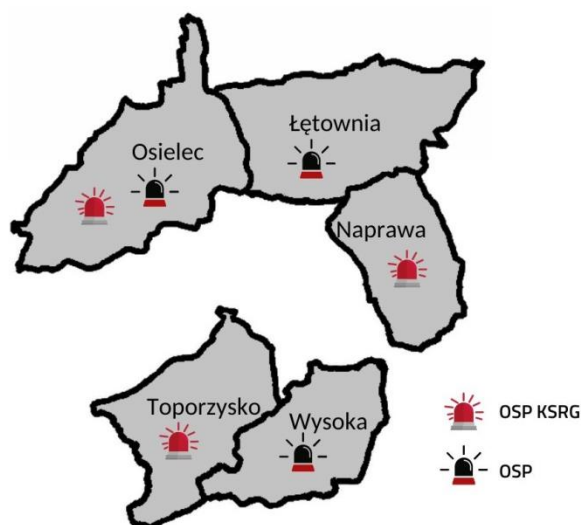
włączenie się w projekty o zasięgu ponadlokalnym (np. szlaki tematyczne, skupiające obiekty sakralne czy zespoły dworsko-pałacowe) i wspólną ich promocję;

- Z racji bogatych tradycji oraz posiadanych obiektów, za specjalizację gminy Jordanów można uznać sport i rekreację. Naturalnym dla samorządu kierunkiem wydaje się być wspieranie na tym polu działalności klubów sportowych i organizacji pozarządowych, a także podmiotów komercyjnych, w szczególności dla wyróżniających się dyscyplin – sporty zimowe, motocross oraz jazda konna;
- Jednostkę wyróżnia obecność w jej ofercie krytej pływalni, która jest wykorzystywana przez mieszkańców gminy i sąsiednich miejscowości. Jednocześnie stanowi ona duży koszt dla budżetu lokalnego. Konieczne wydają się działania w zakresie optymalizacji kosztów utrzymania basenu;
- Lokalizacja, walory przyrodniczo-krajobrazowe, górski teren i wiejski charakter oraz częściowo rozwinięta infrastruktura (szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, gospodarstwa agroturystyczne itp.) sprawiają, że gmina Jordanów posiada potencjał dla rozwoju oferty w zakresie aktywnej turystyki pieszej, kolarstwa górskiego czy narciarstwa, a także wypoczynku, zwłaszcza dla osób unikających miejsc mocno zatłoczonych w sezonie turystycznym. Jednocześnie może być traktowana jako dobra baza noclegowo-wypadowa do znanych centrów turystycznych w regionie, jak również w najpopularniejsze pasma górskie.

f) poziom bezpieczeństwa publicznego

Podstawowymi podmiotami odpowiedzialnymi za zapewnienie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy są ochotnicze straże pożarne. Obecnie funkcjonuje ich 6, z czego połowa – OSP w Osielcu, Naprawie i Toporzysku – wpisane są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Miejscem stacjonowania służb i straży obejmujących swoim zasięgiem działania gminę jest głównie miasto Jordanów (komisariat policji, zespół ratownictwa medycznego) oraz Sucha Beskidzka (KP PSP, zespoły ratownictwa medycznego, komisariat policji). Z danych KPP Sucha Beskidzka wynika, że gmina Jordanów jest miejscem bezpiecznym, z incydentalnymi przypadkami odnotowywanych przestępstw, z których większość stanowiły uszkodzenia mienia i kradzieże.

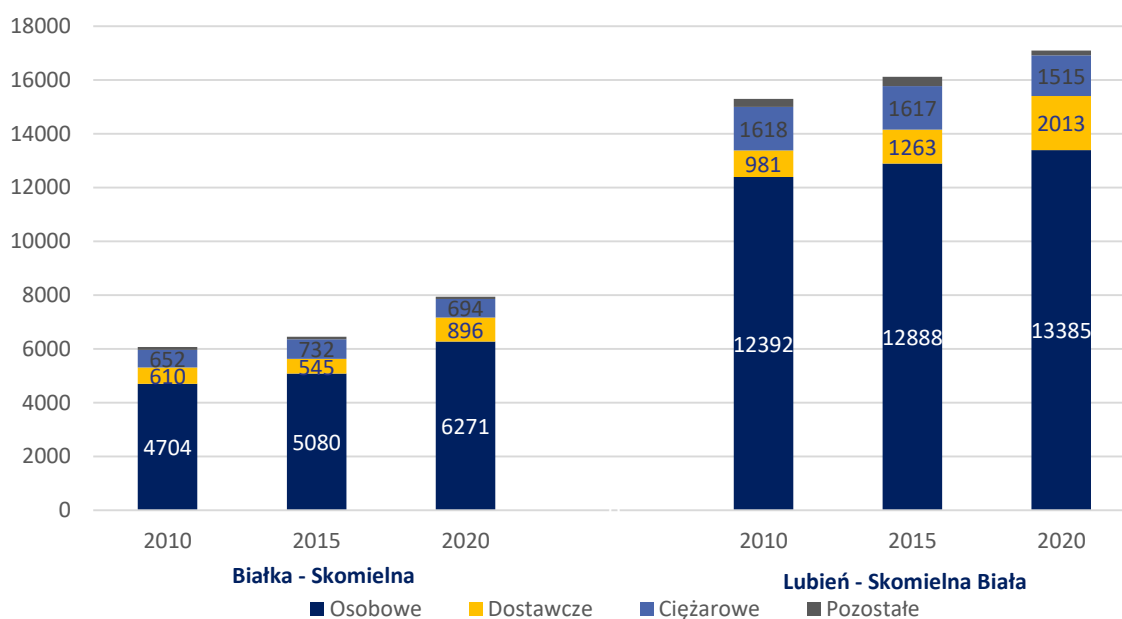
Rysunek 10. Rozmieszczenie instytucji bezpieczeństwa publicznego w gminie Jordanów w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Jordanów

W zakresie bezpieczeństwa na drogach gminy w całym okresie 2018-2021 odnotowano 24 wypadki i 54 przypadki nietrzeźwych kierowców. Nie odnotowano zabitych i rannych. Problem, w szczególności dla miejscowości położonych przy Zakopiance, stanowi wzrost natężenia ruchu na odcinkach dróg krajowych – według danych GDDKiA dla odcinka drogi krajowej nr 28 Białka-Skomielna w 2010 r. odnotowywano średnie natężenie ruchu na poziomie ok. 6 070 pojazdów na dobę, a w 2020 r. średni dobowy ruch na tym odcinku wynosił już 7 935 pojazdów. Odpowiednio dla odcinka Lubień-Skomielna Biała w 2010 r. odnotowano 15 294 pojazdy, a w 2020 r. już 17 096 pojazdów. Struktura ruchu nie uległa zmianie, poza niewielkim wzrostem udziału samochodów dostawczych.

Wykres 4. Liczba pojazdów według generalnego pomiaru ruchu na odcinkach dróg krajowych: nr 28 Białka-Skomielna oraz S7 Lubień-Skomielna Biała w latach 2010, 2015 i 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDDKiA

Najpoważniejsze zagrożenia naturalne w gminie Jordanów stanowią obszary osuwiskowe oraz tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych. Najwięcej zidentyfikowano ich w okolicach Osielca i Łętowni, natomiast występują one w sposób rozproszony na terenie wszystkich sołectw.

Podobnie jak większość gmin coraz częściej występującymi zagrożeniami naturalnymi są ekstremalne zjawiska pogodowe, na czele z krótkotrwałymi, intensywnymi ulewami oraz huraganowymi wiatrami. Zgodnie z danymi PGW „Wody Polskie” w zlewni rzeki Skawy i w zlewni rzeki Raby występują obszary szczególnego zagrożenia powodziowego (o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi przekraczającym 1%).

Konsekwencje i wyzwania:

- Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego w gminie Jordanów stanowi niewątpliwie jej silną stronę, konieczne jest zatem jego utrzymywanie, m.in. za sprawą inwestycji infrastrukturalnych (głównie w zakresie infrastruktury drogowej i chodnikowej oraz oświetlenia) oraz działań pozainwestycyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem działań edukacyjnych;
- Modernizacja i rozbudowa głównych ciągów komunikacyjnych w jednostce – dróg krajowych oraz powiatowych – leży poza kompetencjami oraz możliwościami finansowymi

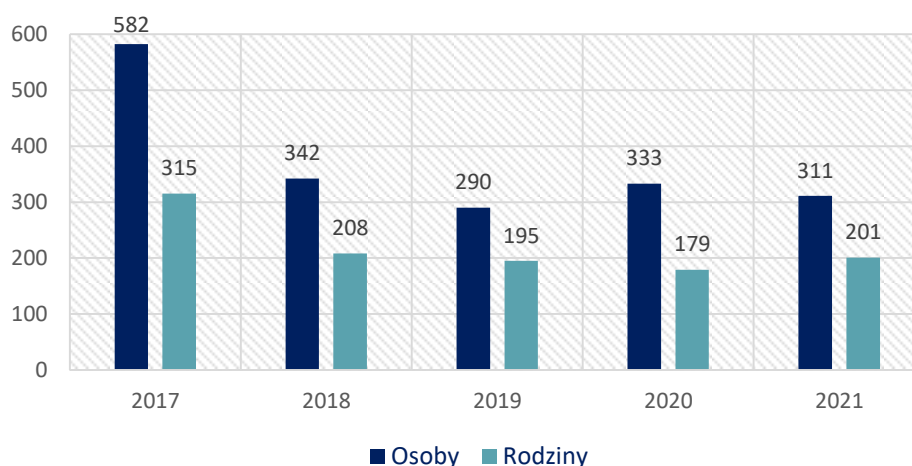
gminy. Konieczna jest jednak aktywność na tym polu, obejmująca m.in. lobbowanie czy współpracę (także finansową) z innymi właścicielami i zarządcami dróg. Priorytetowym obszarem działań powinna być poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym;

- Istotnym wyzwaniem dla jednostki jest występowanie licznych osuwisk – należy podejmować na tym polu działania prewencyjne, współpracować z odpowiednimi służbami, pozyskiwać wsparcie finansowe na działania zapobiegawcze i realizować odpowiedzialne zagospodarowanie przestrzenne,
- Zagrożenia naturalne w gminie w dużej mierze warunkowane są występowaniem ekstremalnych zjawisk pogodowych (podtopienia, zalania, huraganowe wiatry), wskutek zmian klimatycznych zdarzających się coraz częściej. Sporej części z nich można zapobiec – tym bardziej, że wiele rozwiązań, jak chociażby dbałość o drożność rowów i przepustów czy utrzymywanie magazynów ze sprzętem przeciwpowodziowym, jest relatywnie niskonakładowych;
- Jednostki OSP, niezależnie od ich kulturotwórczej roli, stanowią ważne ogniwo w systemie zabezpieczenia mieszkańców gminy oraz ich mienia. Z racji zdiagnozowanych zagrożeń konieczne jest utrzymywanie wysokiej sprawności bojowej tych jednostek, rozumianej zarówno poprzez doposażenie sprzętowe, jak i udział druhow w szkoleniach i ćwiczeniach.

g) polityki społecznej

Dane GOPS Jordanów wskazują na malejącą liczbę osób oraz rodzin, korzystających z pomocy społecznej, za wyjątkiem 2020 r. w przypadku osób i 2021 r. w przypadku rodzin, co można powiązać ze skutkami pandemii COVID-19 i jej gospodarczymi oraz społecznymi konsekwencjami. W strukturze osób korzystających ze wsparcia społecznego w gminie Jordanów ze względu na czas jej udzielania w okresie 2017-2021 odnotowano przyrost (+11,3%) osób korzystającej powyżej 1 roku, co w przyszłości w przypadku utrzymującego się trendu wzrostowego może rodzić konieczność podejmowania działań zaradczych.

Wykres 5. Liczba osób i rodzin korzystających z wsparcia społecznego w gminie Jordanów w latach 2017-2021

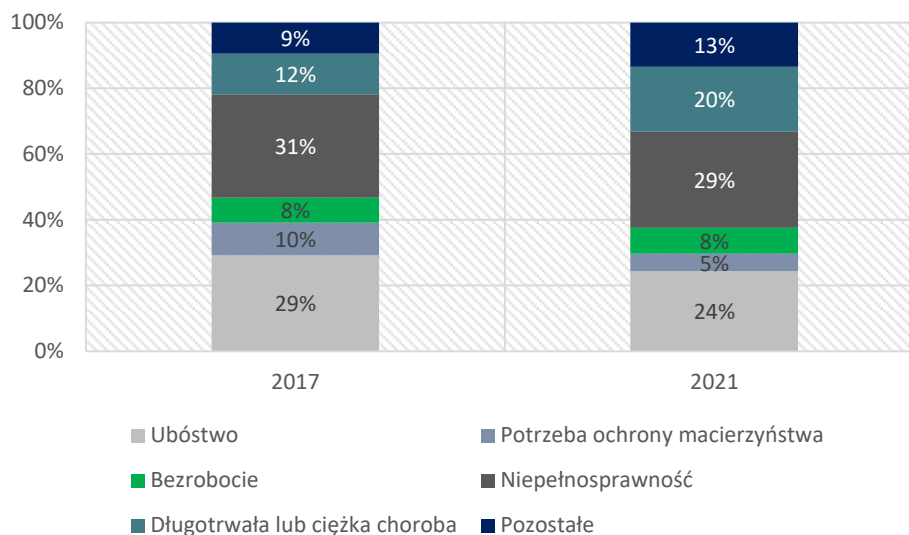

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Jordanów

Porównanie struktury świadczeń pomocy społecznej udzielanych w gminie Jordanów, wskazuje na niewielkie zmiany pomiędzy rokiem 2017 a 2021 – spadek odsetków osób korzystających z pomocy z tytułu „ubóstwa” (-5 p.p.), „niepełnosprawności” (-2 p.p.), „potrzeby ochrony macierzyństwa” (-5 p.p.), a także wzrost grupy odsetka beneficjentów wspieranych z powodu „długotrwałej lub

ciężkiej choroby” (+ 8 p.p.). Wydaje się, że w najbliższych latach, ze względu na postępujący proces starzenia się społeczeństwa, ale także rosnące zaangażowanie czasowe młodych osób w pracę, czy ich emigrację zarobkową, w tym za granicę, będzie rostała potrzeba usług opiekuńczych, asystenckich itp. dla osób starszych, chorych, niesamodzielnych, a także usług odciążeniowych i wytchnieniowych dla ich bliskich i opiekunów.

Wykres 6. Struktura świadczeń pomocy społecznej w gminie Jordanów w latach 2017 i 2021, ze względu na powód ich udzielania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS Jordanów

Na terenie gminy działają 4 placówki ochrony zdrowia - w Naprawie (SPZOZ), Łętowni (NZOZ), Osielcu (NZOZ) i Toporzysku (NZOZ), które świadczą usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz leczenia stomatologicznego. Samorząd gminny utrzymuje infrastrukturę niektórych obiektów. Ofertę z zakresu ochrony zdrowia uzupełniają placówki zlokalizowane w nieodległych miastach i stolicy województwa.

Konsekwencje i wyzwania:

- Dane GOPS wskazują na korzystną sytuację w zakresie spadku zapotrzebowania na pomoc społeczną w gminie. W przypadku występowania jest ono związane głównie z zaistnieniem zdarzeń zdrowotnych i losowych, jak długotrwałe bądź ciężkie choroby, a spadek odsetka świadczeń udzielanych z tytułu ubóstwa może wskazywać na poprawę sytuacji ekonomicznej mieszkańców gminy;
- Z danych wynika jednak zwiększone w ostatnich latach badanego okresu zapotrzebowanie na wsparcie, co może mieć związek z negatywnymi skutkami pandemii COVID-19. Samorząd gminny czeka szereg wyzwań związanych z łagodzeniem długofalowych gospodarczych i społecznych skutków pandemii;
- Pogarszająca się sytuacja makroekonomiczna, w tym rosnąca inflacja i ceny energii mogą dodatkowo spowodować ponowny wzrost wskaźnika osób korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa;
- Duże wyzwanie w zakresie pomocy społecznej wiąże się ze wskazanymi wcześniej zmianami w strukturze demograficznej jednostki – w przyszłości liczba osób starszych i chorych, a zatem wymagających różnych form wsparcia będzie stopniowo rosła, zarówno pod kątem zadań typowych dla ośrodków pomocy społecznej, jak i innych form

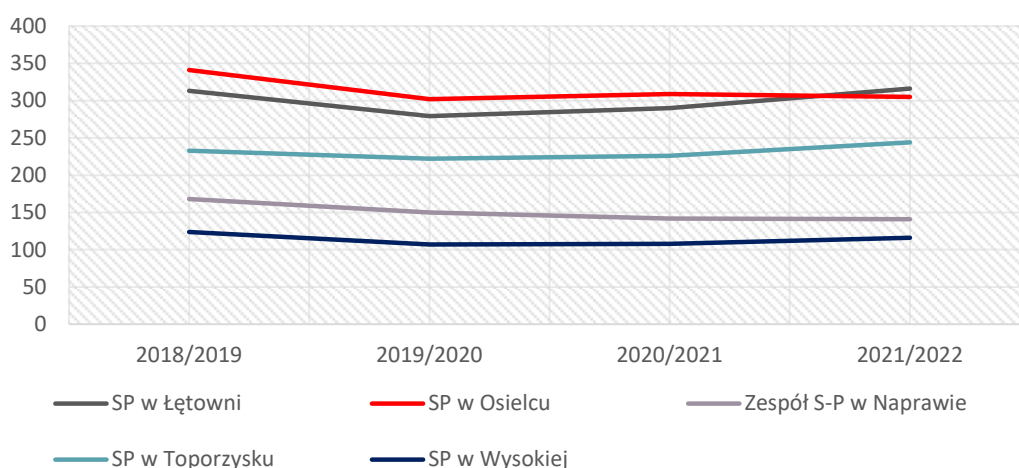
aktywizacji, oferty spędzania czasu wolnego, zapobiegania wykluczeniu itd.;

- Zmiany w strukturze demograficznej wymuszają także dodatkowe działania w obszarze ochrony zdrowia. Poza standardowymi działaniami, zapewniającymi odpowiednie wyposażenie infrastrukturalne i sprzętowe placówek systemu opieki zdrowotnej, należy położyć odpowiedni nacisk na zapewnienie i podnoszenie kwalifikacji kadr medycznych oraz dostosowanie usług do zapotrzebowania i podniesienie ich dostępności.

h) edukacji i wychowania

W gminie Jordanów funkcjonuje Gminny Ośrodek Administracji Szkół i Przedszkoli w Jordanowie, który obsługuje 2 szkoły podstawowe (Toporzysko, Wysoka) oraz 3 zespoły szkolno-przedszkolne (Naprawa, Łętownia, Osielec). Brak jest publicznej oferty opieki nad dziećmi do lat 3. Placówki edukacyjne są równomiernie rozłożone na terenie całej gminy – spośród pięciu obwodów szkolnych największe przypadają na placówki w Łętowni (28% ogółu uczniów w roku szkolnym 2021/2022) i Osielcu (27,2%), a najmniejsze w Naprawie i Wysokiej, co jest proporcjonalne do liczby mieszkańców zamieszkujących te miejscowości. W ostatnim pięcioleciu liczba uczniów w każdej ze szkół w gminie utrzymywała się na w miarę stałym poziomie, z niewielkimi punktowymi odchyleniami.

Wykres 7. Liczba uczniów w szkołach podstawowych z terenu gminy Jordanów w latach 2018/2019 – 2021/2022

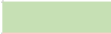

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Jordanów

Wydatki na oświatę i wychowanie stanowią najważniejszą pozycję w budżecie gminy – 37,7% ogółu wydatków w 2021 r. Jednocześnie, na podstawie wyników egzaminów kończących ośmioletni cykl edukacji, poziom nauczania w szkołach podstawowych gminy Jordanów należy określić jako niski.

Tabela 1. Średnie wyniki [%] uczniów jednostek porównywanych z egzaminu ósmoklasisty (j. polski, matematyka, j. angielski) w latach 2020-2022

	język polski			matematyka			język angielski		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
JORDANÓW	61,4	61,0	59,2	48,3	41,9	52,0	51,6	58,3	58,8
Małopolska	62,0	64,0	63,6	50,9	52,4	63,2	56,9	68,9	69,2
Powiat suski	60,5	62,3	64,3	47,2	48,1	59,3	51,4	63,5	63,0
Lubień	62,9	61,3	60,0	49,2	48,4	62,0	53,8	69,5	64,0
Tokarnia	62,6	63,4	62,5	45,9	49,4	61,1	51,1	66,9	59,2
Bystra-Sidzina	61,5	61,3	70,2	42,7	49,5	60,0	46,0	64,0	63,3
Budzów	60,6	62,4	61,5	49,8	51,1	61,6	49,8	59,9	60,0

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

	wyniki lepsze niż w porównywanych jednostkach
	wyniki gorsze niż w porównywanych jednostkach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE Kraków

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Tabela 2. Średnie wyniki [%] uczniów z egzaminu ósmoklasisty w poszczególnych szkołach z terenu gminy Jordanów na tle średniej wojewódzkiej w latach 2020-2022

	język polski			matematyka			język angielski		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Małopolska	62,0	64,0	63,6	50,9	52,4	63,2	56,9	68,9	69,2
Szkoła Podstawowa w Naprawie	60,6	58,8	62,7	40,7	29,6	33,9	54,7	66,4	59,8
Szkoła Podstawowa w Toporzysku	59,3	60,1	56,8	44,3	43,0	51,5	43,3	48,6	56,3
Szkoła Podstawowa w Osielcu	63,3	58,2	59,8	58,6	47,9	66,0	52,6	61,2	64,4
Szkoła Podstawowa w Wysokiej	60,2	60,5	48,1	51,4	33,3	39,4	57,9	48,8	55,3
Szkoła Podstawowa w Łętowni	61,9	69,0	62,2	44,9	47,8	54,5	51,6	63,8	54,5

wyniki lepsze niż w porównywanych jednostkach

wyniki gorsze niż w porównywanych jednostkach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE Kraków

Ani razu osiągnięty przez uczniów w gminie rezultat nie przekroczył średniej wojewódzkiej, natomiast w odniesieniu do średniej powiatowej udawało się to jedynie w 2020 r. Niepokojące jest, że wyniki dla lat 2021-2022 egzaminów we wszystkich porównywanych przedmiotach były najniższe na tle całej grupy porównawczej. Powoduje to konieczność podjęcia interwencji celem optymalizacji kosztowej systemu i poprawy jakości nauczania.

Konsekwencje i wyzwania:

- Dostęp do usług edukacyjnych na poziomie przedszkolnym i szkolnym jest jednym z ważniejszych czynników, wpływających na atrakcyjność osadniczą jednostki. W przypadku gminy Jordanów należy ocenić go jako bardzo dobry – placówki są rozłożone równomiernie na terenie całej gminy;
- Warunkiem posiadania atrakcyjnej oferty edukacyjnej jest ponoszenie nakładów inwestycyjnych – tyczy się to zarówno samych budynków szkół i ich wyposażenia, jak również infrastruktury okołoszkolnej, ułatwiającej codzienne funkcjonowanie;
- Jednocześnie obecna sieć placówek edukacyjnych w gminie stanowi wyzwanie pod kątem ich utrzymania, konieczny jest stały monitoring poziomu wydatków wraz z ewentualnymi działaniami optymalizacyjnymi (np. optymalizacja zużycia energii w placówkach, zwłaszcza w sezonie grzewczym, poprzez termomodernizację budynków i szersze wykorzystanie OZE);
- Jedną z decydujących kwestii mających wpływ na wybór szkoły jest poziom nauczania – ten, co sugerują wyniki z egzaminu ósmoklasisty, jest przeciętny. Uczniowie ze szkół w gminie Jordanów rzadko osiągają rezultaty lepsze od ich rówieśników w gminach porównywanych, ani razu w przypadku każdego z trzech przedmiotów (polski, matematyka, angielski) nie przekroczono średniej wojewódzkiej, co jest alarmujące i wskazuje na konieczność identyfikacji przyczyn oraz podjęcia działań zaradczych, zmierzających do poprawy jakości edukacji, np. poprzez lepsze zmotywowanie i wzmocnienie kadry nauczycielskiej.

i) kapitału społecznego

Według Krajowego Rejestru Sądowego, na koniec sierpnia 2022 r. w gminie Jordanów zarejestrowanych było 28 stowarzyszeń, fundacji i innych organizacji społecznych oraz zawodowych. Znaczącą część (21,4%) stanowiły ochotnicze straże pożarne, pełniące znaczącą rolę także w zakresie inicjowania i podtrzymywania aktywności społeczności lokalnych. Zauważalny udział (14,3%) posiadały także kluby sportowe. Wartość wskaźnika dotyczącego organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, wyliczana przez GUS, na koniec 2021 r. w gminie Jordanów wyniosła 2,48, stanowiąc wartość niższą od średniej dla całego powiatu (2,67) oraz regionu (4,11). Jednocześnie była porównywalna do większości gmin stanowiących tło porównawcze. Ze względu na fakt, iż liczba nie przesądza o faktycznej aktywności istniejących podmiotów – pozwala to na oddanie jedynie częściowego obrazu aktywności społecznej. Realnie w gminie Jordanów należy ją uznać za zadowalającą.

Poziom partycypacji społecznej, mierzony uczestnictwem w ogólnopolskich wyborach w okresie 2014-2020, wykazuje trend wzrostowy. W gminie odnotowano zbliżone do średniej powiatowej i nieco niższe niż w skali wojewódzkiej zainteresowanie wyborami, niezależnie od ich rodzaju. Zwraca uwagę frekwencja w II turze wyborów na urząd Prezydenta RP w 2020 r. – do urn udało się wówczas 67% uprawnionych mieszkańców gminy Jordanów, co stanowiło najwyższy wynik wśród analizowanych wyborów.

Konsekwencje i wyzwania:

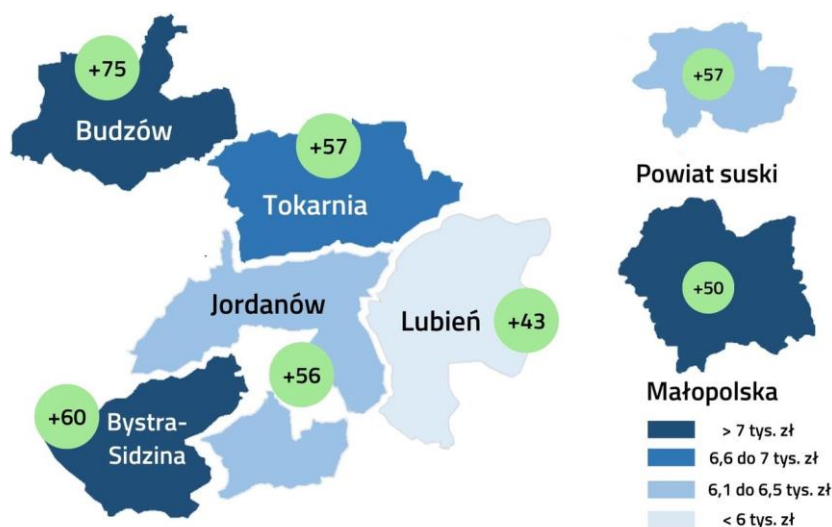
- Poziom partycypacji społecznej w gminie Jordanów należy ocenić pozytywnie – zaangażowanie mieszkańców w życie lokalnej wspólnoty samorządowej zauważalne jest poprzez działalność zróżnicowanych organizacji, a także frekwencję wyborczą;
- Analiza wskaźników przesądza o roli, jaką w życiu społeczności lokalnych pełnią OSP, niezależnie od ich podstawowych zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego. Ważnym ogniwem działalności społecznej są także koła gospodyń wiejskich kultywujące tradycje lokalne, w szczególności kulinarne, czy kluby sportowe pobudzające do aktywności fizycznej i integracji mieszkańców. We wszystkich tych przypadkach ważną rolę pełni dostępność odpowiednio wyposażonej i utrzymanej infrastruktury;
- Wyzwaniem dla gminy jest wspieranie działalności wszystkich lokalnych organizacji pozarządowych oraz rozwój finansowej i pozafinansowej współpracy międzysektorowej;
- Wydaje się, że pożądanym kierunkiem działań jest rozwój dialogu i promocji na linii samorząd – mieszkańcy, w tym z wykorzystaniem tradycyjnych i nowoczesnych form komunikacji.

j) sytuacji finansowej gminy

W 2021 r. dochody budżetu gminy Jordanów wyniosły 71,5 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochód gminy wyniósł w 2021 r. 6 360,85 zł, co na tle porównawczym stanowiło jedną z najniższych wartości, zbliżoną do średniej dla powiatu (6 583,1 zł) oraz odstającą od średniej wojewódzkiej (7 232,05 zł). Pomędzy rokiem 2017 a 2021 poziom dochodu w przeliczeniu na mieszkańca w gminie Jordanów wzrósł o +56%, co stanowiło rezultat zbliżony do powiatowego, ale nieco słabszy od większości gmin z otoczenia. W latach 2017-2021 poziom dochodów własnych w ogóle dochodów budżetu gminy oscylował wokół wartości 22%, co stanowiło wartość zbliżoną do obserwowanej w sąsiednich jednostkach. Gmina Jordanów absorbowiała w latach 2017-2021 6,1 mln zł ze środków UE – w tym zakresie również nie wyróżniała się względem porównywanych gmin.

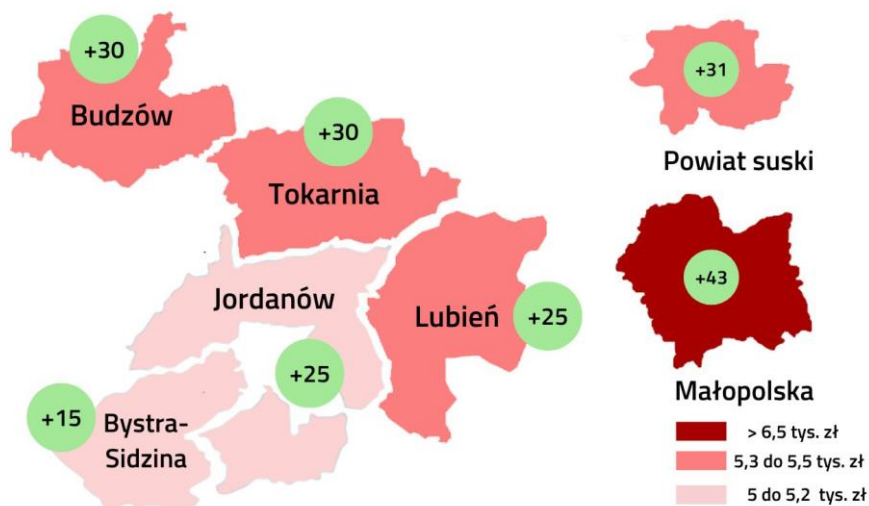
Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Rysunek 11. Dochody budżetów porównywanych jednostek w przeliczeniu na 1 mieszkańca i procentowa zmiana tej wartości w roku 2021 w stosunku do 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rysunek 12. Wydatki budżetów porównywanych jednostek w przeliczeniu na 1 mieszkańca i procentowa zmiana tej wartości w roku 2021 w stosunku do 2017 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wydatki budżetu gminy Jordanów w 2021 r. sięgnęły poziomu 59,0 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. gmina Jordanów wydała 5 245,98 zł, o 25% więcej niż w roku 2017. Mniejszą wartość wydatków na 1 mieszkańca odnotowano tylko w gminie Bystra-Sidzina (5088,6 zł), natomiast wyższym poziomem wydatków charakteryzowały się zarówno średnio gminy powiatu suskiego (5 462,23 zł), jak i całej Małopolski (6 900,58 zł). W strukturze wydatków gminy Jordanów, analizowanej pod kątem działów klasyfikacji budżetowej, dominują nakłady w działach „rodzina” (34% ogółu w 2021 r., w związku z programem „Rodzina 500+”) oraz „oświata i wychowanie” (37,7%). Struktura ta nie różni się znacząco od obserwowanej w porównywanych gminach.

Poziom zadłużenia gminy Jordanów, rozumiany jako relacja zobowiązań zaliczonych do długu publicznego do dochodów ogółem, jest sukcesywnie redukowany, do wartości 7% na koniec analizowanego okresu.

Konsekwencje i wyzwania:

- Gospodarka finansowa gminy Jordanów jest relatywnie stabilna, z poziomem dochodów własnych nie odstających od porównywanych gmin o podobnym charakterze oraz spadającym zadłużeniem. Konieczna jest kontynuacja zrównoważonej polityki finansowej, z szukaniem źródła nowych dochodów i optymalizacją kosztów;
- Pomijając dział „Rodzina”, związany z transferami w ramach programu „Rodzina 500+”, największym obciążeniem dla budżetu gminnego jest funkcjonowanie placówek oświatowych. Wysokie koszty systemu nie idą w parze z wynikami nauczania, co sugeruje konieczność podjęcia działań optymalizacyjnych i naprawczych;
- Konieczna jest dalsza absorpcja środków unijnych w nowej perspektywie finansowej UE (2021-2027), przy równoczesnym racjonalnym doborze inwestycji.

ANALIZA STRATEGICZNA (SWOT) GMINY JORDANÓW

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnostycznych. Służy porządkowaniu informacji, dokonywaniu oceny zasobów i czynników zewnętrznych, ułatwia też identyfikację wyzwań i określenie priorytetów rozwoju. W najbardziej podstawowym ujęciu, polega na grupowaniu czynników odnoszących się do polityki rozwoju na cztery kategorie, nazwane z j. ang.: strengths – mocne strony, weaknesses – słabe strony, opportunities – szanse i threats – zagrożenia.

Tabela 3. Wyniki analizy SWOT dla gminy Jordanów

Silne strony - Potencjały konkurencyjne	Słabe strony - Bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none"> Zadawalająca dostępność komunikacyjna gminy warunkowana dostępem do drogi ekspresowej S7, krajowej 28 oraz linii kolejowej – czynnik podnoszący atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną; Położenie w niewielkiej odległości od małych ośrodków miejskich znaczenia lokalnego i regionalnego (Jordanów, Maków Podhalański, Sucha Beskidzka, Rabka-Zdrój, Mszana Dolna – łącznie ok. 40 tys. mieszkańców) – dostęp do miejsc pracy, usług podstawowego oraz częściowo wyższego rzędu; Występowanie bogactw naturalnych – złóż piaskowca magurskiego oraz lasów (drewno) – dostęp do miejsc pracy, możliwość wytworzenia i wypromowania lokalnej specjalizacji gospodarczej, przekładającej się na rozpoznawalność i potencjał inwestycyjny gminy; Wysoki stopień pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, podnoszący atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną jednostki; Stabilna sytuacja demograficzna, z nieznacznie rosnącą liczbą mieszkańców i korzystnymi prognozami na najbliższą dekadę w tym zakresie – niewielkie ryzyko znaczącej utraty wpływów z podatków do gminnego budżetu i/lub konieczności ograniczania katalogu usług publicznych; Zauważalna atrakcyjność osadnicza gminy, mająca swoje odzwierciedlenie w dodatnim saldzie migracji – dodatkowy czynnik ograniczający ryzyko problemów demograficznych, typowych dla większości gmin wiejskich Polski; Bogactwo przyrodnicze i atrakcyjny krajobraz gminy, przekładające się na atrakcyjność osadniczą, rekreacyjną i turystyczną gminy; Rozwinięta sieć pieszych szlaków turystycznych PTTK (poprowadzonych głównie po grzbietach górskich), z potencjałem widokowym i wypoczynkowym, zwłaszcza dla turystów wybierających szlaki o niewielkim natężeniu ruchu; Duży poziom bezpieczeństwa publicznego (incydentalny charakter poważniejszych przestępstw) i wolniejsze tempo życia, charakterystyczne dla obszarów wiejskich, oddalonych od dużych miast – potencjał w kształtowaniu oferty dla osób uciekających od wielkomiejskiego zgiełku z jednoczesnym dobrym dostępem do usług publicznych; Uporządkowana gospodarka odpadami z wysokim odsetkiem odpadów zebranych selektywnie – duża 	<ul style="list-style-type: none"> Duża odległość do większych ośrodków miejskich znaczenia ponadregionalnego (na czele z Krakowem i Górnym Śląskiem) – mniejsza konkurencyjność względem gmin położonych w bezpośrednim zasięgu oddziaływania dużego miasta; Bariery rozwojowe wynikające z ukształtowania terenu oraz rozproszenia zabudowy mieszkalnej (wsie ulicówki) – m.in. utrudnienia w komunikacji, rozbudowie i utrzymaniu infrastruktury, wyższe koszty zimowego utrzymania dróg; Objęcie blisko 80% powierzchni gminy ochroną przyrody – bariera rozwojowa, w szczególności w odniesieniu do działań inwestycyjnych (zarówno samorządu, jak i sektora prywatnego); Duża liczba dróg lokalnych, generująca potrzeby inwestycyjne, a jednocześnie ograniczone możliwości budżetowe gminy i problemy własnościowe; Ograniczona wewnętrzna dostępność komunikacyjna i integralność gminy – podział gminy na część północną i południową, połączenia między miejscowościami wokół pasm górskich (np. Toporzysko), liczne kręte podjazdy i zjazdy (np. trasa Jordanów-Wysoka); Znikomy stopień przystosowania zbiorowego transportu publicznego do osób o zwiększonych potrzebach (starsi, chorzy, niepełnosprawni) oraz utrudnienia w dostępności komunikacyjnej w dni wolne od pracy, pogarszające dostępność jednostki – ryzyko wystąpienia zjawiska wykluczenia komunikacyjnego w miejscowościach pozbawionych najbardziej podstawowych usług (m.in. aprowizacyjnych, ochrony zdrowia, edukacyjnych, kulturalnych); Zagrożenie osuwiskowe, a także ryzyko wystąpienia powodzi i podtopień, wywołanych krótkotrwałymi, nawalnymi opadami, ze szczególnym narażeniem zabudowy oraz infrastruktury transportowej (drogi, mosty, przepusty) rozlokowanej w dolinach rzek i potoków; Niski potencjał dla rozwoju rolnictwa, wynikający z uwarunkowań klimatycznych (nachylenie gruntów, słaba jakość gleb, krótki okres wegetacyjny), gospodarczych (rozdrobienie gruntów) oraz społecznych (zanik upraw rolnych i hodowli); Mało korzystna sytuacja lokalnego rynku pracy, z brakiem dużych, rozpoznawalnych w skali regionu przedsiębiorstw, niewielką liczbą miejsc pracy z atrakcyjnym, konkurencyjnym wynagrodzeniem oraz rosnącą liczbą bezrobotnych (w tym

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

<p>świadomość ekologiczna mieszkańców wywierająca korzystny wpływ na jakość życia w gminie i stan środowiska naturalnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta – zwłaszcza jak na gminę wiejską – baza kulturalna i sportowa (w tym kryty basen w Naprawie), umożliwiająca całoroczne prowadzenie zajęć oraz zaplecze instytucjonalne do edukacji i wychowania dzieci i młodzieży – przewaga konkurencyjna względem sąsiednich jednostek i potencjał do rozwijania swojej oferty w tym zakresie; • Dostosowana do potrzeb sieć przedszkoli i szkół podstawowych – znikome ryzyko konieczności prowadzenia działań optymalizacyjnych, sprowadzających się do likwidacji poszczególnych placówek w najbliższych latach; • Zauważalna działalność organizacji pozarządowych (w tym OSP i KGW) oraz znaczący potencjał lokalnych środowisk kulturalnych, artystycznych oraz sportowych (m.in. w każdej miejscowości orkiestra dęta, w tym Młodzieżowa Orkiestra Dęta i sekcja Mażorettek w Naprawie) w zakresie tworzenia i upowszechniania tradycji, kultury, historii i aktywnego spędzania wolnego czasu – współpraca przy tworzeniu oferty kulturalnej, turystycznej i obywatelskiej; • Stabilna sytuacja finansowa budżetu gminnego z sukcesywnie obniżanym poziomem zadłużenia. 	<p>długotrwałe), w połączeniu z dużą skalą emigracji zarobkowej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Występowanie niekorzystnego trendu demograficznego, związanego ze starzeniem się społeczeństwa jednostki – zaburzenie struktury demograficznej i społecznej gminy, konieczność reorientacji usług publicznych; • Typowy dla gmin wiejskich utrudniony dostęp do usług wyższego rzędu (m.in. specjalistycznych medycznych, kulturalnych), związany z koniecznością dojazdów do większych ośrodków miejskich – zjawisko negatywne w szczególności dla osób nieposiadających własnych środków transportu, w tym starszych, chorych itp.; • Niewielka atrakcyjność turystyczna gminy – brak zabytków o rozpoznawalności ponadlokalnej oraz znaczących atrakcji przyrodniczych, przy jednoczesnej „konkurencji” tej części Małopolski (np. Gorce, Beskid Wyspowy) – niski potencjał do rozwoju jednostki w oparciu o ruch turystyczny; • Zły stan powietrza warunkowany „niską emisją” w sezonie jesienno-zimowym oraz uciążliwość związana z eksploatacją kamieniołomu w Osielcu (zapylenie, hałas) – negatywny wpływ na atrakcyjność osadniczą, rekreacyjną i turystyczną jednostki oraz na zdrowie i samopoczucie jej mieszkańców; • Utrudnienia w dostępie do infrastruktury sieciowej – wodociągu, gazociągu i kanalizacji, przekładające się na obniżenie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej jednostki (m.in. poprzez zanieczyszczenie powietrza wynikające ze stosowania paliw stałych w nieekologicznych kotłach ogrzewających budynki mieszkalne, zanieczyszczenie gleby wskutek odprowadzania ścieków do gruntu w przypadku starszej zabudowy, ryzyko niedoborów wody w studniach przydomowych w okresach bezdeszczowych, utrudnienia dla funkcjonowania biznesu); • Problemy w dostępie do szybkiego i niezawodnego Internetu w niektórych miejscowościach gminy – obniżenie atrakcyjności osadniczej, bariera dla rozwoju mechanizmów pracy zdalnej, skutkująca pogłębieniem zjawiska odpływu ludzi młodych; • Niezadowolające rezultaty ogólnopolskich egzaminów ósmoklasisty w szkołach z terenu gminy – obniżenie atrakcyjności osadniczej, ryzyko odpływu ludzi młodych do placówek w sąsiednich gminach już na etapie kształcenia na szczeblu podstawowym; • Niski poziom dochodów własnych w strukturze dochodów budżetu gminy – czynnik ograniczający potencjał inwestycyjny jednostki.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej gminy wskutek realizacji inwestycji w sieć transportową, zarówno na jej terenie (odcinek S7 Lubień – Skomielna), jak i poza jej granicami (pozostałe fragmenty drogi S7, linia kolejowa Kraków – Zakopane przez Suchą Beskidzką i Chabówkę); • Rozwój infrastruktury noclegowej, wypoczynkowej i rekreacyjnej – wykorzystanie gminy w charakterze 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie się tendencji migracji do większych ośrodków miejskich i zagranicznych oraz przechwytywanie powracających z migracji zarobkowej przez gminy o wyższej atrakcyjności osadniczej – w konsekwencji odpływ kapitału ludzkiego, ubożenie kapitału społecznego i odpływ płatników podatków stanowiących o budżecie lokalnym oraz możliwościach rozwojowych gminy;

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

<p>bazy wypadowej w do niedalekich miejsc o dużej atrakcyjności przyrodniczej (m.in. Podhale, Gorce, Beskid Wyspowy, Jezioro Mucharskie), pielgrzymkowej (Wadowice, Kalwaria Zebrzydowska) i turystycznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie zainteresowania zdrowym i aktywnym trybem życia oraz rosnącej popularności turystyki rekreacyjnej i wypoczynkowej w otoczeniu natury, w tym niskokosztową turystyką w wydaniu lokalnym, prowadzącą się do jednodniowych odwiedzin w lokalizacjach oddalonych o 1-2 godziny drogi od miejsca zamieszkania – oferta dla mieszkańców Krakowa, Górnego Śląska, Myślenic, Wadowic itd.; • Programy rządowe i systemy finansowe ukierunkowane na politykę prorodzinną, ofertę dla młodzieży i młodych dorosłych, kompleksową politykę senioralną i społeczną oraz dostępność funduszy unijnych, międzynarodowych i krajowych oraz nowych instrumentów finansowania na realizację szerokiego, zintegrowanego wachlarza kosztochłonnych projektów; • Polityczny i społeczny priorytet związany z ochroną środowiska oraz ograniczaniem zmian klimatu i adaptacją do nich, dostęp do wiedzy, sprawdzonych rozwiązań oraz zewnętrznych środków finansowych; • Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych i/lub chorych w odpowiedzi na sytuację demograficzną w całym regionie – szansa na stworzenie miejsc pracy dla mieszkańców gminy przy jednoczesnym rozwiązaniu problemu opieki nad osobami tego wymagającymi; • Dynamiczny rozwój technologii informacyjnych, skutkujący wzrostem partycypacji społecznej oraz możliwościami pracy zdalnej, wpływającymi na zacieranie się różnic w atrakcyjności rynku pracy pomiędzy dużymi miastami a oddalonymi od takich ośrodków gminami wiejskimi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Napływ osadnictwa „sezonowego”, skutkującego zwiększonym poziomem wykorzystywania zasobów gminy (drogi, infrastruktura sieciowa) w letnim i zimowym sezonie turystycznym przy jednoczesnym braku dochodów z podatków; • Przemodelowanie struktury ruchu na drogach przebiegających przez gminę wskutek powstania trasy S7 (zwłaszcza w okresach jej nieprzejezdności, np. wskutek wypadków czy zatorów) – ryzyko niewydolności lokalnego układu drogowego, pogorszenia poziomu bezpieczeństwa innych uczestników ruchu (głównie pieszych i rowerzystów), obniżenie komfortu poruszania się po drogach gminy; • Degradacja środowiska naturalnego oraz występowanie uciążliwości (hałas, ruch samochodowy) związanych z eksploatacją kamieniołomu w Osielcu; • Ryzyka związane ze zmianami klimatu – występowanie gwałtownych zjawisk pogodowych (np. deszcze nawalne, długookresowe susze), ich wpływ m.in. na uaktywnienie się osuwisk, zjawisko spływów powierzchniowych oraz konieczność ponoszenia kosztów przeciwdziałania ich zagrożeniom i skutkom; • Nasilenie problemów społecznych wskutek czynników zewnętrznych (np. pandemia COVID-19, sytuacja gospodarcza kraju, kryzys migracyjny wywołany wojną na Ukrainie), szczególnie wśród najmłodszych i najstarszych grup wiekowych – konieczność intensyfikacji działań pomocowych, przekładające się na większe zapotrzebowanie na finanse oraz specjalistyczną kadrę; • Konsumpcyjny styl życia, „atomizacja” życia, rozpad więzi społecznych i rodzinnych, bierność; • Niska jakość polityki centralnej i stanowionego prawa oraz utrwalająca się biurokracja – brak wzorca prowadzenia długofalowej i profesjonalnej polityki rozwoju, nieporządek prawny oraz rosnące koszty realizacji zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego przy jednoczesnym braku rekompensat; • Rosnące obciążenia dla budżetu gminy z tytułu utrzymania infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej oraz sportowej (w szczególności w kontekście funkcjonowania basenu w Naprawie), m.in. z tytułu wzrostu kosztu mediów – konieczność dokonywania priorytetyzacji wydatków, skutkująca pogorszeniem się oferty bądź wzrostem poziomu opłat za korzystanie z niej; • Ryzyko wyhamowania poziomu inwestycji oraz rozwoju gminy ze względu na kryzys gospodarczy, inflację i skalę zmian w systemie finansów publicznych w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego; • Korelacja występujących w skali całego kraju, pogłębiających się trudności w dostępie do podstawowych i specjalistycznych usług medycznych i opiekuńczych z procesem starzenia się społeczeństwa gminy i wzrostem zapotrzebowania na takie usługi.
--	--

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie wniosków z diagnozy oraz dyskusji warsztatowej

WIZJA I MISJA ROZWOJU GMINY JORDANÓW

WIZJA ROZWOJU

Wizja rozwoju stanowi projekcję, opis pożądanego stanu gminy Jordanów w perspektywie roku 2030. Określa stan docelowy, do którego dążyć będą władze samorządowe i wszyscy zaangażowani partnerzy. Wskazuje ona zasadniczy kierunek wspólnie podejmowanych interwencji.

Jordanów 2030:

Gmina efektywnie wykorzystująca swoje przewagi konkurencyjne, zapewniająca mieszkańcom dobre warunki życia, nauki, pracy, wypoczynku i samorealizacji, przedsiębiorcom i inwestorom odpowiedni klimat dla prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej, a odwiedzającym ją turystom i gościom atrakcyjną ofertę spędzania czasu wolnego. Władze samorządowe stawiają na działania prospołeczne i prośrodowiskowe, ochronę i efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych oraz dziedzictwa kulturowego gminy, a jednocześnie nowoczesne i prorozwojowe zarządzanie publiczne oraz współpracę z partnerami biznesowymi i pozarządowymi.

MISJA

Misja wskazuje naczelny cel polityki rozwoju gminy Jordanów, wokół którego powinny koncentrować się działania władz samorządowych i wszystkich zaangażowanych partnerów. Stanowi przesłanie, będące podstawą i określeniem kierunku współpracy na szczeblu lokalnym.

Współpraca na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy Jordanów, zapewnienia wysokiej jakości i komfortu życia mieszkańców, odpowiedniego klimatu dla rozwoju biznesu oraz atrakcyjnej oferty czasu wolnego, przy wykorzystaniu zasobów lokalnych oraz zewnętrznych szans rozwojowych.

OBSZARY, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY JORDANÓW DO 2030 ROKU ORAZ OCZEKIWANE EFEKTY JEJ REALIZACJI

Wieloaspektowość zmian zachodzących w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym wymaga od samorządu lokalnego opracowania zintegrowanej interwencji publicznej, która będzie stanowić skuteczną odpowiedź na wyzwania będące ich następstwem. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w strukturze Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku, której podstawę stanowią **4 obszary rozwojowe**, które wzajemnie się przenikają i uzupełniają. W ramach tych obszarów dokonano koncentracji różnych działań wokół wyznaczonych celów.

Schemat 1. Obszary strategicznego rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

W ramach każdego z obszarów zdefiniowano cele rozwojowe w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. **Cele strategiczne** mają charakter długofalowy, wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju gminy. **Cele operacyjne** dotyczą średniego horyzontu czasowego, określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Następnie określono kierunki działań, które wskazują przyjętą strategię postępowania, służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania strategii. **Kierunki działań** oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej) podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Strategia określa również **oczekiwane rezultaty** planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz **wskaźniki** ich osiągnięcia. Interwencje planowane w ramach poszczególnych obszarów nie są rozłączne, lecz silnie zintegrowane, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, kluczowego dla ich powodzenia. **Jednocześnie katalog zadań pozostaje przykładowy i otwarty, tzn. możliwa jest realizacja innych zadań zgodnych z danym kierunkiem działań.**

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Schemat 2. Cele strategiczne i operacyjne w ramach Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

GOSPODARKA LOKALNA	OFERTA CZASU WOLNEGO	INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	USŁUGI PUBLICZNE
<p>Cel strategiczny 1. Rozwój potencjału gospodarczego i inwestycyjnego gminy oraz wzrost przedsiębiorczości i zatrudnienia.</p>	<p>Cel strategiczny 2. Rozwój i wypromowanie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, bazującej na walorach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych gminy.</p>	<p>Cel strategiczny 3. Zapewnienie czystego środowiska i dostępności komunikacyjnej.</p>	<p>Cel strategiczny 4. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług publicznych, gwarantujących komfort i poczucie bezpieczeństwa oraz możliwości rozwoju mieszkańców, budujących markę gminy jako dobrego miejsca do życia.</p>
<p>Cel operacyjny 1.1. Poprawa warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy.</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej i efektywne wspieranie zatrudnienia.</p> <p>Cel operacyjny 1.3. Rozwój zrównoważonego rolnictwa oraz wykorzystanie potencjału obszarów wiejskich do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców.</p>	<p>Cel operacyjny 2.1. Rozwój i wypromowanie oferty kulturalnej bazującej na zasobach i dziedzictwie kulturowym gminy wraz z wieloaspektową aktywizacją mieszkańców.</p> <p>Cel operacyjny 2.2. Rozwój i wypromowanie oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniającej atrakcyjność gminy.</p>	<p>Cel operacyjny 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.</p> <p>Cel operacyjny 3.2. Zwiększenie zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy wraz z poprawą bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego.</p>	<p>Cel operacyjny 4.1. Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb i wyzwań współczesności oraz poprawa jakości kształcenia.</p> <p>Cel operacyjny 4.2. Poprawa bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego mieszkańców.</p> <p>Cel operacyjny 4.3. Doskonalenie administracji i zarządzania, rozwój procesów współpracy oraz wzrost aktywności i partycypacji społecznej.</p>

Źródło: Opracowanie własne

OBSZAR STRATEGICZNY 1.

GOSPODARKA LOKALNA

Cel strategiczny 1.

Rozwój potencjału gospodarczego i inwestycyjnego gminy oraz wzrost przedsiębiorczości i zatrudnienia.

Cele operacyjne:

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Gospodarka gminy Jordanów sukcesywnie rośnie. Liczba podmiotów gospodarczych jest coraz większa, pozostając jednak w przeliczeniu na liczbę mieszkańców mniejszą od średnich notowanych w skali powiatu i regionu. Dominują niewielkie przedsiębiorstwa działające w branżach związanych z budownictwem, handlem, naprawą samochodów, a także przetwórstwem przemysłowym. Większe podmioty działają w Osielcu, gdzie rozwija się przemysł drzewny oraz funkcjonuje kopalnia kamienia. Rozwój gospodarczy w pewnej mierze hamują przepisy związane z ochroną przyrody, warunkujące zarówno publiczne, jak i prywatne inwestycje. Jednocześnie walory środowiskowe i krajobrazowe stanowią bazę dla atrakcyjności osadniczej i rekreacyjno-turystycznej gminy. Ta druga wciąż nie znajduje odzwierciedlenia w skomercjalizowanej ofercie czasu wolnego, która mogłaby przynosić wymierne korzyści dla choćby części mieszkańców, jak i budżetu gminy. Podobnie, rolnictwo nie stanowi istotnej gałęzi gospodarce lokalnej, co wynika z niekorzystnych warunków glebowych i klimatycznych do produkcji rolniczej, jak również z uwarunkowań makroekonomicznych, skutkujących nieopłacalnością upraw na niewielkim areale. Sprowadza się ono głównie do gospodarki hodowlanej i wypasowej. W związku z tym, wiele osób – korzystając z położenia i dostępności komunikacyjnej gminy (bliskość aglomeracji krakowskiej i śląskiej oraz większych ośrodków miejskich, jak również granicy polsko-słowackiej; droga ekspresowa i krajowa) – emigruje zarobkowo do większych miast lub za granicę, część osób realizuje też działalność poza oficjalnym obiegiem. Zdynamizowanie rozwoju gospodarczego i inwestycyjnego, dzięki zaadaptowaniu do zastanych warunków i zniwelowaniu barier, a jednocześnie wykorzystaniu lokalnych zasobów i potencjałów oraz przedsiębiorczości mieszkańców, jest jednym z kluczowych wyzwań gminy w kolejnych latach obowiązywania strategii. Będzie stanowił również o jej atrakcyjności osadniczej i procesach demograficznych.

W ramach dedykowanego obszaru strategicznego pn. GOSPODARKA LOKALNA wyznaczono 3 cele operacyjne. Pierwszy z nich (1.1.) dotyczy kreowania warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy. Koncentruje się na tworzeniu przestrzeni i klimatu dla biznesu, z uwzględnieniem naczelnej zasady braku uciążliwości dla środowiska i otoczenia. Zakłada m.in. aktualizowanie dokumentów planistycznych, scalanie, skupowanie i wymianę gruntów, we współpracy z ich właścicielami, poprawę dostępności komunikacyjnej terenów o wykorzystaniu przemysłowym i usługowym, rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, współpracę z operatorami w kierunku rozwoju sieci elektrycznych, gazowych i teleinformatycznych, opracowanie oferty inwestycyjnej i jej promocję, a także stałe działania w zakresie profesjonalizacji administracji pod kątem spełnienia potrzeb i oczekiwań sektora biznesowego.

Drugi cel (1.2.) koncentruje się na takich zagadnieniach, jak wsparcie i promocja MMŚP, doskonalenie kompetencji mieszkańców oraz ich aktywizacja zawodowa i przedsiębiorcza. Gmina zakłada m.in. zmianę lub poszerzenie dotychczasowych funkcji lokali i obiektów oraz pozyskiwanie nowych na cele gospodarcze i usługowe, w tym na przestrzenie dla osób kooperujących i pracujących zdalnie. Jednocześnie warunkiem sukcesu będzie pogłębienie współpracy samorządu z kluczowymi przedsiębiorcami lokalnymi, instytucjami otoczenia biznesu, instytucjami zajmującymi się kształceniem ustawicznym i kształceniem zgodnym z potrzebami rynku pracy, instytucjami rynku pracy i innymi wyspecjalizowanymi podmiotami. Dzięki temu zagwarantowane zostanie wsparcie szkoleniowe, doradcze, informacyjne itp. dla osób bezrobotnych, zmieniających pracę, doskonalących kwalifikacje zawodowe, chcących rozpocząć działalność gospodarczą, czy firm planujących kolejne etapy rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem działalności turystycznej i okołoturystycznej. Ważną

rolę będą ponadto odgrywać placówki oświatowe, odpowiedzialne za kreowanie oferty zajęć i warsztatów ukierunkowanych na kształtowanie postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i innowacyjnych wśród mieszkańców. Strategia postępowania obejmuje również promocję i wsparcie sprzedaży produktów i usług lokalnych, w tym produktów rolnych i przetworzonych, w tym realizację dedykowanych wydarzeń oraz animację środowiska przedsiębiorców, rolników i producentów.

Ostatni cel operacyjny w ramach tego obszaru (1.3.) zakłada rozwój i wykorzystanie potencjałów obszarów wiejskich do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców. Samorząd gminny, pomimo ograniczonego wachlarza możliwości w tym zakresie, będzie aktywnie wspierał lokalną działalność rolniczą i przetwórczą, w szczególności podnosząc konkurencyjność lokalnego rolnictwa poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw oraz stanu infrastruktury (technicznej, komunikacyjnej, społecznej) niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania gospodarstw rolnych i społeczności wiejskiej – głównie dróg dojazdowych do gruntów rolnych, współpracując z ośrodkami doradztwa rolniczego dla rozwoju dedykowanej oferty szkoleniowej, doradczej i informacyjnej, rozwoju procesów współpracy, promowania przedsiębiorczości i innowacyjności w gospodarstwach rolnych, powstawania produktów ekologicznych, regionalnych i tradycyjnych. Strategia postępowania zakłada ponadto wspieranie powstawania, rozwoju, odpowiedniego oznakowania i promocji lokalnych obiektów noclegowych i gastronomicznych, w tym również agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz miejsc postoju dla turystów zmotoryzowanych i „namiotowych” (pola biwakowe, miejsca postoju kamperów itp.).

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Tabela 4. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 1. GOSPODARKA LOKALNA

Cel operacyjny 1.1. Poprawa warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.1.1.	Tworzenie warunków dla zwiększania terenów do zainwestowania gospodarczego (aktualizacja i zmiany dokumentów przestrzennych, scalanie gruntów, skupowanie i wymiana gruntów, współpraca z właścicielami, inwestycje własne i współpraca z operatorami w kierunku uzbrojenia działek, poprawa dostępności komunikacyjnej terenów itp.).	Zwiększenie powierzchni terenów do zainwestowania gospodarczego	Liczba i powierzchnia działek o przeznaczeniu gospodarczym na terenie gminy ↗ Udział w pełni uzbrojonych działek o przeznaczeniu gospodarczym w ogóle działek o przeznaczeniu gospodarczym na terenie gminy ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Właściciele terenów, Operatorzy sieciowi i telekomunikacyjni
1.1.2.	Opracowanie oferty inwestycyjnej i jej promocja oraz doskonalenie standardów obsługi inwestorów.	Wzrost zainteresowania gminną ofertą inwestycyjną Poprawa dostępności i jakości usług dedykowanych inwestorom Utrzymanie i pozyskanie inwestorów, zwiększenie bazy podatników i dochodów własnych gminy	Liczba nowych inwestorów i miejsc pracy ↗ Dochody gminy z tytułu podatku PIT i/lub CIT – ogółem lub w przeliczeniu na mieszkańca ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy, inwestorzy
1.1.3.	Współpraca z operatorami na rzecz modernizacji i rozwoju sieci energetycznych i gazowych oraz teleinformatycznych na terenie gminy.	Zwiększenie dostępności i jakości sieci elektrycznych i gazowych Poprawa dostępności i jakości usług telefonicznych i internetowych Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z gazociągu ↗ Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych bez dostępu do szybkiego Internetu ↘	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Operatorzy sieciowi i telekomunikacyjni

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		działalności gospodarczej Ochrona i poprawa stanu środowiska, w szczególności ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza			
Cel operacyjny 1.2. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej i efektywne wspieranie zatrudnienia.					
	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.2.1.	Zmiana lub poszerzenie dotychczasowych funkcji lokali i obiektów oraz pozyskiwanie nowych na cele gospodarcze i usługowe, w tym na przestrzenie dla osób kooperujących i pracujących zdalnie.	Poprawa warunków dla rozwoju działalności gospodarczej i usługowej, z uwzględnieniem potrzeb osób kooperujących i pracujących zdalnie	Powierzchnie udostępnione przez gminę na cele gospodarcze i usługowe oraz liczba korzystających w skali roku ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Właściciele i zarządcy nieruchomości, Przedsiębiorcy, inwestorzy
1.2.2.	Rozwój systemu wsparcia MMŚP, w tym prowadzących lub chcących rozpocząć działalność turystyczną i okołoturystyczną, w szczególności poprzez współpracę z instytucjami otoczenia biznesu (wsparcie zakładania działalności gospodarczej oraz pomoc w rozwoju istniejących firm - doradztwo, szkolenia, informacja o możliwościach dofinansowania zewnętrznego itp.).	Poprawa warunków dla rozwoju biznesu Poprawa konkurencyjności biznesu i wzrost przedsiębiorczości lokalnej Zwiększenie bazy podatników i dochodów własnych gminy	Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON na terenie gminy ↗ Stosunek liczby nowych działalności gospodarczych w REGON na terenie gminy do wyrejestrowywanych ↗ Dochody gminy z tytułu podatku PIT i/lub CIT – ogółem lub w przeliczeniu na mieszkańca ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania
1.2.3.	Kształtowanie postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i innowacyjnych wśród młodzieży szkolnej (dedykowane zajęcia i warsztaty, spotkania z lokalnymi przedsiębiorcami, staże, praktyki itp.).	Zwiększenie kreatywności, zaradności i przedsiębiorczości młodzieży	Liczba i/lub odsetek dzieci, które w szkołach uczestniczyły w zajęciach z zakresu przedsiębiorczości ↗	Placówki oświatowe	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej,

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		<p>Wzrost przedsiębiorczości lokalnej</p> <p>Wzrost aktywności zawodowej i przedsiębiorczej młodych osób</p>	<p>Liczba działalności gospodarczych założonych przez osoby fizyczne do 30 roku życia</p> <p>↗</p>		<p>Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej, Urząd Gminy w Jordanowie, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania</p>
1.2.4.	<p>Współpraca z instytucjami zajmującymi się kształceniem ustawicznym i kształceniem zgodnym z potrzebami rynku pracy - rozwój i promocja oferty dedykowanej mieszkańcom.</p>	<p>Poszerzenie możliwości i zwiększenie motywacji wśród dorosłych w zakresie pozyskiwania nowych kompetencji</p> <p>Wzrost aktywności edukacyjnej osób dorosłych</p> <p>Lepsza integracja edukacji i rynku pracy</p>	<p>Liczba osób dorosłych, które skorzystały ze szkoleń i kursów OPS, PUP</p> <p>↗</p> <p>Odsetek osób w wieku 25/26–64 lata uczących się i doksztalających się w ludności ogółem w tej samej grupie wiekowej</p> <p>↗</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej, Urząd Gminy w Jordanowie, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe</p>
1.2.5.	<p>Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy i innymi partnerami w zakresie aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczej mieszkańców, szczególnie z grup o najtrudniejszej sytuacji zatrudnieniowej.</p>	<p>Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia dla osób bezrobotnych, zmieniających pracę, doskonalących lub zmieniających kwalifikacje, chcących rozpocząć lub rozwinąć własną działalność gospodarczą</p> <p>Wzrost i poprawa jakości zatrudnienia</p> <p>Spadek bezrobocia, w szczególności długotrwałego</p> <p>Wzrost przedsiębiorczości lokalnej</p>	<p>Liczba nowych podmiotów zarejestrowanych w REGON na terenie gminy</p> <p>↗</p> <p>Liczba ofert pracy z terenu gminy w rejestrze PUP</p> <p>↗</p> <p>Pracujący w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców</p> <p>↗</p> <p>Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwanie</p> <p>↘</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej, Urząd Gminy w Jordanowie, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy, Osoby bezrobotne, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		Wzrost aktywności zawodowej i przedsiębiorczej mieszkańców			
1.2.6.	Promocja i wsparcie sprzedaży produktów i usług lokalnych, w tym produktów rolnych i przetworzonych (np. informacja na stronie internetowej gminy, organizacja na terenie gminy miejsc sprzedaży produktów lokalnych, organizacja wydarzeń promujących usługi, produkty i wyroby lokalne, konkursy i wyróżnienia, animowanie współpracy sektora gastronomicznego, noclegowego i turystycznego z producentami itp.).	Wzrost rozpoznawalności i zainteresowania ofertą produktów i usług lokalnych Zwiększenie dochodów lokalnego biznesu i dochodów własnych gminy	Liczba lokalnych przedsiębiorców promowanych na stronie internetowej gminy ↗ Liczba wydarzeń promujących produkty i usługi lokalne ↗ Dochody gminy z tytułu podatku PIT i/lub CIT – ogółem lub w przeliczeniu na mieszkańca ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Instytucje otoczenia biznesu, , Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, w tym koła gospodyń wiejskich, Lokalna Grupa Działania
Cel operacyjny 1.3. Rozwój zrównoważonego rolnictwa oraz wykorzystanie potencjału obszarów wiejskich do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców.					
	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.3.1.	Wspieranie prac porządkujących organizacyjnie i prawnie gospodarkę przestrzenną w zakresie gruntów rolnych, w tym scalanie gruntów oraz ich wymianę pomiędzy gospodarstwami, zgodnie z profilami ich działalności.	Zwiększenie atrakcyjności i funkcjonalności działek Wzrost atrakcyjności rolniczej i inwestycyjnej gminy	Średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym (w hektarach) ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Ośrodki doradztwa rolniczego, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Rolnicy i producenci, Organizacje pozarządowe, Sołtysi i rady sołeckie, Właściciele gruntów, Mieszkańcy
1.3.2.	Wyposażenie terenów wiejskich w elementy infrastruktury (technicznej, komunikacyjnej, społecznej) niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania gospodarstw rolnych i społeczności wiejskiej, w tym budowa	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury na obszarach wiejskich, w tym stanu i jakości dróg dojazdowych do gruntów rolnych	Długość nowych i/lub zmodernizowanych dróg dojazdowych do gruntów rolnych ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Przedsiębiorcy,

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

	i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych.	Zapewnienie odpowiednich warunków dla rozwoju społecznego, rolniczego, gospodarczego itp. społeczności lokalnych			Rolnicy i producenci, Lokalna Grupa Działania, Mieszkańcy
1.3.3.	Rozwój systemu wsparcia dla rozwojowych gospodarstw rolniczych oraz przetwórstwa rolno-spożywczego, w szczególności poprzez współpracę z ośrodkami doradztwa rolniczego (doradztwo, szkolenia, informacja o możliwościach dofinansowania zewnętrznego, inicjowanie i wspieranie współpracy, promowanie przedsiębiorczości i innowacyjności w gospodarstwach rolnych, produkty ekologiczne, regionalne i tradycyjne itp.).	Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego Poprawa konkurencyjności rynkowej lokalnych rolników i producentów oraz wzrost całej branży	Liczba gospodarstw (ekologicznych i/lub towarowych) na terenie gminy ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Ośrodki doradztwa rolniczego, Rolnicy i producenci, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania
1.3.4.	Wspieranie powstawania, rozwoju, odpowiedniego oznakowania i promocji lokalnych obiektów noclegowych i gastronomicznych, w tym również agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz miejsc postoju dla turystów zmotoryzowanych i „namiotowych” (pola biwakowe, miejsca postoju kamperów itp.)	Poprawa warunków dla rozwoju branży noclegowej i gastronomicznej, w tym również agroturystyki i turystyki wiejskiej Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty noclegowej i gastronomicznej, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców Wzrost rozpoznawalności i zainteresowania ofertą lokalnych obiektów noclegowych i gastronomicznych	Liczba skatalogowanych obiektów noclegowych i/lub gastronomicznych na terenie gminy ↗ Liczba turystów korzystających z oferty noclegowej i/lub gastronomicznej ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Ośrodki doradztwa rolniczego, Przedsiębiorcy, Rolnicy i producenci, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania

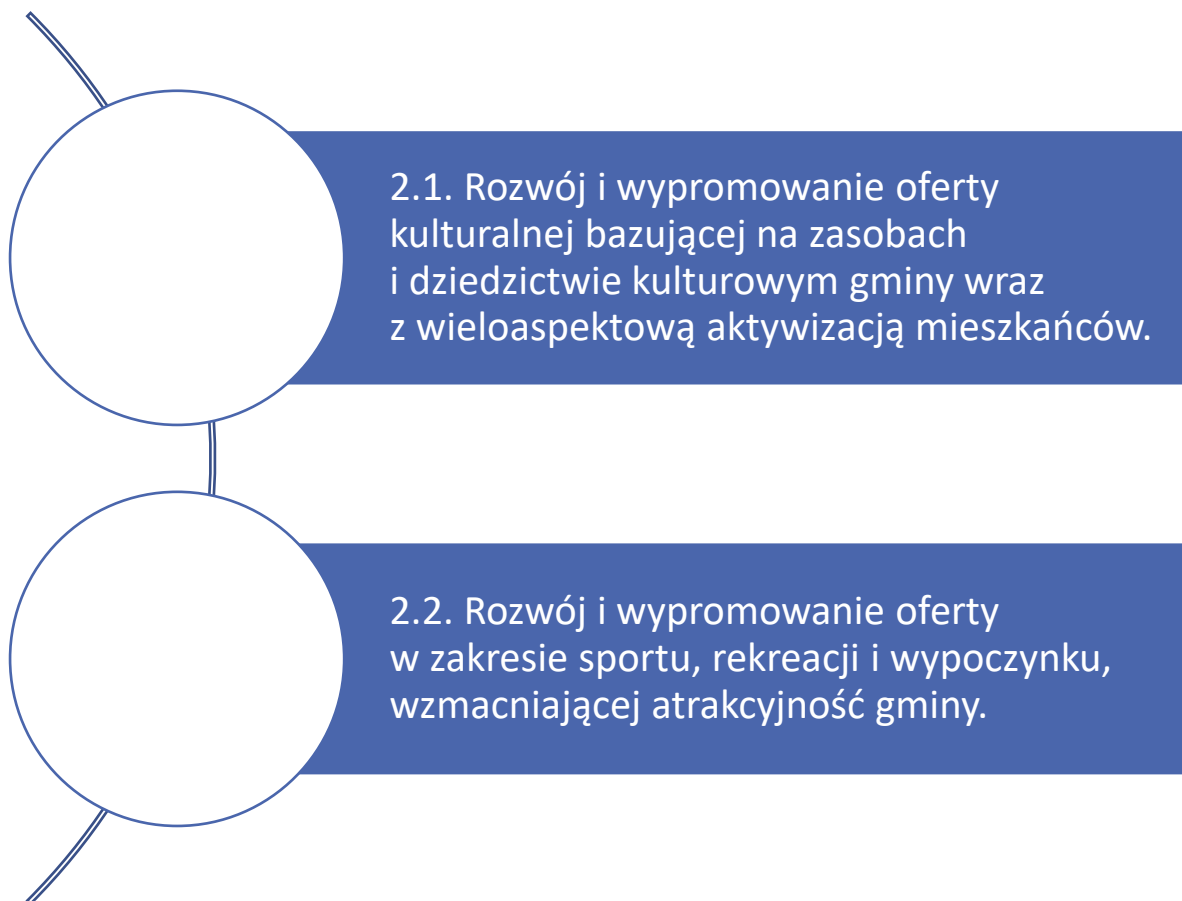
OBSZAR STRATEGICZNY 2.

OFERTA CZASU WOLNEGO

Cel strategiczny 2.

Rozwój i wypromowanie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, bazującej na walorach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych gminy.

Cele operacyjne:

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

W kontekście budowania atrakcyjności osadniczej i rekreacyjno-turystycznej gminy Jordanów, jej największe atuty stanowią dogodne położenie (bliskość aglomeracji krakowskiej i śląskiej oraz większych ośrodków miejskich, jak również granicy polsko-słowackiej, sąsiedztwo ważnych atrakcji turystycznych, zlokalizowanych m.in. w Wadowicach, Kalwarii Zebrzydowskiej, Suchej Beskidzkiej, Rabce-Zdroju, Krakowie czy Zakopanem, bliskość Babiej Góry – „Królowej Beskidów”) i wysoka dostępność komunikacyjna (połączenie drogowe z Zakopianką, możliwość dojazdu koleją, rozwinięta sieć dróg lokalnych), a także walory krajobrazowo-przyrodnicze i bogactwo dziedzictwa kulturowego gminy (w szczególności niematerialnego – KGW, OSP, w każdej miejscowości orkiestra dęta, w tym Młodzieżowa Orkiestra Dęta i sekcja Mażorettek w Naprawie) oraz rozwinięta sieć szlaków turystycznych, z potencjałem widokowym i wypoczynkowym, zwłaszcza dla turystów wybierających szlaki o niewielkim natężeniu ruchu. Stąd drugi obszar i cel strategiczny wskazują na zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzenia czasu wolnego, skierowanej zarówno do obecnych i przyszłych mieszkańców jednostki, jak i do odwiedzających ją turystów bądź gości.

W ramach odpowiadającego na opisywane wyzwania obszaru strategicznego pn. OFERTA CZASU WOLNEGO wyznaczono 2 cele operacyjne. Pierwszy (2.1.) dotyczy rozwoju i wypromowania oferty kulturalnej wraz z wieloaspektową aktywizacją mieszkańców. Zadania samorządu będą ogniskować się na ciągłym podnoszeniu potencjału oraz wzmacnianiu tradycyjnych i współczesnych funkcji instytucji kultury m.in. poprzez inwestycje w infrastrukturę, sprzęt, cyfryzację, wdrażanie nowych rozwiązań i propozycji zarządczo-organizacyjnych oraz ofertowych, doskonalenie kadr czy animowanie współpracy, szczególnie z lokalnymi pasjonatami, twórcami, artystami i rzemieślnikami, a także inicjatywami i organizacjami, dla których instytucje te mają stanowić naturalną przestrzeń do rozwoju i działania. Gmina nadal będzie się opiekowała lokalnymi zabytkami, a nade wszystko – w ramach wspomnianego współdziałania - dbała o zachowanie, kultywowanie, wsparcie i promocję niematerialnego dziedzictwa kulturowego (m.in. realizacja wydarzeń, wsparcie i promocja lokalnego środowiska społecznego i kulturalnego, prowadzenie grup, zespołów, orkiestr, edukacja i upowszechnianie itp.). Działania ukierunkowane na odbiorcę zewnętrznego będą się skupiały na rozwoju sieci szlaków turystycznych i kulturowych, umożliwiających odkrywanie i poznawanie najciekawszych miejsc w gminie i subregionie, a także na tworzeniu i rozwoju innych produktów i atrakcji bazujących na zasobach dziedzictwa historyczno-kulturowego. Osobnym wyzwaniem pozostaje rozwój zintegrowanych systemów promocji, wizualizacji i informacji turystycznej, w tym we współpracy z innymi samorządami, ze szczególnym naciskiem na nowe technologie i rozwiązania marketingowe.

Drugi cel operacyjny w ramach niniejszego obszaru (2.2.) dotyczy rozwoju i wypromowania lokalnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniającej atrakcyjność gminy. Podobnie jak w ramach poprzedniego celu, zadania obejmują rozwój i modernizację bazy sportowej i rekreacyjnej, w kierunku zwiększenia jej dostępności i zróżnicowania oferty oraz optymalizacji kosztów utrzymania, a także rozwój oferty aktywnego spędzania czasu wolnego, w tym w zakresie organizacji różnego rodzaju wydarzeń (np. motocrossowych, jeździeckich, biegowych, krajoznawczych i górskich) czy lepszego wykorzystania krytej pływalni (zajęcia szkolne, projekty sportowe, szkoły pływakie itp.), w szczególności poprzez współpracę finansową i pozafinansową z klubami i organizacjami sportowymi. Wśród działań inwestycyjnych wyróżnić trzeba rozwój infrastruktury rowerowej oraz wielofunkcyjnych tras i ścieżek rekreacyjno-turystycznych, zintegrowanych lokalnie i ponadlokalnie, wraz z ich oznakowaniem, utrzymaniem, promocją i animacją. Ważnym kierunkiem działania będzie

tworzenie i rozwój produktów i atrakcji rekreacyjnych i turystycznych bazujących na walorach przyrodniczo-środowiskowych gminy. Jednym ze kluczowych sposobów realizacji tych wyzwań będzie współpraca – o różnych zasięgu, konfiguracjach i charakterze – w zakresie rozwoju, integrowania i promocji oferty czasu wolnego, ze szczególnym uwzględnieniem projektów transgranicznych.

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Tabela 5. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 2. OFERTA CZASU WOLNEGO

Cel operacyjny 2.1. Rozwój i wypromowanie oferty kulturalnej bazującej na zasobach i dziedzictwie kulturowym gminy wraz z wieloaspektową aktywizacją mieszkańców.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
2.1.1.	Rozwój i modernizacja infrastruktury oraz doposażenie i cyfryzacja instytucji kultury.	<p>Poprawa dostępności i jakości bazy oraz wyposażenia służących działalności kulturalnej</p> <p>Poprawa warunków pracy i korzystania z oferty kulturalnej</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Unowocześnienie i usprawnienie pracy instytucji kultury</p>	<p>Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających osób w skali roku</p> <p style="font-size: 2em;">↗</p>	<p>Urząd Gminy w Jordanowie, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego</p>
2.1.2.	Rozwijanie oferty animacyjnej, oświatowej i kulturalnej dla różnych grup odbiorców instytucji kultury wraz z inicjowaniem działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa mieszkańców w przedsięwzięciach kulturalnych i budowy więzi lokalnych (m.in. kontynuowanie i wprowadzanie nowych zajęć, kursów, warsztatów, np. z zakresu edukacji kulturowej, budowania i wzmacniania kompetencji cyfrowych, współpraca z pasjonatami, twórcami i artystami lokalnymi, a także organizacjami społecznymi).	<p>Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty animacyjnej, oświatowej i kulturalnej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców</p> <p>Zwiększenie integracji społecznej</p> <p>Wzrost wieloaspektowej aktywności mieszkańców</p>	<p>Liczba nowych zajęć stałych i czasowych w ofercie instytucji kultury w skali roku oraz liczba ich uczestników</p> <p style="font-size: 2em;">↗</p>	<p>Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy w Jordanowie, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, w tym OSP i KGW, Różne zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy i artyści lokalni, Lokalna Grupa Działania</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

2.1.3.	Kontynuacja organizacji oraz rozwój i promocja wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych, także o zasięgu ponadlokalnym.	<p>Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych</p> <p>Zwiększenie integracji społecznej</p> <p>Wzrost wieloaspektowej aktywności mieszkańców</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości</p>	Liczba wydarzeń w skali roku i/lub liczba ich uczestników ↗	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Urząd Gminy w Jordanowie, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, w tym OSP i KGW, Różne zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy i artyści lokalni, Lokalna Grupa Działania, Media</p>
2.1.4.	Wsparcie kadr kultury w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych.	<p>Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr kultury</p> <p>Zapewnienie wsparcia w zakresie wdrażania nowoczesnych metod i form pracy</p>	Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika instytucji kultury w ciągu roku ↗	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy w Jordanowie, Organizacje pozarządowe, w tym OSP i KGW, Różne zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy i artyści lokalni, Lokalna Grupa Działania</p>
2.1.5.	Ochrona i opieka nad zabytkami oraz przywracanie i włączanie ich do obiegu społecznego, gospodarczego i turystycznego (m.in. podnoszenie społecznej świadomości i wrażliwości w zakresie dziedzictwa kulturowego, podejmowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach).	<p>Zwiększenie społecznej świadomości i wrażliwości w zakresie dziedzictwa kulturowego</p> <p>Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych i (ewentualne) nadanie im nowych funkcji</p> <p>Ochrona krajobrazu historyczno-kulturowego gminy</p>	Liczba obiektów zabytkowych, które poddane zostały czynnościom konserwatorskim ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	<p>Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Instytucje i podmioty kultury, Placówki oświatowe, Właściciele i zarządcy obiektów zabytkowych, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		<p>Zwiększenie dostępności zabytków dla mieszkańców, jak również turystów i gości</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości</p>			
2.1.6.	<p>Zachowanie, kultywowanie, wsparcie i promocja niematerialnego dziedzictwa kulturowego gminy (m.in. badanie, dokumentowanie, digitalizacja i udostępnianie, realizacja wydarzeń i konkursów, promocja i rozwój lokalnej kultury, folkloru, tradycji i sztuki ludowej, kuchni, rzemiosła i dawnych zawodów, wsparcie i promocja artystów, twórców, rzemieślników, prowadzenie grup, zespołów, orkiestr, edukacja i upowszechnienie).</p>	<p>Zachowanie i promocja niematerialnego dziedzictwa kulturowego gminy</p> <p>Zwiększenie integracji społecznej</p> <p>Wzrost wieloaspektowej aktywności mieszkańców</p> <p>Wzmocnienie tożsamości gminy i mieszkańców</p>	<p>Liczba działających grup i zespołów kultywujących dziedzictwo kulturowe gminy i regionu oraz ich członków</p> <p style="text-align: center;">↗</p>	<p>Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy w Jordanowie, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, w tym OSP i KGW, Różne zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy i artyści lokalni, Lokalna Grupa Działania, Media</p>
2.1.7.	<p>Rozwój sieci szlaków turystycznych i kulturowych, zintegrowanych lokalnie i ponadlokalnie wraz z promocją i animacją.</p>	<p>Rozwój sieci szlaków turystycznych i kulturowych</p> <p>Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolnego, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości</p>	<p>Długość szlaków turystycznych i/lub kulturowych na terenie gminy oraz liczba wydarzeń zorganizowanych przy ich wykorzystaniu w ciągu roku</p> <p style="text-align: center;">↗</p>	<p>Urząd Gminy w Jordanowie, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, w tym OSP i KGW, Różne zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy i artyści lokalni, Lokalna Grupa Działania, Media</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

2.1.8.	Tworzenie i rozwój produktów i atrakcji turystycznych bazujących na dziedzictwie historyczno-kulturowym gminy.	<p>Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolnego, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości</p>	<p>Liczba atrakcji turystycznych gminy i liczba odwiedzających je turystów i gości</p> <p>↗</p>	<p>Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie, Urząd Gminy w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, w tym OSP i KGW, Różne zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy i artyści lokalni, Lokalna Grupa Działania, Media</p>
2.1.9.	Rozwój zintegrowanych systemów promocji, wizualizacji i informacji turystycznej, w tym we współpracy z regionem, innymi samorządami, ze szczególnym naciskiem na nowe technologie i rozwiązania marketingowe.	<p>Wypromowanie i upowszechnienie walorów przyrodniczo-krajobrazowych i historyczno-kulturowych oraz atrakcji turystycznych gminy</p> <p>Poprawa rozpoznawalności gminy oraz zainteresowania jej ofertą spędzenia czasu wolnego</p> <p>Poprawa orientacji przestrzennej turystów i gości</p> <p>Profesjonalizacja obsługi ruchu turystycznego</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości</p>	<p>Liczba działań promocyjnych i ich zasięg</p> <p>↗</p> <p>Liczba obiektów objętych gminnym systemem wizualizacji turystycznej</p> <p>↗</p> <p>Liczba odwiedzających poszczególne atrakcje turystyczne gminy</p> <p>↗</p>	<p>Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie, Urząd Gminy w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, w tym OSP i KGW, Różne zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy i artyści lokalni, Lokalna Grupa Działania, Media</p>

Cel operacyjny 2.2. Rozwój i wypromowanie oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniającej atrakcyjność gminy.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
2.2.1.	Rozwój i modernizacja ogólnodostępnej bazy sportowej i rekreacyjnej, w kierunku zwiększenia jej dostępności i zróżnicowania oferty oraz optymalizacji kosztów utrzymania (w szczególności basenu).	<p>Poprawa dostępności i jakości bazy sportowej i rekreacyjnej</p> <p>Poprawa warunków dla promocji zdrowego stylu życia oraz aktywizacji ruchowej mieszkańców</p> <p>Poprawa warunków dla profesjonalnego uprawiania sportu</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p>	<p>Liczba zmodernizowanych i/lub nowych obiektów</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Jordanowie, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego</p>
2.2.2.	Rozwój oferty sportowej i rekreacyjnej oraz aktywizacja ruchowa mieszkańców niezależnie od płci i wieku, w szczególności poprzez współpracę finansową i pozafinansową z klubami i organizacjami sportowymi (m.in. oferty z wykorzystaniem krytej pływalni – projekty sportowe, szkółki pływackie, zajęcia szkolne i dla szkółek itp.).	<p>Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty sportowej i rekreacyjnej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców</p> <p>Zwiększenie integracji społecznej</p> <p>Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców</p> <p>Bardziej efektywne wykorzystanie istniejącej i nowo powstającej bazy</p>	<p>Liczba klubów sportowych i ich członków, prowadzonych przez nie sekcji oraz ćwiczących</p> <p>↗</p> <p>Liczba korzystających z krytej pływalni w ciągu roku</p> <p>↗</p>	<p>Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy w Jordanowie, Placówki oświatowe, Kluby i organizacje sportowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

2.2.3.	Kontynuacja organizacji oraz rozwój i promocja wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i krajoznawczych, także o zasięgu ponadlokalnym (także o charakterze współzawodnictwa sportowego), m.in. turniejów i lig międzyszkolnych, zawodów motocrossowych, jeździeckich, wycieczek górskich.	<p>Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i krajoznawczych</p> <p>Zwiększenie integracji społecznej</p> <p>Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości</p>	Liczba wydarzeń w skali roku oraz liczba ich uczestników ↗	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST,</p> <p>Urząd Gminy w Jordanowie, Placówki oświatowe, Kluby i organizacje sportowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania, Media</p>
2.2.4.	Rozwój infrastruktury rowerowej, tworzenie miejsc obsługi rowerzystów wraz z przestrzenią dla rozwoju drobnych usług, integracja tras, oznakowanie, bieżące utrzymanie, promocja i animacja.	<p>Poprawa dostępności i jakości infrastruktury rowerowej</p> <p>Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolnego, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców</p>	Długość tras rowerowych na terenie gminy oraz liczba wydarzeń (wyścigów, rajdów itp.) zorganizowanych przy ich wykorzystaniu w ciągu roku ↗	Urząd Gminy w Jordanowie, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Placówki oświatowe, Kluby i organizacje sportowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania, Media</p>
2.2.5.	Rozwój wielofunkcyjnych tras i ścieżek rekreacyjno-turystycznych (pieszych, nordic walking, rowerowych, konnych itp.), zintegrowanych lokalnie i ponadlokalnie wraz z promocją i animacją.	<p>Rozwój sieci wielofunkcyjnych tras i ścieżek rekreacyjno-turystycznych</p> <p>Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolnego, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców</p>	Długość wielofunkcyjnych tras i ścieżek rekreacyjno-turystycznych na terenie gminy oraz liczba wydarzeń (wyścigów, rajdów itp.) zorganizowanych przy ich wykorzystaniu w ciągu roku ↗	Urząd Gminy w Jordanowie, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Kluby i organizacje sportowe,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		Zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości			Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania, Media
2.2.6.	Tworzenie i rozwój produktów i atrakcji rekreacyjnych i turystycznych bazujących na walorach przyrodniczo-środowiskowych gminy.	Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolnego, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców Zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości	Liczba atrakcji turystycznych gminy i liczba odwiedzających je turystów i gości ↗	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie, Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania, Media
2.2.7.	Współpraca, w tym transgraniczna, w zakresie rozwoju, integrowania i promocji oferty czasu wolnego.	Zacieśnianie i koncentracja współpracy w obszarze turystyki i promocji Osiągnięcie efektu synergii (wzajemnego napędzania się efektów działań) Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolnego, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup odbiorców Poprawa rozpoznawalności gminy oraz zainteresowania jej ofertą spędzenia czasu wolnego Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości	Liczba projektów partnerskich w zakresie rozwoju, integrowania i promocji oferty czasu wolnego, w tym transgranicznych, oraz liczba beneficjentów ↗	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie, Urząd Gminy w Jordanowie	Partnerzy zagraniczni, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje pozarządowe, w tym OSP i KGW, Różne zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy i artyści lokalni, Lokalna Grupa Działania, Media

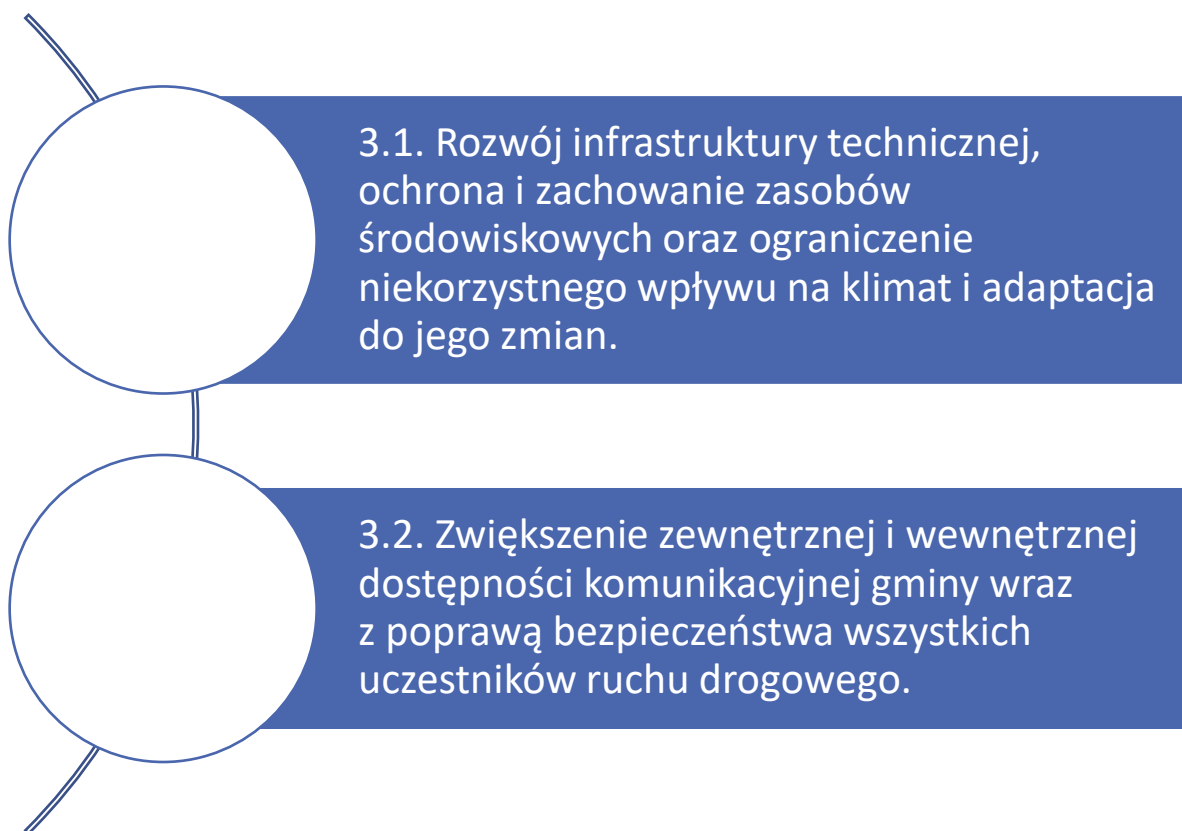
OBSZAR STRATEGICZNY 3.

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Cel strategiczny 3.

Zapewnienie czystego środowiska i dostępności komunikacyjnej.

Cele operacyjne:

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Większość powierzchni gminy Jordanów, ze względu na wysokie walory przyrodnicze, objęta jest ochroną. Jest to fragment Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Przesądza to o jej atrakcyjności osadniczej oraz rekreacyjno-turystycznej, ale jednocześnie stanowi wyzwanie w zakresie ochrony i zachowania zasobów środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem wód oraz powietrza. Tym bardziej, że poziom rozwoju infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej wciąż jest niewystarczający, co widać w odniesieniu do średnich: powiatowej i regionalnej. Gmina sukcesywnie, w miarę własnych możliwości budżetowych i pozyskiwanego wsparcia zewnętrznego, niweluje te deficyty, realizując kolejne dedykowane inwestycje. Podobnie przedstawia się sytuacja z kwestią czystości powietrza. Jest to problem wszystkich gmin w Małopolsce, który wymaga zarówno nakładów pieniężnych na działania własne gminy i wsparcie aktywności mieszkańców, jak również długofalowej polityki informacyjno-edukacyjnej. W przypadku gminy Jordanów na kwestie bezpieczeństwa ekologicznego i publicznego, a także mobilność mieszkańców oraz turystów i gości ma również wpływ polityka transportowa, która stanowi równorzędne wyzwanie do 2030 roku.

W związku z tym, w ramach kolejnego obszaru strategicznego pn. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO wyznaczono 2 cele operacyjne. Pierwszy z nich (3.1.) poświęcony jest polityce środowiskowej, koncentrującej się na kluczowych zasobach lokalnych, takim nimi gospodarowaniu, które zakłada możliwość ich użytkowania również przez przyszłe pokolenia, a także ograniczeniu niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacji do jego zmian. Priorytetem pozostaje dalsza rozbudowa infrastruktury dla zapewnienia powszechnego dostępu do systemów wodociągowych i kanalizacyjnych wraz z zapewnieniem ewentualnych rozwiązań alternatywnych tam, gdzie takie inwestycje napotykają trudności realizacyjne. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym i cywilizacyjnym, zakłada się także kontynuację i intensyfikację programów zakładających wymianę starych pieców, termomodernizację i szersze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, a także rozwój retencji publicznej, prywatnej i naturalnej, czy różnego rodzaju projekty odtwarzania bioróżnorodności i regeneracji ekosystemów. Gmina będzie realizowała inwestycje dotyczące budynków użyteczności publicznej, a jednocześnie wspierała prywatne działania proekologiczne. Poza tym, stałe jest zobowiązanie dotyczące doskonalenia systemu gospodarki odpadami w kierunku zmniejszenia masy produkowanych odpadów, większego stopnia segregacji i recyklingu. Działaniem horyzontalnym będzie edukacja i wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców. Strategia postępowania skupia się ponadto na rozwoju współpracy w ramach klastra energii, co szczególnie ważne w kontekście kryzysu energetycznego i wysokiej inflacji.

Drugi cel operacyjny (3.2.) zakłada zwiększenie zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy wraz z poprawą bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego. Strategia postępowania zakłada m.in. budowę, przebudowę, rozbudowę oraz remonty i modernizację dróg, chodników oraz ciągów pieszo-rowerowych. Kompleksowe podejście do tego zagadnienia, poza inicjatywą własną gminy, będzie wymagało współpracy gminy z innymi samorządami oraz właścicielami i zarządcami infrastruktury. Polityka ta uwzględnia również tworzenie miejsc parkingowych, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej i atrakcjach turystycznych, a także do obsługi podróżnych korzystających z transportu zbiorowego. Powiązany priorytet stanowi rozwój wspomnianego już dostępnego, ekologicznego i zintegrowanego systemu transportowego, dostosowanego do potrzeb mieszkańców oraz turystów i gości. Strategia zakłada także modernizację istniejącego oświetlenia ulicznego wraz z jego dalszą rozbudową, z naciskiem na wdrażanie rozwiązań energooszczędnych i proekologicznych. Towarzyszyć tym działaniom będą przedsięwzięcia z zakresu poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, w szczególności prewencyjne, edukacyjne, organizacyjne i inwestycyjne.

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Tabela 6. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 3. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Cel operacyjny 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
3.1.1.	Dalsza rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy wraz z innymi niezbędnymi urządzeniami, zgodnie z potrzebami, a jednocześnie możliwościami organizacyjno-finansowymi gminy, przy wykorzystaniu rozwiązań adekwatnych do lokalnych warunków gospodarczych, osadniczych i przyrodniczych.	Poprawa dostępności i jakości usług zaopatrzenia w wodę Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z wodociągu ↑ Liczba awarii sieci wodociągowej ↓	Urząd Gminy w Jordanowie, Spółka Komunalna Skawa Jordanów Sp. z o.o.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy
3.1.2.	Dalsza rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy wraz z innymi niezbędnymi urządzeniami, zgodnie z potrzebami, a jednocześnie możliwościami organizacyjno-finansowymi gminy, przy wykorzystaniu rozwiązań adekwatnych do lokalnych warunków gospodarczych, osadniczych i przyrodniczych.	Poprawa dostępności i jakości usług kanalizacyjnych Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej Ochrona i poprawa stanu środowiska, w szczególności wód	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji ↑ Liczba awarii sieci kanalizacyjnej ↓	Urząd Gminy w Jordanowie, Spółka Komunalna Skawa Jordanów Sp. z o.o.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy
3.1.3.	Realizacja programów wspierających budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.	Zapewnienie alternatywnych dla kanalizacji sieciowej rozwiązań na terenach trudnych, wykluczonych itp. Optymalizacja gospodarki ściekowej na terenie gminy Ochrona i poprawa stanu środowiska, w szczególności wód	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków ↑ Liczba przeprowadzonych kontroli ↑	Urząd Gminy w Jordanowie	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

<p>3.1.4.</p>	<p>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, wymiana nieekologicznych źródeł grzewczych oraz instalacja odnawialnych źródeł energii.</p>	<p>Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej</p> <p>Likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła na terenie gminy</p> <p>Wzrost udziału energii z OZE w bilansie energetycznym gminy</p> <p>Ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza</p>	<p>Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które zostały poddane termomodernizacji</p> <p>↗</p> <p>Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które zostały wyposażone i korzystają z nowych, ekologicznych źródeł grzewczych</p> <p>↗</p> <p>Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które zostały wyposażone i korzystają z energii z OZE</p> <p>↗</p> <p>Zużycie energii w budynkach użyteczności publicznej w celach grzewczych</p> <p>↘</p> <p>Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami</p> <p>↘</p>	<p>Urząd Gminy w Jordanowie</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki gminne</p>
<p>3.1.5.</p>	<p>Ekodoradztwo, programy wspierające termomodernizację prywatnych budynków i mieszkań, wymianę nieekologicznych źródeł ciepła, instalację odnawialnych źródeł energii.</p>	<p>Poprawa efektywności energetycznej budynków prywatnych</p> <p>Likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła na terenie gminy</p> <p>Zwiększenie wykorzystania energii z OZE przez mieszkańców</p>	<p>Liczba budynków prywatnych, które zostały poddane termomodernizacji dzięki dofinansowaniu publicznemu</p> <p>↗</p> <p>Liczba budynków prywatnych, które zostały wyposażone i wykorzystują energię z OZE dzięki dofinansowaniu publicznemu</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Jordanowie</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		Ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza	<p>Liczba budynków prywatnych, zostały wyposażone i korzystają z nowych, ekologicznych źródeł grzewczych dzięki dofinansowaniu publicznemu</p> <p>↗</p> <p>Liczba gospodarstw domowych korzystających z nieekologicznych źródeł ciepła</p> <p>↘</p> <p>Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami</p> <p>↘</p>		
3.1.6.	Działania z zakresu zwiększania retencji publicznej, prywatnej i naturalnej (rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury, wsparcie dla inwestycji służących gromadzeniu i wykorzystywaniu wody opadowej w indywidualnych gospodarstwach itp.) wraz z działaniami edukacyjnymi dotyczącymi racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.	<p>Poprawa retencji, bardziej racjonalna gospodarka zasobami wodnymi</p> <p>Zmniejszenie zagrożenia suszą</p> <p>Podniesienie bezpieczeństwa przed powodzią i osuwiskami, ograniczenie szkód wynikłych wskutek deszczy nawaalnych itp.</p> <p>Łagodzenie skutków zmian klimatu</p>	<p>Liczba projektów rozwoju zielonej i błękitnej infrastruktury zrealizowanych przez gminę</p> <p>↗</p> <p>Objętość wody obejmowanej zorganizowaną retencją</p> <p>↗</p> <p>Liczba gospodarstw domowych, które zrealizowały instalacje wykorzystania wody opadowej przy dofinansowaniu publicznym</p> <p>↗</p>	Urząd Gminy w Jordanowie	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki gminne, Mieszkańcy
3.1.7.	Racjonalna gospodarka odpadami (w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego) oraz dbanie o czystość i estetykę miejsc publicznych.	Wzrost poziomu selektywnej zbiórki odpadów	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	Urząd Gminy w Jordanowie	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Placówki oświatowe,

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		Zwiększenie poziomu odpadów zdolnych do dalszego wykorzystania Ochrona i poprawa stanu środowiska	Odpady poddane recyklingowi ↗		Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania
3.1.8.	Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie zachowań, postaw i wzorców konsumpcji przyjaznych środowisku.	Upowszechnienie wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych gminy Poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz w zakresie zagrożeń, w tym związanych ze zmianami klimatu Upowszechnienie postaw prośrodowiskowych	Liczba i/lub odsetek dzieci, które w szkołach uczestniczyły w zajęciach z zakresu edukacji ekologicznej Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów ↗ Liczba dzikich wysypisk śmieci ↘	Placówki oświatowe	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Urząd Gminy w Jordanowie, Instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy, Lokalna Grupa Działania, Media
3.1.9.	Projekty na rzecz ochrony i odtwarzania środowiska, bioróżnorodności i regeneracji ekosystemów, ze szczególnym uwzględnieniem zasobów wodnych.	Wzmocnienie kondycji i bioróżnorodności środowiska	Liczba lokalnych i ponadlokalnych projektów na rzecz ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, które zrealizował i/lub w których udział wziął samorząd gminny ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	PWG Wody Polskie, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania
3.1.10.	Rozwój współpracy w ramach klastra energii.	Poprawa efektywności energetycznej i obniżenie kosztów energii dla podmiotów gospodarczych i osób fizycznych Poprawa lokalnego bezpieczeństwa energetycznego	Wytworzona energia w ramach klastra/ów energii ↗ Koszty energii ↘	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Jednostki gminne, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy

Cel operacyjny 3.2 Zwiększenie zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy wraz z poprawą bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
3.2.1.	Wspieranie inwestycji wzmacniających zewnętrzną dostępność komunikacyjną gminy oraz współpraca z innymi właścicielami i zarządcami dróg w zakresie budowy, przebudowy, remontów, rozbudowy i modernizacji dróg, chodników i ciągów pieszo-rowerowych na terenie gminy, z priorytetem kontynuowania budowy chodników przy drogach powiatowych.	<p>Poprawa stanu i jakości infrastruktury drogowej na terenie gminy</p> <p>Poprawa dostępności i integracji komunikacyjnej gminy oraz całego subregionu</p> <p>Skrócenie odległości i czasu dojazdu (przez to również obniżenie emisji CO₂)</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym</p>	<p>Czas dojazdu z Urzędu Gminy w Jordanowie do wybranych lokalizacji</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>Długość nowych i/lub zmodernizowanych dróg i/lub chodników i/lub ciągów pieszo-rowerowych na terenie gminy</p> <p style="text-align: center;">↗</p> <p>Liczba wypadków na drogach na terenie gminy</p> <p style="text-align: center;">↓</p>	Urząd Gminy w Jordanowie	<p>Administracja rządowa, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Policja</p>
3.2.2.	Budowa, przebudowa, remonty, rozbudowa i modernizacja gminnych dróg, chodników i ciągów pieszo-rowerowych.	<p>Poprawa stanu i jakości gminnej infrastruktury drogowej</p> <p>Poprawa dostępności i integracji komunikacyjnej gminy</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym</p>	<p>Długość nowych i/lub zmodernizowanych dróg gminnych i/lub chodników i/lub pieszo-rowerowych</p> <p style="text-align: center;">↗</p> <p>Liczba wypadków na drogach gminnych, w tym z udziałem pieszych i rowerzystów</p> <p style="text-align: center;">↓</p>	Urząd Gminy w Jordanowie	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Policja</p>
3.2.3.	Tworzenie miejsc parkingowych, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej i atrakcjach turystycznych, a także do obsługi podróżnych korzystających z transportu zbiorowego.	<p>Zapewnienie komfortu mieszkańców korzystających z usług publicznych oraz turystów i gości odwiedzających gminę</p>	<p>Liczba miejsc parkingowych na terenie gminy, w tym obsługujących podróżnych korzystających z transportu zbiorowego.</p> <p style="text-align: center;">↗</p>	Urząd Gminy w Jordanowie	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Inne JST, Jednostki gminne, Przedsiębiorcy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		Eliminacja korków oraz emisji spalin i hałasu			
3.2.4.	Rozwój dostępnego, ekologicznego i zintegrowanego transportu zbiorowego, dostosowanego do potrzeb mieszkańców, a także turystów i gości (m.in. współpraca na rzecz optymalizacji rozkładów jazdy autobusów i pociągów, a także zwiększenia roli kolei w transporcie lokalnym i dalekobieżnym).	<p>Poprawa dostępności i integracji komunikacyjnej gminy oraz całego subregionu</p> <p>Poprawa dostępności i jakości usług transportowych</p> <p>Zintegrowanie różnych form transportu</p> <p>Zwiększenie mobilności mieszkańców</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych przez transport samochodowy, poprawa jakości powietrza</p>	<p>Liczba połączeń obejmujących gminę i/lub na terenie gminy</p> <p>↗</p> <p>Liczba miejsc integrujących różne formy transportu</p> <p>↗</p> <p>Liczba pasażerów korzystających z transportu zbiorowego w ciągu roku i poziom ich zadowolenia</p> <p>↗</p> <p>Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami</p> <p>↘</p>	Urząd Gminy w Jordanowie	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Przewoźnicy</p>
3.2.5.	Działania ukierunkowane na poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego (prewencja, edukacja, inwestycje, poprawa organizacji ruchu itp.).	Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu (mniejsza liczba zdarzeń i pokrzywdzonych)	Liczba wypadków na drogach na terenie gminy, w tym z udziałem pieszych i/lub rowerzystów	Placówki oświatowe, Urząd Gminy w Jordanowie	<p>Administracja rządowa, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Policja, Organizacje pozarządowe, Media</p>
3.2.6.	Modernizacja istniejącego oświetlenia ulicznego wraz z dalszą rozbudową, z naciskiem na wdrażanie rozwiązań energooszczędnych i proekologicznych.	Objęcie gminy systemem nowoczesnego oświetlenia ulicznego	Liczba punktów oświetlenia na terenie gminy, w tym energooszczędnych	Urząd Gminy w Jordanowie	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Urząd Marszałkowski</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		<p>Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej i kosztowej systemu oświetlenia ulicznego</p>	<p>Poziom odczuwalnego bezpieczeństwa na terenie gminy</p> <p style="text-align: center;">↗</p> <p>Poziom zużycia energii na oświetlenie uliczne</p> <p style="text-align: center;">↘</p> <p>Koszty zasilania systemu oświetlenia publicznego</p>		<p>Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST</p>
--	--	--	---	--	---

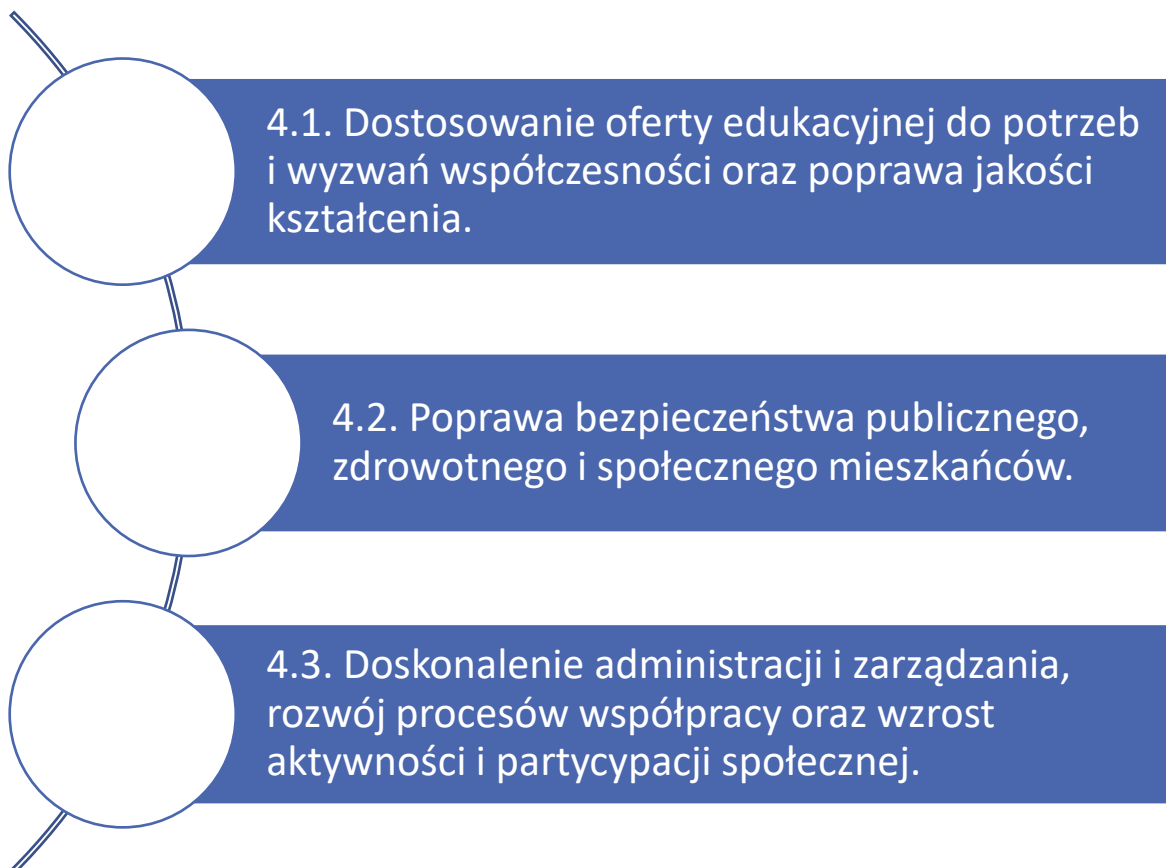
OBSZAR STRATEGICZNY 4.

USŁUGI PUBLICZNE

Cel strategiczny 4.

Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług publicznych, gwarantujących komfort i poczucie bezpieczeństwa oraz możliwości rozwoju mieszkańców, budujących markę gminy jako dobrego miejsca do życia.

Cele operacyjne:

-
- 4.1. Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb i wyzwań współczesności oraz poprawa jakości kształcenia.
  - 4.2. Poprawa bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego mieszkańców.
  - 4.3. Doskonalenie administracji i zarządzania, rozwój procesów współpracy oraz wzrost aktywności i partycypacji społecznej.

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Gmina Jordanów posiada potencjał miejsca sprzyjającego spokojnemu życiu, zgodnie ze zdobywającym coraz większą popularność trendem slow-life, w kontrze do ciągle zwiększającego się tempa codziennego funkcjonowania, obserwowanego zwłaszcza w większych miastach. Jednym z warunków wykorzystania tej szansy jest doskonalenie dostępności i jakości usług publicznych, gwarantujących komfort i poczucie bezpieczeństwa oraz możliwości rozwoju mieszkańców. Dotyczy to w szczególności edukacji i wychowania, pomocy społecznej i ochrony zdrowia, a także zarządzania publicznego. W pierwszym zakresie głównym wyzwaniem jest poprawa efektywności kształcenia, wdrożenia podejścia indywidualnego oraz wsparcia wielowymiarowego rozwoju dzieci i młodzieży, ponieważ uczniowie z terenu gminy osiągają gorsze wyniki w nauce niż ich rówieśnicy w innych szkołach w powiecie i regionie. W drugim przypadku wyzwaniem stanowi postępujący proces starzenia się społeczeństwa, który będzie wymagał przemodelowania działania służb społecznych i medycznych, a także współczesne kryzysy, m.in. epidemiczny, migracyjny, gospodarczy i inflacyjny, które negatywnie wpływają na sytuację mieszkańców, w szczególności z grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem. Z kolei w przypadku działania władz lokalnych, urzędu i jednostek gminnych, wszelkie działania będą odpowiedzią na rosnące oczekiwania społeczne względem administracji publicznej, a także procesy cywilizacyjne związane m.in. z rozwojem technologii telekomunikacyjnych, malejąca ilością i rosnącą wartością przestrzeni wspólnych, koniecznością zapewnienia pełnej dostępności architektonicznej, cyfrowej czy informacyjno-komunikacyjnej, a także biernością i izolacją społeczną.

Związane z tym zadania zostały zgrupowane w ramach czwartego obszaru strategicznego, który obejmuje 3 cele operacyjne. Pierwszy z nich (4.1.) dotyczy dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb i wyzwań współczesności oraz poprawy jakości kształcenia. Strategia postępowania zakłada działania w zakresie tworzenia miejsc w żłobkach i przedszkolach, adekwatnie do sytuacji demograficznej i potrzeb mieszkańców, a także możliwości organizacyjno-finansowych gminy, inwestycje w bazę i wyposażenie placówek oświatowych, rozwój oferty edukacyjnej i zajęć dodatkowych, w tym dzięki współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i realizacji projektów, a także wspieranie doskonalenia zawodowego kadr zarządzających i pracowników oświatowych. System rozwoju i motywowania kadr będzie połączony z systemem monitorowania aktywności i jakości nauczania, aby promować dobre rozwiązania i praktyki oraz niwelować mniejsze zaangażowanie i efektywność działań. Realizowane będą też różnego rodzaju programy rozwojowe oraz wsparcia środowiska szkolnego i rodzinnego w czasie trwania i po pandemii. W kontekście zmian demograficznych i rosnących kosztów, zakłada się stałe monitorowanie kosztów oświatowych wraz z wdrażaniem działań optymalizacyjnych.

Drugi cel operacyjny (4.2.) dotyczy bezpieczeństwa zdrowotnego, społecznego i publicznego. W obszarze zdrowia, najważniejsza będzie profilaktyka, promocja zdrowego stylu życia i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie dostępności i jakości usług medycznych m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz wyposażenia, a także inwestycje w kadry. W sferze społecznej zakłada się dalszą politykę prorodzinną. Taka polityka oznacza promocję i wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i w ich naturalnym rozwoju, a jednocześnie przeciwdziałanie problemom oraz wsparcie osób i rodzin w wychodzeniu z kryzysów i dysfunkcji. Gmina kontynuowała będzie także kompleksowe wsparcie dla osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz ich bliskich i opiekunów m.in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz doposażenie instytucji, wsparcie, integrację oraz aktywizację społeczną,

kulturową, ruchową i zawodową beneficjentów, a także poprawę dostępności usług opieki wytchnieniowej i odciążeniowej. Dużym wyzwaniem będzie zapewnienie odpowiedniej liczby pracowników pomocy społecznej i ochrony zdrowia i ich trwałe związanie z gminą. Jednocześnie wsparciem dla służb lokalnych będą organizacje pozarządowe i podmioty prywatne, zgodnie z zasadą deinstytucjonalizacji. Strategia postępowania obejmuje również działania z zakresu rozwoju i modernizacji gminnego zasobu mieszkaniowego, w szczególności pod kątem wymagań ustawowych w zakresie pomocy społecznej, oraz kreowanie dogodnych warunków do rozwoju budownictwa. W obszarze bezpieczeństwa publicznego, priorytety stanowią działania z zakresu prewencji, edukacji i profilaktyki wśród mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży, kompleksowe wsparcie służb, w tym w zakresie inwestycyjnym i doposażeniowym, współpraca gminy z PGW Wody Polskie, innymi samorządami i podmiotami w zakresie rozwoju systemu ochrony przeciwpowodziowej i przeciwwalowej, a także zapobiegania innym katastrofom, klęskom żywiołowym i epidemiom oraz minimalizowanie ich skutków. Osobnym wyzwaniem jest rozwój monitoringu wizyjnego obejmującego strategiczne miejsca na terenie gminy.

Ostatni cel operacyjny w ramach obszaru (4.3.) dotyczy samodoskonalenia samorządu lokalnego oraz rozwoju procesów współpracy. Strategia postępowania uwzględnia m.in. działania związane z ciągłym podnoszeniem kompetencji i kwalifikacji kadr, poprawą warunków lokalowych oraz doposażeniem sprzętowym, w tym wdrożenie rozwiązań proekologicznych i likwidację barier architektonicznych, cyfrowych, informacyjno-komunikacyjnych, a także kładące nacisk na udostępnienie jak największej liczby procedur w formie elektronicznej, wraz z upowszechnieniem tej metody załatwiania spraw przez klientów. Kolejne zadania skupiają się na wzmocnieniu społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększeniu dostępności i jakości procesów partycypacyjnych, zakładając m.in. wsparcie fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych, które funkcjonują na terenie gminy, przekazywanie im do realizacji zadań publicznych, jednocześnie pomoc w pozyskiwaniu przez nie środków finansowych pochodzących spoza budżetu gminnego. Osobnym wyzwaniem w ramach celu jest kompleksowa polityka planowania i zagospodarowania przestrzennego. Zakłada się m.in. dostosowywanie dokumentów planistycznych gminy do zmieniającego się prawa przestrzennego, z uwzględnieniem bieżących i progностycznych potrzeb rozwojowych, tworzenie dostępnych, atrakcyjnych, estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych wraz z ich animacją i ożywieniem społeczno-gospodarczym, w szczególności w ramach wdrażanych procesów rewitalizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Tabela 7. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 4. USŁUGI PUBLICZNE

Cel operacyjny 4.1. Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb i wyzwań współczesności oraz poprawa jakości kształcenia.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
4.1.1.	Tworzenie miejsc w żłobkach i przedszkolach, adekwatnie do sytuacji demograficznej i potrzeb mieszkańców, a także możliwości organizacyjno-finansowych gminy.	Poprawa dostępności i jakości opieki żłobkowej oraz edukacji przedszkolnej	Liczba dzieci w wieku 6 miesięcy – 3 lat korzystających z opieki żłobkowej ↗ Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminny Ośrodek Administracji Szkół i Przedszkoli w Jordanowie, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe
4.1.2.	Rozwój i modernizacja infrastruktury placówek oświatowych (dydaktycznej oraz rekreacyjnej i sportowej) wraz z estetycznym, funkcjonalnym i bezpiecznym zagospodarowaniem ich otoczenia.	Poprawa dostępności i jakości bazy edukacyjnej Poprawa warunków pracy i nauki Poprawa efektywności energetycznej, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających dzieci i młodzieży szkolnej ↗	Urząd Gminy w Jordanowie, Placówki oświatowe	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminny Ośrodek Administracji Szkół i Przedszkoli w Jordanowie
4.1.3.	Organizacja we wszystkich placówkach innowacyjnych klaso-pracowni wyposażonych w nowoczesny sprzęt komputerowy i multimedialny oraz oprogramowanie, a także pomoce dydaktyczno-naukowe oraz inną potrzebną aparaturę i urządzenia, cykliczne przeglądy oraz uzupełnianie i wymiana wyposażenia.	Poprawa warunków pracy i nauki Zapewnienie możliwości atrakcyjnego, angażującego i efektywnego kształcenia	Średni wiek komputera w szkole oraz liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu ↘	Urząd Gminy w Jordanowie, Placówki oświatowe	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminny Ośrodek Administracji Szkół i Przedszkoli w Jordanowie, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

4.1.4.	Rozwój oferty edukacyjnej i zajęć dodatkowych, w tym w kierunku kształcenia kompetencji uniwersalnych i wdrażania programów dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczniów (nowoczesne metody i techniki pracy, innowacje pedagogiczne, mechanizmy odkrywania, kształtowania i wspierania talentów, doradztwo edukacyjne i zawodowe, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, dostęp do specjalistów, wsparcie materialne, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, projekty, w tym wymiany międzynarodowe itp.).	<p>Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości różnych grup uczniów</p> <p>Dostosowanie oferty edukacyjnej do wyzwań społecznych, gospodarczych, cywilizacyjnych itp.</p> <p>Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży szkolnej</p> <p>Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych</p>	<p>Wyniki egzaminów końcowych</p> <p>↗</p> <p>Liczba laureatów i finalistów olimpiad, konkursów przedmiotowych, artystycznych i zawodów sportowych</p> <p>↗</p>	Placówki oświatowe	<p>Partnerzy zagraniczni, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Urząd Gminy w Jordanowie, Gminny Ośrodek Administracji Szkół i Przedszkoli w Jordanowie, Instytucje kultury, Instytucje pomocy społecznej, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Placówki ochrony zdrowia, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe Lokalna Grupa Działania, Rodzice</p>
4.1.5.	Wsparcie kadr oświatowych w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych.	<p>Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr oświatowych</p> <p>Zapewnienie wsparcia w zakresie wdrażania atrakcyjnych, angażujących i efektywnych metod kształcenia</p>	<p>Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na nauczyciela w ciągu roku</p> <p>↗</p> <p>Liczba nauczycieli w podziale na stopnie awansu zawodowego</p>	Placówki oświatowe	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Urząd Gminy w Jordanowie, Gminny Ośrodek Administracji Szkół i Przedszkoli w Jordanowie, Ośrodki doskonalenia nauczycieli</p>
4.1.6.	Wdrożenie systemu monitorowania aktywności i jakości nauczania połączonego z systemem doskonalenia i motywowania kadr oświatowych.	<p>Integracja systemu monitorowania aktywności i jakości nauczania z systemem motywacyjnym</p> <p>Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz</p>	<p>Poziom aktywności kadr oświatowych</p> <p>↗</p> <p>Poziom zadowolenia kadr oświatowych</p> <p>↗</p>	Urząd Gminy w Jordanowie, Placówki oświatowe	<p>Kuratorium Oświaty w Krakowie, Gminny Ośrodek Administracji Szkół i Przedszkoli w Jordanowie, Ośrodki doskonalenia nauczyciel, Kadry oświatowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		<p>motywacji i zaangażowania kadr oświatowych</p> <p>Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych</p>	<p>Wyniki egzaminów końcowych</p> <p>↗</p> <p>Liczba laureatów i finalistów olimpiad, konkursów przedmiotowych, artystycznych i zawodów sportowych</p> <p>↗</p>		
4.1.7.	<p>Realizacja własnych i udział w zewnętrznych programach rozwojowych oraz wsparcia kadry, dzieci i rodziców w czasie trwania i po epidemii (promocja zdrowia i aktywizacja ruchowa dzieci i młodzieży, wsparcie psychologiczne, profilaktyka i leczenie uzależnień itp.).</p>	<p>Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży</p> <p>Poprawa jakości i efektów kształcenia</p> <p>Profilaktyka uzależnień</p> <p>Podniesienie ogólnego poziomu kondycji fizycznej dzieci i młodzieży, ograniczanie występowania problemów rozwoju fizycznego</p> <p>Zapobieganie problemom i zaburzeniom psychicznym dzieci i młodzieży szkolnej, poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia</p>	<p>Liczba projektów z udziałem bądź realizowanych przez placówki oświatowe oraz liczba uczestników</p> <p>↗</p> <p>Liczba dedykowanych zajęć ruchowych oraz liczba ich uczestników</p> <p>↗</p> <p>Liczba przypadków uzależnień wśród dzieci i młodzieży szkolnej</p> <p>↘</p> <p>Liczba dzieci przypadających na etat psychologa szkolnego w danej szkole</p> <p>↘</p>	<p>Placówki oświatowe</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Urząd Gminy w Jordanowie, Gminny Ośrodek Administracji Szkół i Przedszkoli w Jordanowie, Instytucje kultury, Instytucje pomocy społecznej, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Placówki ochrony zdrowia, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe Lokalna Grupa Działania, Rodzice</p>
4.1.8.	<p>Monitorowanie kosztów oświatowych w kontekście zmian demograficznych wraz z wdrażaniem działań optymalizacyjnych (np. wdrożenie standardów edukacyjnych).</p>	<p>Podniesienie efektywności organizacyjnej i finansowej sieci oświatowej w gminie</p>	<p>Wydatki na utrzymanie danej szkoły w przeliczeniu na jednego ucznia</p> <p>Udział wydatków na oświatę w ogólnej puli wydatków gminy</p>	<p>Urząd Gminy w Jordanowie, Gminny Ośrodek Administracji Szkół i Przedszkoli w Jordanowie</p>	<p>Kuratorium Oświaty w Krakowie, Placówki oświatowe, Kadry oświatowe, Rodzice</p>

Cel operacyjny 4.2. Poprawa bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego mieszkańców.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
4.2.1.	Organizowanie i wspieranie akcji oraz programów profilaktycznych, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców gminy.	<p>Poprawa profilaktyki i diagnostyki na terenie gminy</p> <p>Wzrost świadomości społecznej oraz upowszechnienie zachowań i postaw prozdrowotnych</p> <p>Podniesienie poziomu zdrowia publicznego</p>	<p>Liczba akcji profilaktyczno-diagnostycznych oraz liczba uczestników</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Jordanowie, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Naprawie i inne placówki ochrony zdrowia</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytucje kultury, Instytucje pomocy społecznej, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Firmy farmaceutyczne i medyczne</p>
4.2.2.	Rozwój i modernizacja infrastruktury, wyposażenia oraz doskonalenie standardu obsługi w placówkach zdrowia wraz ze wsparciem dla poszerzenia oferty świadczeń medycznych.	<p>Poprawa dostępności i jakości bazy oraz wyposażenia placówek ochrony zdrowia</p> <p>Poprawa warunków pracy i świadczenia usług medycznych</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej bazy, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Unowocześnienie i usprawnienie pracy placówek ochrony zdrowia</p> <p>Poprawa dostępności i jakości świadczeń medycznych</p>	<p>Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności ośrodków ochrony zdrowia</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Jordanowie, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Naprawie i inne placówki ochrony zdrowia</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

<p>4.2.3.</p>	<p>Rozwój i modernizacja infrastruktury oraz doposażenie i cyfryzacja instytucji pomocy społecznej.</p>	<p>Poprawa dostępności i jakości bazy oraz wyposażenia instytucji pomocy społecznej</p> <p>Poprawa warunków pracy i świadczenia usług społecznych</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej bazy, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Unowocześnienie i usprawnienie pracy instytucji pomocy społecznej</p>	<p>Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających osób</p>	<p>Urząd Gminy w Jordanowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego</p>
<p>4.2.4.</p>	<p>Kompleksowa polityka prorodzinna (wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i w ich naturalnym rozwoju, a jednocześnie przeciwdziałanie problemom oraz wsparcie osób i rodzin w wychodzeniu z kryzysów i dysfunkcji, m.in. profilaktyka uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie).</p>	<p>Promocja i wsparcie rodziny, w tym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych</p> <p>Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży</p> <p>Przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów społecznych i rodzinnych</p> <p>Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia dla osób i rodzin przy</p>	<p>Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym np. objętych pracą socjalną i/lub asystenturą i/lub wsparciem materialnym i finansowym</p> <p>Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty</p> <p>Liczba przypadków uzależnień wśród dzieci i młodzieży szkolnej</p> <p>Liczba osób objętych leczeniem odwykowym</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suchoj Beskidzkiej, Urząd Gminy w Jordanowie, Placówki ochrony zdrowia, Instytucje kultury, Placówki oświatowe, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Lokalna Grupa Działania, Policja, Sądy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		<p>przezwycięzeniu trudnej sytuacji życiowej</p> <p>Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie</p>			
4.2.5.	<p>Kompleksowa polityka senioralna, względem osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin i opiekunów (zapewnienie dedykowanej oferty wsparcia, aktywizacja społeczna, kulturowa, ruchowa i zawodowa, usługi opieki wytchnieniowej i odciążeniowej itp.).</p>	<p>Poprawa dostępności i jakości oferty wsparcia dla osób starszych i z niepełnosprawnościami</p> <p>Zwiększenie integracji społecznej osób starszych i z niepełnosprawnościami</p> <p>Wzrost aktywności społecznej, ruchowej, zawodowej itp. osób starszych i z niepełnosprawnościami</p> <p>Poprawa jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami, a także ich rodzin i opiekunów</p>	<p>Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym np. korzystających z usług opiekuńczych i/lub specjalistycznych usług opiekuńczych i/lub opieki wytchnieniowej</p> <p>Liczba organizacji seniorskich i/lub klubów na terenie gminy oraz liczba ich członków</p> <p>↗</p> <p>Liczba projektów aktywizacyjnych dedykowanych seniorom i/lub osobom z niepełnosprawnościami oraz liczba ich uczestników</p> <p>↗</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchoj Beskidzkiej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suchoj Beskidzkiej, Powiatowy Urząd Pracy w Suchoj Beskidzkiej, Urząd Gminy w Jordanowie, Placówki ochrony zdrowia, Instytucje kultury, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, w tym zrzeszające seniorów, Kluby i organizacje sportowe, Lokalna Grupa Działania</p>
4.2.6.	<p>Wsparcie powstawania i rozwoju oraz promocja podmiotów ekonomii społecznej.</p>	<p>Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej na terenie gminy</p> <p>Zwiększenie integracji społecznej</p> <p>Wzrost aktywności</p>	<p>Liczba działających na terenie gminy podmiotów ekonomii społecznej</p> <p>↗</p> <p>Liczba osób zatrudnionych w lokalnych podmiotach ekonomii społecznej</p> <p>↗</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Suchoj Beskidzkiej,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		społecznej, ruchowej, zawodowej itp. osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem			Urząd Gminy w Jordanowie, Ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, Osoby bezrobotne
4.2.7.	Pozyskiwanie kadr pomocy społecznej i ochrony zdrowia, podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania i przywiązania lokalnego.	Zapewnienie kadr pomocy społecznej i ochrony zdrowia Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania i przywiązania lokalnego kadr pomocy społecznej i ochrony zdrowia Poprawa dostępności i jakości świadczeń medycznych i społecznych	Liczba wakatów w lokalnych placówkach ochrony zdrowia i/lub pomocy społecznej ↘ Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika ochrony zdrowia i/lub pomocy społecznej w ciągu roku ↗	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Naprawie i inne placówki ochrony zdrowia	Administracja rządowa, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Urząd Gminy w Jordanowie
4.2.8.	Rozwój i modernizacja gminnego zasobu mieszkaniowego, w szczególności pod kątem wymagań ustawowych w zakresie pomocy społecznej, oraz kreowanie dogodnych warunków do rozwoju budownictwa (zmiany i aktualizacja dokumentów przestrzennych, uzbrajanie i poprawa dostępności komunikacyjnej nowych terenów mieszkaniowych itp.).	Poprawa dostępności i jakości gminnego zasobu mieszkaniowego Poprawa efektywności energetycznej gminnego zasobu mieszkaniowego, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych Wzrost możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych, w tym osób w szczególnej/trudnej sytuacji	Koszty bieżącej eksploatacji gminnego zasobu mieszkaniowego Liczba nowych mieszkań ↗ Liczba mieszkań przypadająca na 1 tys. mieszkańców ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Instytucje pomocy społecznej

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		Stworzenie warunków dla rozwoju budownictwa, zwiększenie dostępności do nowych mieszkań na terenie gminy			
4.2.9.	Zapobieganie katastrofom, klęskom żywiołowym (powodzie, susze, osuwiska, wichury itp.) i epidemiom oraz minimalizowanie ich skutków (właściwe zagospodarowanie przestrzeni, rozwój infrastruktury, systemy monitoringu i wczesnego ostrzegania, procedury awaryjne itp.).	Zmniejszenie zagrożenia związanego z występowaniem katastrof, klęsk żywiołowych i epidemii oraz zminimalizowanie ich skutków Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy	Liczba projektów z zakresu przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych i katastrof, w tym inwestycyjnych, oraz zakres ich oddziaływania Wysokość strat w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof	Urząd Gminy w Jordanowie	PGW Wody Polskie, Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo oraz zarządzanie kryzysowe
4.2.10.	Wzmacnianie potencjału służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, porządek publiczny, ratownictwo i zarządzanie kryzysowe (remonty remiz, doposażenie itp.).	Podniesienie jakości bazy i wyposażenia służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, porządek publiczny, ratownictwo i zarządzanie kryzysowe Poprawa zdolności operacyjnych służb Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy	Liczba jednostek, które otrzymały wsparcie publiczne oraz jego wartość Średni wiek grup sprzętowych użytkowanych przez jednostki	Urząd Gminy w Jordanowie	PGW Wody Polskie, Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo oraz zarządzanie kryzysowe

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

4.2.11.	Rozwój informacji i edukacji na rzecz bezpieczeństwa (unikanie niebezpieczeństw w życiu codziennym, kształtowanie nawyków i właściwych postaw, przestrzeganie procedur w sytuacji zagrożeń i zjawisk ekstremalnych itp.).	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa i reagowania w sytuacji zagrożeń Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy	Liczba zajęć z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa w szkołach z udziałem Policji i/lub Straży Pożarnej Liczba i/lub odsetek dzieci, które w szkołach uczestniczyły w zajęciach z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa	Placówki oświatowe	Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Urząd Gminy w Jordanowie, Organizacje pozarządowe, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo oraz zarządzanie kryzysowe, Media
4.2.12.	Rozwój monitoringu wizyjnego obejmującego strategiczne miejsca na terenie gminy.	Prewencja i zwiększenie wykrywalności przestępstw Poprawa bezpieczeństwa publicznego	Liczba kamer w przestrzeni publicznej Poziom odczuwalnego bezpieczeństwa na terenie gminy	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo oraz zarządzanie kryzysowe
Cel operacyjny 4.3. Doskonalenie administracji i zarządzania, rozwój procesów współpracy oraz wzrost aktywności i partycypacji społecznej.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
4.3.1.	Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych lokalnych kadr samorządowych.	Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych pracowników samorządowych Podniesienie efektywności świadczenia i jakości usług publicznych	Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika urzędu i/lub jednostek gminnych w ciągu roku Liczba uchylonych decyzji administracyjnych	Urząd Gminy w Jordanowie, Jednostki gminne	Administracja rządowa, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Pracownicy samorządowi

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

<p>4.3.2.</p>	<p>Rozwój i modernizacja infrastruktury oraz doposażenie administracji lokalnej, w tym wdrożenie rozwiązań proekologicznych i prospołecznych.</p>	<p>Poprawa dostępności i jakości bazy oraz wyposażenia administracji lokalnej</p> <p>Poprawa warunków pracy oraz świadczenia usług / korzystania z usług publicznych</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej bazy, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Unowocześnienie i usprawnienie pracy administracji</p>	<p>Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających osób</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Jordanowie, Jednostki gminne</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Koordynatorzy ds. dostępności</p>
<p>4.3.3.</p>	<p>Cyfryzacja Urzędu Gminy w Jordanowie i jednostek gminnych, rozwój e-usług wraz z upowszechnieniem korzystania z nich przez klientów.</p>	<p>Unowocześnienie i usprawnienie pracy administracji</p> <p>Wzrost dostępności, liczby i jakości e-usług</p> <p>Zwiększenie liczby spraw realizowanych elektronicznie</p> <p>Rozwój społeczeństwa informacyjnego, zwiększenie stopnia oraz poprawa umiejętności korzystania z Internetu (w tym e-usług publicznych) przez mieszkańców</p> <p>Wzrost e-aktywności mieszkańców</p>	<p>Liczba i/lub odsetek dostępnych e-usług</p> <p>↗</p> <p>Odsetek usług realizowanych przez urząd z użyciem cyfrowych form komunikacji</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Jordanowie, Jednostki gminne</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego</p>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

4.3.4.	Dostosowanie administracji lokalnej do wymogów ustawy o dostępności (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej).	Zapewnienie dostępności administracji lokalnej dla wszystkich mieszkańców, w tym ze szczególnymi potrzebami Poprawa warunków życia i funkcjonowania mieszkańców ze szczególnymi potrzebami	Liczba obiektów i przestrzeni publicznych, które zostały dostosowane do wymogów ustawowych w zakresie dostępności ↗	Koordynatorzy ds. dostępności	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, PFRON, Urząd Gminy w Jordanowie, Jednostki gminne
4.3.5.	Rozwój współpracy finansowej i pozafinansowej z organizacjami pozarządowymi i inicjatywami oddolnymi (wsparcie w zakresie zaplecza lokalowego, pomocy technicznej, szkoleń, doradztwa i informacji, pozyskiwania środków na działalność, zlecenie i powierzanie organizacjom realizacji zadań publicznych, wspólne inicjatywy i projekty itp.).	Zwiększenie integracji społecznej Wzrost aktywności i partycypacji społecznej Wzrost znaczenia i profesjonalizacja organizacji pozarządowych	Liczba zadań publicznych gminy realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ich sumaryczna wartość ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Inne JST, Jednostki gminne, Organizacje pozarządowe i inicjatywy nieformalne, w tym OSP i KGW, Różne zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy i artyści lokalni, Kluby i organizacje sportowe, Lokalna Grupa Działania
4.3.6.	Rozwój współpracy samorządowej w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym oraz przenoszenie jej na środowiska lokalne.	Rozwój procesów współpracy lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej Osiągnięcie efektu synergii (wzajemnego napędzania się efektów działań)	Liczba projektów we współpracy gminy i co najmniej jednego partnera krajowego i/lub zagranicznego ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Partnerzy zagraniczni, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Instytucje kultury, Placówki oświatowe, Instytucje pomocy społecznej, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, Lokalna Grupa Działania
4.3.7.	Sprawny i skuteczny marketing lokalny w wymiarze regionalnym, krajowym	Wzrost atrakcyjności osadniczej, gospodarczej i turystycznej gminy	Liczba mieszkańców ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

	i zagranicznym	Zwiększenie liczby mieszkańców gminy Zwiększenie liczby turystów i gości odwiedzających gminę	Saldo migracji ↗ Liczba turystów i gości odwiedzających gminę ↗		Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Inne JST, Jednostki gminne, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy, Lokalna Grupa Działania, Media
4.3.8.	Dostosowywanie dokumentów planistycznych gminy do zmieniającego się prawa przestrzennego, z uwzględnieniem bieżących i prognostycznych potrzeb rozwojowych.	Ład przestrzenny Stworzenie warunków dla zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju	Liczba wniosków o zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy
4.3.9.	Tworzenie dostępnych, atrakcyjnych, estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc aktywizacji i integracji społecznej, wraz z ich utrzymaniem i animacją.	Poprawa atrakcyjności, estetyki, dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych Stworzenie warunków dla integracji i aktywizacji mieszkańców Wzrost wieloaspektowej aktywności mieszkańców Zwiększenie atrakcyjności, turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych przestrzeni publicznych ↗ Liczba wydarzeń w nowych i/lub zmodernizowanych przestrzeniach oraz liczba ich uczestników ↗	Urząd Gminy w Jordanowie	Administracja rządowa, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki gminne, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

<p>4.3.10.</p>	<p>Kompleksowe i silnie uspołecznione działania przywracające do życia obszary deficytowe i zdegradowane oraz kształtowanie i odnowa centrów miejscowości.</p>	<p>Poprawa atrakcyjności, estetyki, dostępności i funkcjonalności przestrzeni, podwyższenie standardu budynków i pozostałej infrastruktury na obszarach rewitalizowanych</p> <p>Niwelacja problemów rozwojowych</p> <p>Zwiększenie integracji społecznej</p> <p>Wzrost aktywności społecznej, zawodowej, przedsiębiorczej itp. mieszkańców</p> <p>Ożywienie społeczno-gospodarcze</p> <p>Poprawa warunków życia mieszkańców na terenach objętych rewitalizacją</p>	<p>Liczba zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz liczba mieszkańców, którzy z nich skorzystali</p> <p>↗</p> <p>Liczba przedsięwzięć (prywatnych, publicznych) zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Jordanowie</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Właściciele i zarządcy obiektów, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Lokalna Grupa Działania</p>
----------------	--	--	--	---------------------------------	--

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY JORDANÓW WRAZ Z USTALENIAMI I REKOMENDACJAMI W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

KWESTIE WODNE A STRATEGIA ROZWOJU GMINY JORDANÓW DO 2030 ROKU

Zgodnie z art. 326 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2625), Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku uwzględnia m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w ww. ustawie, tj.:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- plan przeciwdziałania skutkom suszy.

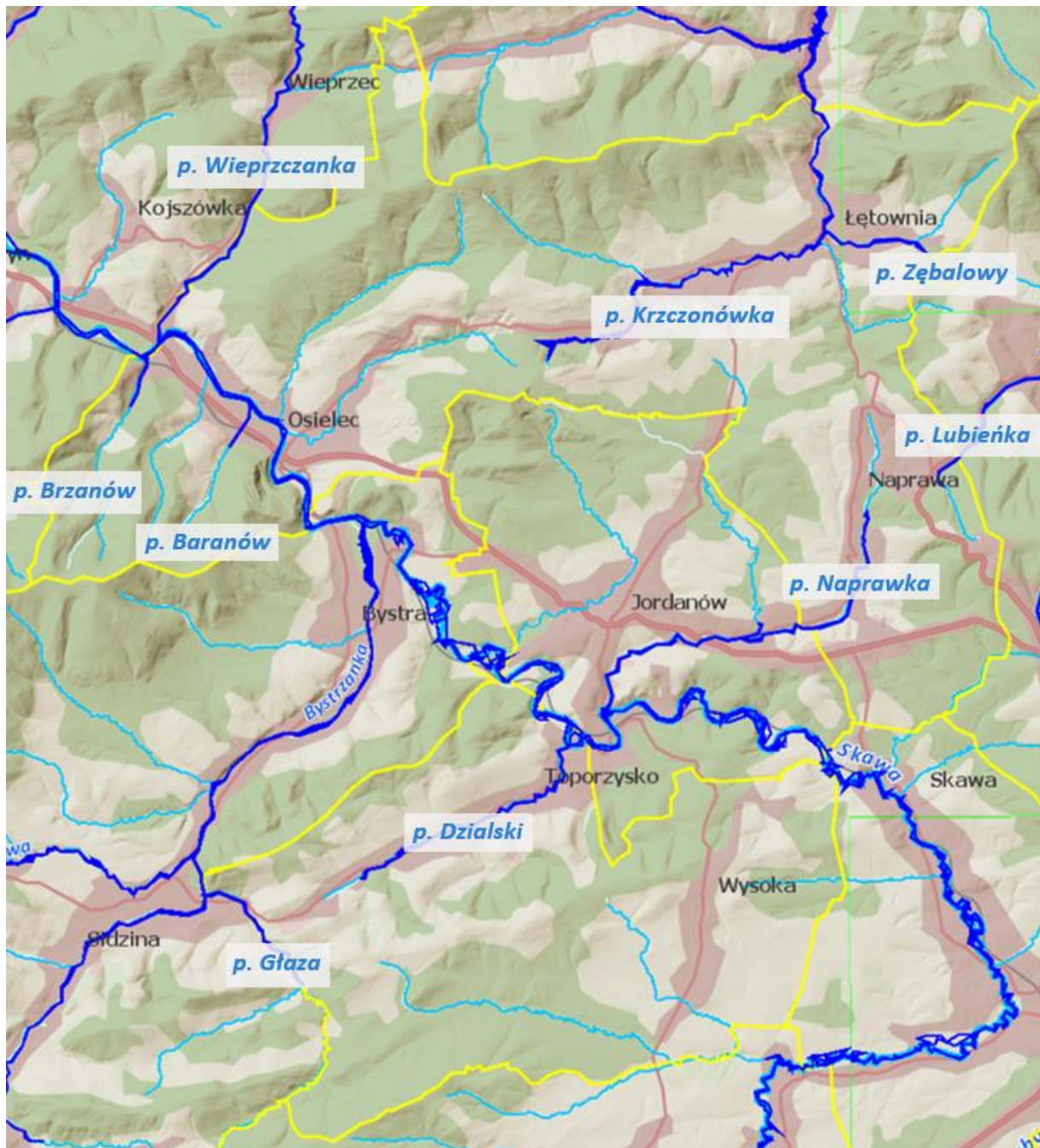
Zarządzanie ryzykiem powodziowym

W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią uwzględnia się w strategii tzw. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, przez które rozumie się obszary na których prawdopodobieństwo powodzi jest średnie (wynosi 1%, tzw. „powódź stuletnia”) lub wysokie (10%), obszary między linią brzegu a naturalnym wysokim brzegiem oraz pasy techniczne. Obszary te zostały oznaczone na Mapie 1. oraz Mapie 2. Ilustrują zagrożenie od strony rzeki Skawy i potoków: Naprawka, Działki, Bystrzanka, Głaza, Baranów Potok, Wieprczanka, Brzanów, Lubieńka, Krzczonówka i Potok Zębalowy. Na terenie gminy Jordanów lokalizują się również tereny, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi określono jako niskie (raz na 500 lat, $Q=0,2\%$). Ilustruje je Mapa 3.

W myśl zapisu art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne, planowane zagospodarowanie terenów położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nie może m. in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym, stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy też utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Mapa 1. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią przy wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. raz na 10 lat) – w granicach granatowych linii

Źródło: Hydroportal ISOK

Mapa 2. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią przy średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. raz na 100 lat) – w granicach granatowych linii

Źródło: Hydroportal ISOK

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Mapa 3. Obszar zagrożenia powodzią przy niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=0,2\%$, tzw. raz na 500 lat) – w granicach granatowych linii

Źródło: Hydroportal ISOK

W ramach aktualizacji Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym przyjętej na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2022r. poz. 2739) w granicach gminy wskazano do realizacji zadanie pn.: „Prace utrzymaniowe obejmujące udrożnienie koryta oraz likwidacje zatorów na rzece Skawa w miejscowości Jordanów (nr ID: W_GZW_3152).

W Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku w ramach celu operacyjnego 4.2. Poprawa bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego mieszkańców wyznaczono m.in. kierunek interwencji dotyczący zapobiegania katastrofom i klęskom żywiołowym (powódzie, susze, osuwiska itp.) oraz ograniczania ich skutków. W tym kierunkowym zakresie strategia jest zbieżna z obowiązującymi i aktualizowanymi planami zarządzania ryzykiem powodziowym na wyższych szczeblach.

Plany gospodarowania wodami

Gmina Jordanów leży w granicach Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych nr 445 [Zbiornik warstw Magura (Babia Góra)], w obszarze dorzecza Wisły, regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły. W odniesieniu do Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, w poniższej tabeli Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku określa informacje na temat jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) oraz jednolitych części wód podziemnych (jcwpd) znajdujących się w granicach gminy (nazwa, informacja o stanie jcwp i jcwpd oraz przypisane im cele środowiskowe), a także działań przypisanych poszczególnym jcwp i jcwpd w aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły (IIaPGW).

Tabela 8. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach gminy Jordanów wraz z przypisanymi celami i działaniami środowiskowymi

Kod i nazwa JCWP (wody powierzchniowe)	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe
RW2000042138599 Raba do zb. Dobczyce	SZCW - silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Raba od zb. Dobczyce do ujścia Mszanki i Krzczonówka od ujścia do ujścia Potoku Rusnaków (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Raba od zb. Dobczyce do ujścia Mszanki i na dopływie Krzczonówka od ujścia do ujścia Raby (dla troci wędrowniej); dobry stan chemiczny
RW2000072138349 Lubieńka	SZCW - silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); dobry stan chemiczny
RW200004213419 Skawa do Bystrzanki	NAT - naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny
RW20000421347399 Skawa od Bystrzanki do zb. Świnna Poręba	NAT - naturalna część wód	brak danych	zagrożona	dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny
Kod JCWPd (wody podziemne)	Stan JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	
PLGW2000159	dobry	niezagrożona	dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	
PLGW2000161	dobry	niezagrożona	dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	

Źródło danych: www.apgw.gov.pl – Karty Charakterystyk JCWP i Karty Charakterystyk JCWPd

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku zakłada w ramach celu operacyjnego 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian przedsięwzięcia z zakresu ochrony zasobów wodnych, m.in. poprzez inwestycje w sieć kanalizacyjną i rozwiązania alternatywne oraz działania edukacyjne.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku zakłada i promuje działania minimalizujące skutki suszy, podejmowane zarówno przez samorząd, mieszkańców, jak i organy administracji rządowej. Bezpośrednio wskazuje na to wspomniany cel operacyjny 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian oraz zaplanowane w jego ramach kierunki działań, np. z zakresu zwiększania retencji publicznej, prywatnej i naturalnej (rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury, wsparcie dla inwestycji służących gromadzeniu i wykorzystywaniu wody opadowej w indywidualnych gospodarstwach itp.) wraz z edukacją na rzecz racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. W tym zakresie strategia jest spójna z Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy, przyjętym na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021r. poz. 1615).

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy Prawo wodne, plan przeciwdziałania skutkom suszy obejmuje:

- 1) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych,
- 2) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych,
- 3) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji,
- 4) działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Susza, obok powodzi jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę całego kraju. W najbliższych latach spodziewany jest wzrost intensywności i częstotliwości występowania susz. Głównym celem planu jest przeciwdziałanie ich skutkom, co należy odnosić do procesu kształtowania zasobów wodnych oraz do racjonalnego korzystania z zasobów wodnych. Cele szczegółowe Planu dotyczą zidentyfikowanych obszarów ryzyka związanego z suszą: społeczeństwa, gospodarki i środowiska i obejmują:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Strategia postępowania w obszarze przeciwdziałania skutkom suszy zakłada przede wszystkim działania proaktywne, czyli zapobiegające oraz zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych skutków suszy, realizowane niezależnie od faktycznego wystąpienia zjawiska suszy.

Zgodnie z założeniami Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy, w odniesieniu do obszaru gminy Jordanów mowa m.in. o następujących działaniach:

- Zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych (działanie 1),

- Retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych (działanie 3),
- Realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji (działanie 4),
- Analiza możliwości zwiększania retencji w zlewniach z zastosowaniem naturalnej i sztucznej retencji (działanie 6),
- Budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych wodnych dla zwiększania retencji glebowej (działanie 8),
- Budowa i przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa i przebudowa wodoszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych (działanie 10),
- Przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych (działanie 24).

Analizując zagrożenie suszą na terenie gminy Jordanów w zależności od jej typu tj. rolnicza, hydrologiczna i hydrogeologiczna, należy stwierdzić, że w przypadku tej pierwszej są to obszary słabo zagrożone, w drugim przypadku zagrożenie jest silne, a w trzecim umiarkowane. Stopień zagrożenia suszą według klas łącznego zagrożenia suszą dla obszaru gminy Jordanów określono jako umiarkowany.

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY JORDANÓW

Wprowadzenie do modelu

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Jordanów stanowi jeden z elementów strategii rozwoju jednostki i prezentuje przewidywany wpływ, jaki realizacja jej zapisów wywrze na strukturę przestrzenną jednostki. Podstawowe funkcje terenów określono w oparciu o czynniki geograficzno-przyrodnicze (np. ukształtowanie terenu, walory środowiska naturalnego), historyczne (np. wytworzony układ osadniczy i sieć komunikacyjna) oraz powiązania funkcjonalne. Uwzględniono także zdiagnozowane na wcześniejszych etapach tworzenia strategii problemy, potrzeby oraz potencjały rozwojowe gminy Jordanów, które będą najsilniej oddziaływać na strukturę przestrzenną jednostki w najbliższej dekadzie.

Ogólne uwarunkowania modelu i podstawowe powiązania funkcjonalno-przestrzenne

Gminę wiejska Jordanów tworzy pięć sołectw: Łętownia, Naprawa, Osielec, Toporzysko oraz Wysoka. W mieście Jordanowie, stanowiącym odrębną gminę miejską, mieści się natomiast siedziba władz jednostki. Wspomniane 5 sołectw otacza miasto od północy, wschodu i południa. Odległość z dowolnego punktu gminy do centrum Jordanowa w linii prostej nie przekracza kilku kilometrów, przez co stanowi ono podstawowy ośrodek administracyjny, gospodarczy i usługowy w wymiarze lokalnym. Podobną rolę pełnią także odległe o nie więcej niż 20 kilometrów Maków Podhalański, Rabka-Zdrój oraz stolica powiatu – Sucha Beskidzka. Struktura osadnicza najbliższego otoczenia gminy Jordanów jest dość specyficzna – brak jest większego ośrodka miejskiego o oddziaływaniu ponadlokalnym, ale wymienionych kilka niewielkich miast zamieszkuje łącznie blisko 40 tys. osób. Nieco mniejszeciążenie, głównie z racji odległości, i dostępności komunikacyjnej, występuje w stosunku do Myślenic oraz Nowego Targu, które spośród wszystkich wymienionych ośrodków miejskich są największe.

Na podstawowe powiązania funkcjonalno-przestrzenne największy wpływ posiadają:

- ukształtowanie terenu – miejscowości gminy leżą na pograniczu Beskidów: Makowskiego, Żywieckiego i Wyspewego oraz Kotliny Rabczańskiej. Krajobraz charakteryzuje się licznymi wzniesieniami, porozdzielanymi dolinami rzecznyymi oraz potokami, w których zlokalizowana jest największa część zabudowy mieszkalnej i usługowej. Ukształtowanie terenu ma kluczowe znaczenie w kontekście rozbudowy sieci komunikacyjnej czy infrastruktury sieciowej (podrażanie kosztów inwestycji, ryzyko osuwisk), z kolei najgęściej zabudowane doliny rzeczne są znacznie mocniej narażone na występowanie powodzi i podtopień, w tym wskutek krótkotrwałych ulewnych opadów;
- dostępność komunikacyjna gminy – gmina położona jest na przecięciu dwóch szlaków komunikacyjnych znaczenia ponadregionalnego, które stanowią droga ekspresowa S7 oraz krajowa 28. W szczególności uruchomiona pod koniec 2022 r. inwestycja – tunel drogowy pod Luboniem Małym – usprawniła dojazd do miejscowości gminy z Krakowa. Dalsze planowane inwestycje na sieci drogowej (rozbudowa DK47) oraz kolejowej (modernizacja linii kolejowych 98 oraz 99) będą przekładać się na systematyczną poprawę dostępności komunikacyjnej jednostki, także względem Podhala, Orawy oraz Słowacji, co może mieć znaczenie także w kontekście ruchu turystycznego.

Obecna i docelowa struktura sieci osadniczej

Sieć osadnicza we wszystkich pięciu miejscowościach tworzących gminę Jordanów determinowana jest przede wszystkim ukształtowaniem terenu. Zabudowa mieszkalna – głównie jednorodzinna oraz zagrodowa – rozłożyła się w dolinach rzek i potoków, wzdłuż których przebiegają także główne szlaki komunikacyjne gminy. Struktur dawnych łańcuchówek, typowych dla tej części Małopolski, można dopatrzeć się w zabudowie każdej miejscowości. Elementem charakterystycznym jest dawny podział miejscowości na „role” – szerokie pasy ciągnące się od doliny w górę zboczy, niegdyś uprawiane przez jedną bądź kilka rodzin. Podział ten, nie mający obecnie zastosowania w rzeczywistości, przetrwał w postaci nazw fragmentów wsi, odnoszących się do kilku, czasem kilkunastu zabudowań. Ich źródłostwem są nazwiska, przydomki bądź zawody dawnych ich posiadaczy (np. Cebulowa, Firkówka, Zębalowa czy Goryłowa na terenie Łętowni). W przypadku wsi stanowią one swoiste zastępstwo nazw ulic oraz uporządkowanej numeracji zabudowy. Dodatkowo występują niewielkie przysiółki, głównie na zboczach wzniesień otaczających doliny z centrami wsi.

Zakładany jest dalszy rozwój przestrzenny o umiarkowanym natężeniu, w szczególności w odniesieniu do zabudowy mieszkalnej oraz przemysłowo-usługowej. Rozwój ten będzie opierać się przede wszystkim o uzupełnianie istniejących, zwartych obszarów zabudowy, z nieznacznym, miejscowym ich rozszerzaniem. Jednocześnie, dla utrzymania zwartości i koncentracji zabudowy mieszkalnej, nie jest planowane wyznaczanie nowych terenów osadniczych w miejscach pozbawionych dotąd takiego sposobu zagospodarowania.

Obecny i docelowy system powiązań przyrodniczych

Ochroną przyrody objęte jest blisko 80% powierzchni gminy Jordanów. Rezultat ten w całości zapewnia Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu – nie pokrywa on jedynie Naprawy oraz części Łętowni. Dodatkowo ochroną są objęte pojedyncze drzewa, zgrupowane w 6 zespołach pomników przyrody.

Teren gminy Jordanów zalicza się do fragmentu południowego korytarza ekologicznego (Beskid Średni) dla dużych, dziko żyjących ssaków, ciągnącego się od Bieszczad przez pasmo Pogórzy Karpackich, Beskid Wyspowy, Gorce, Beskid Makowski aż po Lasy Rudzkie. Dodatkowo, na obszarze gminy wskazano także przebieg korytarza karpackiego (Babia Góra). Na ich istnienie i prawidłowe funkcjonowanie znaczący wpływ ma poziom lesistości jednostki, przekraczający 40% obszaru. Do największych, a przy tym najważniejszych kompleksów leśnych, należy ciągnący się równoleżnikowo las porastający pasmo Gronia (na północ od drogi Łętownia – Osielec) oraz stanowiący niejako jego kontynuację las porastający Pasma Polic, biegnące na zachód od Osielca i doliny rzeki Skawy.

W zakresie ochrony przyrody przewidywana jest przede wszystkim realizacja działań wynikających z przepisów i wytycznych obejmujących Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu. W szczególności zachowaniu podlegać będzie ciągłość wyznaczonych korytarzy ekologicznych, ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków flory i fauny oraz przeciwdziałanie powstawaniu monokultur leśnych. Przewidywany jest także pakiet działań, zmierzających do ochrony wód, powietrza oraz gleb.

Rysunek 13. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań przyrodniczych gminy Jordanów

Źródło: Opracowanie własne

Istniejące i planowane główne elementy sieci transportowej

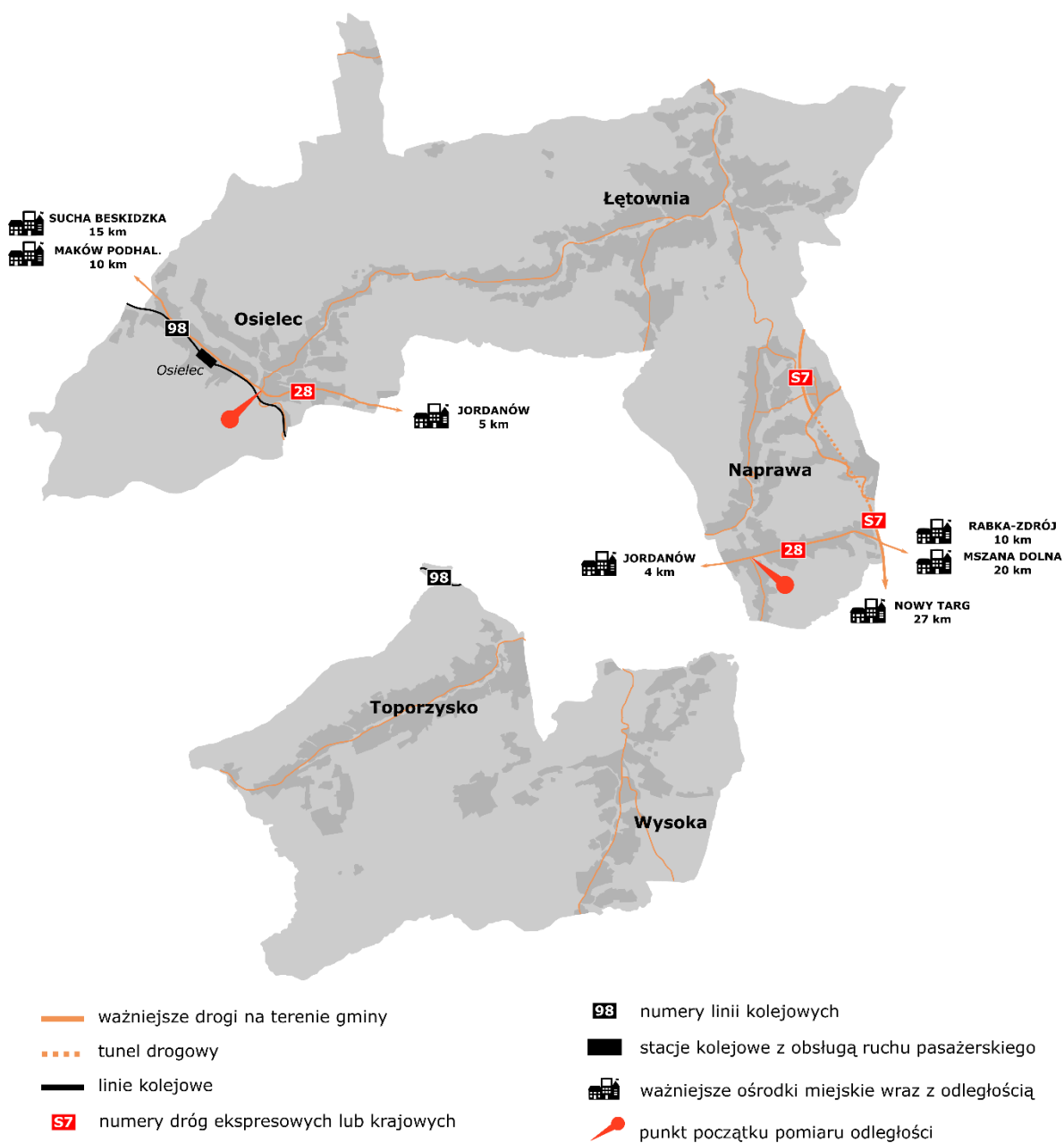
Obszar gminy Jordanów przecinają dwie drogi kluczowe dla systemu transportowego południowej części Polski – droga ekspresowa S7 (odcinek Myślenice – Rabka-Zdrój z węzłem „Skomielna” położonym na pograniczu gmin Jordanów i Lubień) oraz droga krajowa nr 28. Dla jednostki znaczenie ma przede wszystkim ta pierwsza, umożliwiając szybki dojazd do stolicy regionu – Krakowa. Jednym z nowszych elementów drogowego ciągu komunikacyjnego Kraków – Podhale jest uruchomiony pod koniec 2022 r. tunel pod zboczem Lubonia Małego w ciągu drogi S7. Jego powstanie zlikwidowało konieczność pokonywania wzniesienia krętą, trudną technicznie (zwłaszcza w okresie zimowym) drogą. Jednocześnie obecność takiej arterii na terenie gminy stanowi zagrożenie wykorzystywania lokalnych dróg w charakterze objazdów, w przypadku ograniczonej przejezdności, np. wskutek wypadków czy zatorów. Sieć komunikacyjną gminy Jordanów uzupełniają drogi powiatowe oraz gminne, znaczenia miejscowego.

Gmina posiada bezpośredni dostęp do sieci kolejowej za sprawą linii kolejowej nr 98 Sucha Beskidzka – Chabówka, ze stacją w Osielcu. Ten i kilka innych odcinków tras kolejowych popularnie zwane są „zakopianką”, stanowiąc połączenie Krakowa z Zakopanem. Pomimo realizacji szeregu prac modernizacyjnych trasa ta posiada szereg ograniczeń konstrukcyjnych (m.in. brak drugiego toru, liczne łuki oraz wzniesienia i spadki), niepozwalających na uzyskanie czasów przejazdu z Krakowa do Zakopanego konkurencyjnych względem transportu drogowego. Mimo to, z braku alternatywy, linia jest wykorzystywana do obsługi sezonowego ruchu pasażerskiego z całej Polski na Podhale, ze szczytem przewozowym przypadającym na letni i zimowy sezon turystyczny. Wykorzystanie trasy w pasażerskim ruchu lokalnym jest natomiast znikome, ze stacji Osielec odjeżdża kilka pociągów na dobę, w tym bezpośrednich do Krakowa.

W nadchodzącej dekadzie nie jest planowana realizacja żadnych istotniejszych inwestycji na sieci drogowej oraz kolejowej, na obszarze gminy Jordanów, za wyjątkiem prac modernizacyjnych i utrzymaniowych. Pośrednio na dostępność komunikacyjną jednostki mogą wpłynąć natomiast inwestycje przeprowadzone poza jej granicami – na przykład budowa brakującego odcinka S7 pomiędzy Myślenicami a południem Krakowa może „przybliżyć” stolicę regionu o kolejnych kilkanaście minut.

Rysunek 14. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań transportowych gminy Jordanów

Źródło: Opracowanie własne

Istniejące i planowane elementy infrastruktury sieciowej znaczenia ponadlokalnego

Przez obszar gminy Jordanów przeprowadzone zostały cztery napowietrzne linie energetyczne wysokiego napięcia:

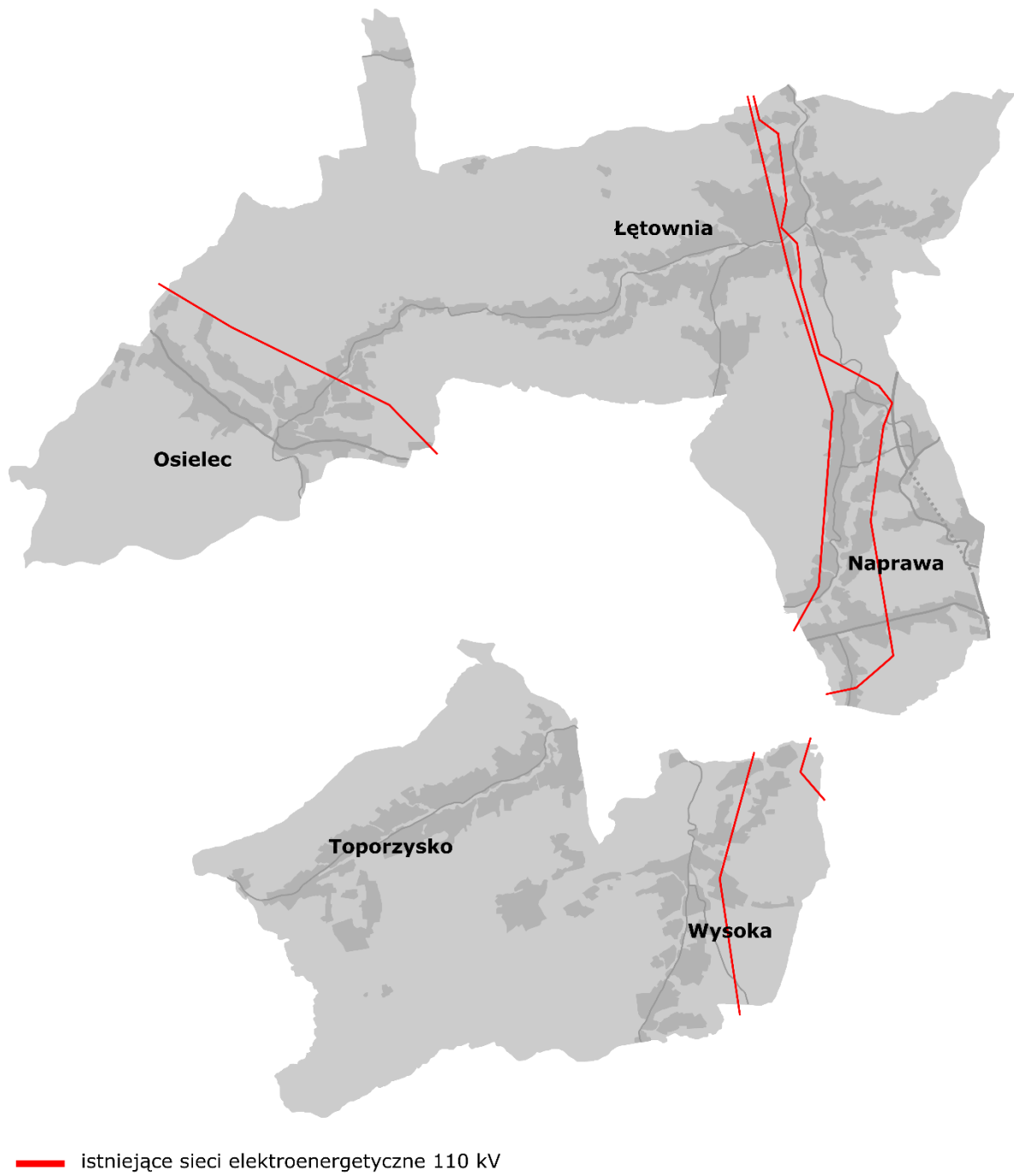
- Skawina – Rabka (110 kV);
- Skawina – Szaflary (110 kV);
- Białka – Jordanów (110 kV);
- Jordanów – Jabłonka (110 kV);

W części, głównie w rejonie Łętowni i Naprawy, sieci przebiegają nad terenem zabudowanym.

Gmina Jordanów zasilana jest przede wszystkim ze stacji elektroenergetycznej 110 kV „Jordanów”, w mniejszym stopniu zasilanie pochodzi ze stacji 110 kV „Rabka” oraz „Białka”. Energia do odbiorców indywidualnych trafia za pośrednictwem sieci średniego i niskiego napięcia, napowietrznych oraz kablowych. Spółka Polskie Sieci Energetyczne do 2030 r. nie planuje rozbudowy infrastruktury przesyłowej, przechodzącej przez teren gminy.

Obszaru gminy Jordanów nie przecina żaden gazociąg wysokoprężny, „Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju Systemu Przesyłowego” na lata 2022-2031 nie zakłada także żadnych inwestycji w tym zakresie. Gazowa sieć rozdzielcza, docierająca do odbiorców w gminie, zasilana jest ze stacji gazowych położonych poza jej granicami.

Rysunek 15. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań w zakresie sieci przesyłowych na terenie gminy Jordanów

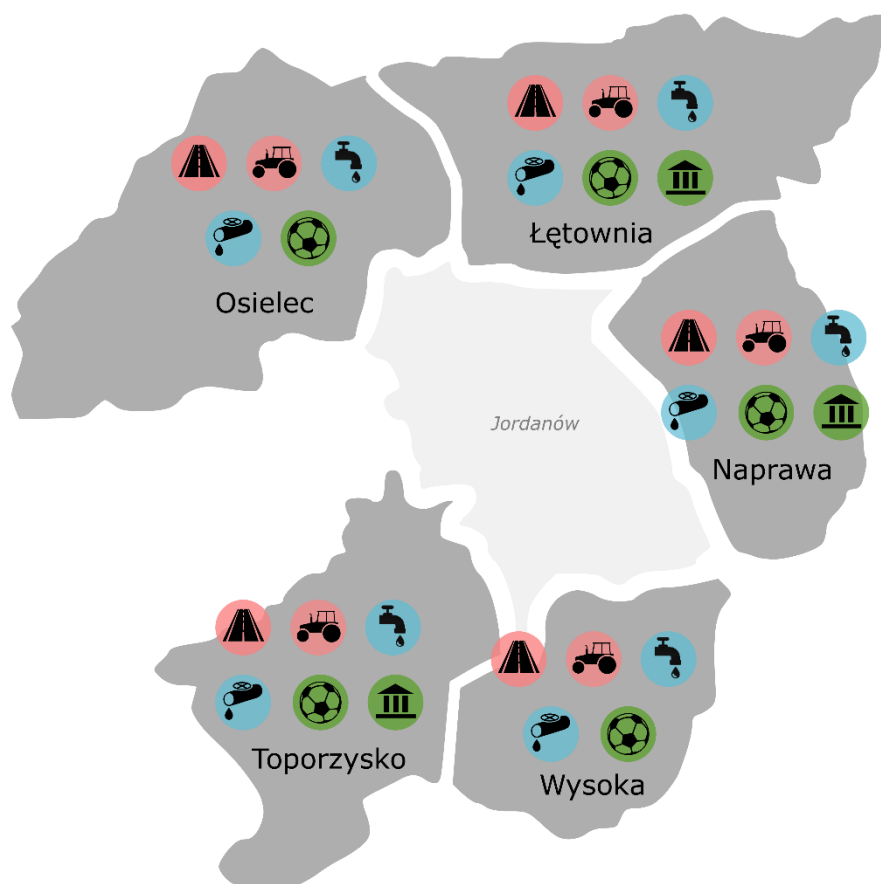

Źródło: Opracowanie własne

Rozmieszczenie przestrzenne planowanych inwestycji

W perspektywie 2030 roku inwestycje samorządowe będą dotyczyły w szczególności rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej w skali całej gminy, w tym w zakresie dróg dojazdowych do gruntów rolnych, co przyczyni się do poprawy dostępności i integracji komunikacyjnej gminy, a przez to jej atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej. Poza tym zaplanowano inwestycje w zakresie urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (wraz z zapewnieniem ewentualnych rozwiązań alternatywnych tam, gdzie takie inwestycje napotykają trudności realizacyjne), co również będzie miało znaczenie dla atrakcyjności gminy, a jednocześnie dla ochrony i poprawy stanu środowiska, w szczególności wód. Inwestycjom w infrastrukturę techniczną będą towarzyszyły inwestycje w infrastrukturę społeczną. Strategia zakłada remont i doposażenie pomieszczeń filii GOK i bibliotek w miejscowościach Łętownia, Naprawa Toporzysko, a także modernizację obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie gminy. Ma to na celu zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty czasu wolnego, zarówno dla mieszkańców, jak również turystów i gości odwiedzających gminę.

Rysunek 16. Schematyczne rozmieszczenie kluczowych zamierzeń inwestycyjnych gminy Jordanów do 2030 r.

OBSZARY I KIERUNKI INTERWENCJI:

w zakresie infrastruktury komunikacyjnej:

- modernizacja dróg
- modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych

w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- rozbudowa sieci wodociągowej
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej wraz ze wsparciem rozwiązań alternatywnych

w zakresie infrastruktury kultury, turystyki, sportu i rekreacji

- modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych
- remont i doposażenie placówek kultury

Źródło: Opracowanie własne

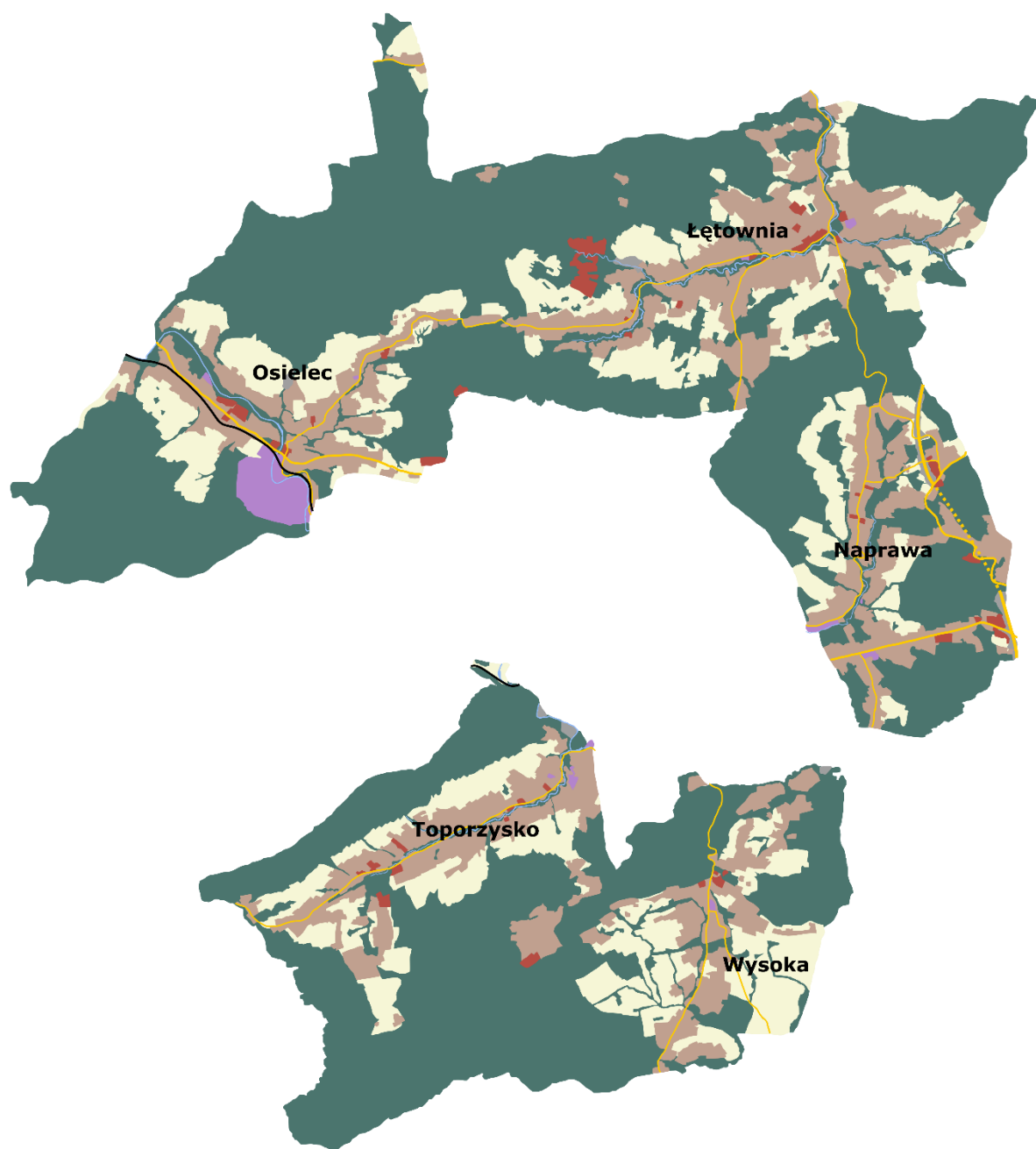
Docelowa struktura funkcjonalna obszarów gminy

Przedstawione na poniższym rysunku podstawowe sposoby zagospodarowania terenów w gminie Jordanów podzielono, w zależności od ich jedynej bądź wiodącej funkcji, na pięć podstawowych kategorii. Zakładają one następujący sposób wykorzystania obszaru jednostki:

- a) osadnictwo – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa, z możliwością prowadzenia działalności usługowej o niewielkim stopniu uciążliwości;
- b) rolnictwo – uprawa roślin i hodowla zwierząt, w tym w oparciu o gospodarkę wypasową;
- c) działalność gospodarcza – z uwzględnieniem produkcji przemysłowej, działalności produkcyjno-usługowej, handlowej i magazynowo-składowej;
- d) usługi – publiczne i komercyjne, w tym także związane ze sportem, turystyką i rekreacją;
- e) ochrona i eksploatacja lasów wraz z terenami przeznaczonymi do zalesień a także pozostałe tereny zieleni urządzonej i nieurządzonej.

Uwzględniono także podstawową sieć komunikacyjną gminy Jordanów, obejmującą drogi znaczenia krajowego oraz lokalnego, fragment linii kolejowej oraz podstawowe elementy sieci rzecznej, tworzonej przez Skawę, Krzczonówkę oraz ich dopływy.

Rysunek 17. Schematyczne przedstawienie docelowej struktury przestrzennej gminy Jordanów do 2030 r.

- tereny zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej
- tereny zabudowy usługowej (w tym sportu i rekreacji)
- tereny zieleni naturalnej, urządzonej i nieurządzonej, w tym leśne i przeznaczone do zalesień
- tereny o przeznaczeniu rolniczym
- tereny zabudowy produkcyjnej i produkcyjno-usługowej
- ważniejsze drogi
- linie kolejowe
- tereny infrastruktury technicznej i komunikacyjnej

Źródło: Opracowanie własne

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Jordanów wynikają z przyjętego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz są zgodne z założeniami dokumentów planistycznych gminy.

Ogólny kierunek polityki przestrzennej, jaką gmina Jordanów zamierza prowadzić do 2030 roku, będzie zmierzać do utrzymania głównych funkcji (mieszkaniowej, przemysłowej, rolniczej, usługowej i przyrodniczej) poszczególnych obszarów jednostki, przy jednoczesnym ich wzmocnieniu i uporządkowaniu struktury przestrzennej w miejscach tego wymagających.

Przedstawione w tabeli ustalenia i rekomendacje w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Jordanów nie są pełnym, wyczerpującym katalogiem zaleceń, należy traktować je jako syntezę, wskazującą na ogólne kierunki kształtowania struktury przestrzennej gminy Jordanów w horyzoncie czasowym tożsamym z okresem obowiązywania strategii.

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Tabela 9. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej w gminie Jordanów

Przeznaczenie terenów	Zabudowa mieszkalna	Usługi, w tym związane ze sportem, turystyką i rekreacją	Działalność przemysłowa, przemysłowo-usługowa, magazynowa, składowa	Rolnicza przestrzeń produkcyjna	Zieleń urządzone i nieurządzone
Charakterystyka terenów	Obszary zwartej zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej, głównie w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych, dodatkowo przysiółki i enklawy zabudowy mieszkalnej wykształcone w procesach rozwoju przestrzennego.	Obszary wyznaczone do działalności usługowej, zwykle w otoczeniu zabudowy mieszkalnej, bądź w niewielkim od niej oddaleniu.	Obszary zagospodarowane przemysłowo bądź przeznaczone do takiego zagospodarowania, w szczególności o najlepszej dostępności komunikacyjnej.	Grunty orne, łąki, pastwiska, sady itd., obszary nieużytkowane rolniczo (odłogi).	Lasy, tereny zadrzewione, zakrzewione i zarastające, w tym obszary w sąsiedztwie cieków wodnych (rzek, strumieni), obszary przeznaczone do zalesienia. Ponadto tereny zieleni na obszarach zabudowanych (m.in. parki podworskie, zieleni cmentarna).
Podstawowe ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	<ul style="list-style-type: none"> Zabudowa mieszkalna (jednorodzinna: wolnostojąca i bliźniacza, wielorodzinna kilkuklokalowa), zagrodowa i letniskowa, o niskiej intensywności; Dopuszczenie lokalizacji niewielkiej zabudowy produkcyjnej i rzemieślniczej oraz usług komercyjnych i publicznych, pod warunkiem ich nieuciążliwości dla środowiska oraz Możliwość lokalizacji terenów rekreacyjnych, sportowych i zielonych; Zakaz lokalizacji działalności usługowej i produkcyjnej o dużej uciążliwości dla środowiska i otoczenia; 	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe przeznaczenie obszarów pod zabudowę usług komercyjnych i publicznych, z częściowym dopuszczeniem możliwości lokalizowania zabudowy jednorodzinnej oraz produkcyjnej i rzemieślniczej, pod warunkiem jej nieuciążliwości dla środowiska i otoczenia; W wyznaczonych terenach możliwość lokalizacji terenów rekreacyjnych, sportowych i zielonych, wyposażonych w zabudowę oraz urządzenia służące do uprawiania sportu, rekreacji, aktywnego wypoczynku itd. oraz zabudowy zbiorowego 	<ul style="list-style-type: none"> Zabudowa produkcyjna, w tym bazy, składy, magazyny, oraz zabudowa usługowa z przeznaczeniem pod usługi komercyjne; Funkcja mieszkaniowa dopuszczona jako towarzysząca i uzupełniająca, przy uwzględnieniu uciążliwości, jakie generuje sąsiedztwo terenów produkcyjno-usługowych; Zakaz lokalizacji jakiegokolwiek zabudowy w granicach złoża kopalin „Osielec”; Konieczność zminimalizowania ujemnego wpływu na krajobraz oraz zalecenie stosowania zieleni izolacyjnej; 	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe użytkowanie terenów zgodne z przeznaczeniem – uprawy polowe, łąki, pastwiska, sady i użytki zielone; Dopuszczenie utrzymania istniejącej zabudowy z jej rozbudową, remontem i przebudową, bez zmiany funkcji oraz częściowo lokalizacji nowej zabudowy zagrodowej; Dopuszczenie zalesienia gruntów rolnych o najniższych klasach bonitacyjnych lub o największym nachyleniu. 	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe przeznaczenie obszarów stosownie do ich charakteru – zieleni urządzonej (w tym cmentarna), nieurządzonej oraz lasy i tereny podlegające zalesieniom; W granicach terenów leśnych dopuszczone lokalizowanie obiektów służących gospodarce leśnej oraz urządzeń służących turystyce i rekreacji; Zakaz lokalizacji jakiegokolwiek zabudowy na terenach zieleni nieurządzonej; Dopuszczenie możliwości powstawania obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych na terenach zieleni urządzonej; Na terenach istniejącej

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

	<ul style="list-style-type: none"> • Nowa zabudowa winna stanowić uzupełnienie już istniejącej bądź tworzyć nowe zwarte obszary funkcjonalno-przestrzenne; • Zapewnienie optymalnych warunków mieszkaniowych poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury społecznej, technicznej i komunikacyjno-parkingowej, przy uwzględnieniu warunków lokalnych. 	<p>zamieszkania;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakaz lokalizacji działalności usługowej i produkcyjnej o dużej uciążliwości dla środowiska i otoczenia; • Zapewnienie optymalnych warunków rozwojowych poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej i komunikacyjno-parkingowej, przy uwzględnieniu warunków lokalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dodatkowo, na wyznaczonym terenie, prowadzenie eksploatacji surowców naturalnych, z koniecznością rekultywacji po zakończeniu wydobycia, w kierunku rekreacyjno-wypoczynkowym bądź leśnym; • Zapewnienie optymalnych warunków rozwojowych poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej i komunikacyjno-parkingowej, przy uwzględnieniu warunków lokalnych. 	<p>zieleni zaleca się zachowanie aktualnego drzewostanu, stosowanie nasadzeń gatunków rodzimych i odtwarzanie założeń parkowych tam, gdzie jest to uzasadnione historycznie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizacja działań wynikających z przepisów i wytycznych obejmujących Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu.
--	--	---	--	--

Źródło: Opracowanie własne

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

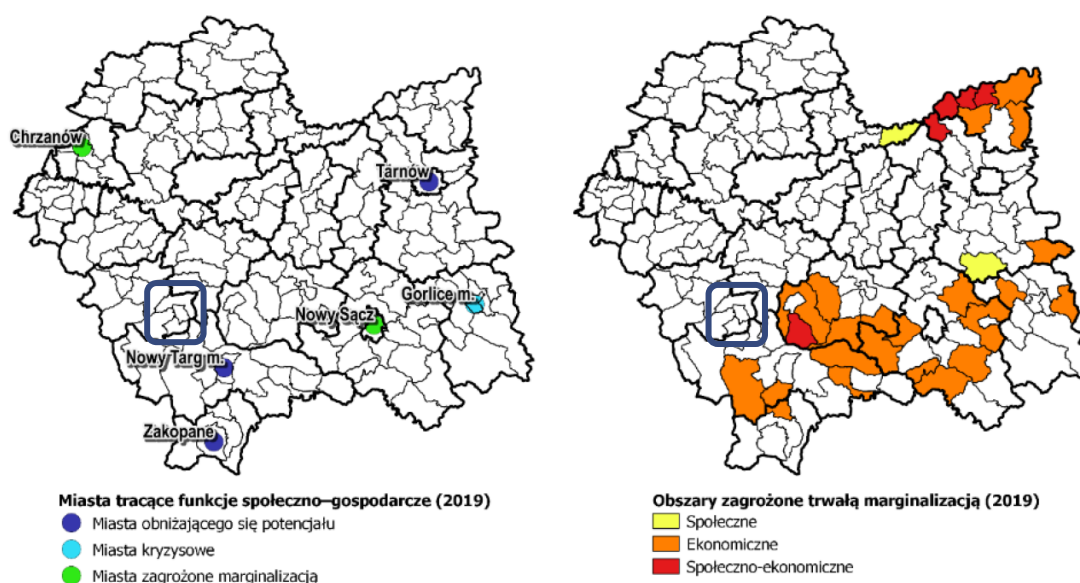
Terytorialne ukierunkowanie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” zakłada dążenie do wykorzystania i wzmocnienia przewag konkurencyjnych regionu (mowa m.in. o potencjale kulturowym, turystycznym i przyrodniczym) oraz zachowania spójności wewnątrzregionalnej. Wdrażany zatem będzie – wskazany w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – rozwój terytorialnie wrażliwy i odpowiedzialny.

Przejawem polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie są obszary strategicznej interwencji. Zgodnie z definicją ustawową, obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne. Samorząd województwa małopolskiego wskazał w swojej strategii, poza OSI określonymi na szczeblu krajowym (miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją), dodatkowy katalog OSI regionalnych. Ostatecznie w województwie małopolskim wyodrębniono **6 typów obszarów (w rozumieniu zapisów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030)**: 3 typy obszarów problemowych (kategoria ta obejmuje zarówno OSI krajowe, jak i OSI regionalne), 2 typy obszarów o wyjątkowym potencjale oraz 1 typ obszarów wzrostu. Wśród nich należy wymienić:

- **Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze**

6 miast wskazanych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030: **Tarnów, Nowy Sącz, Gorlice, Nowy Targ, Zakopane, Chrzanów**. Obszary te wspierane będą z poziomu kraju i regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów. Samorząd wojewódzki zdecydował m.in. o specjalnych preferencjach i premiujących kryteriach wyboru projektów, które szczegółowo określa Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości.

Rysunek 18. Krajowe obszary strategicznej interwencji

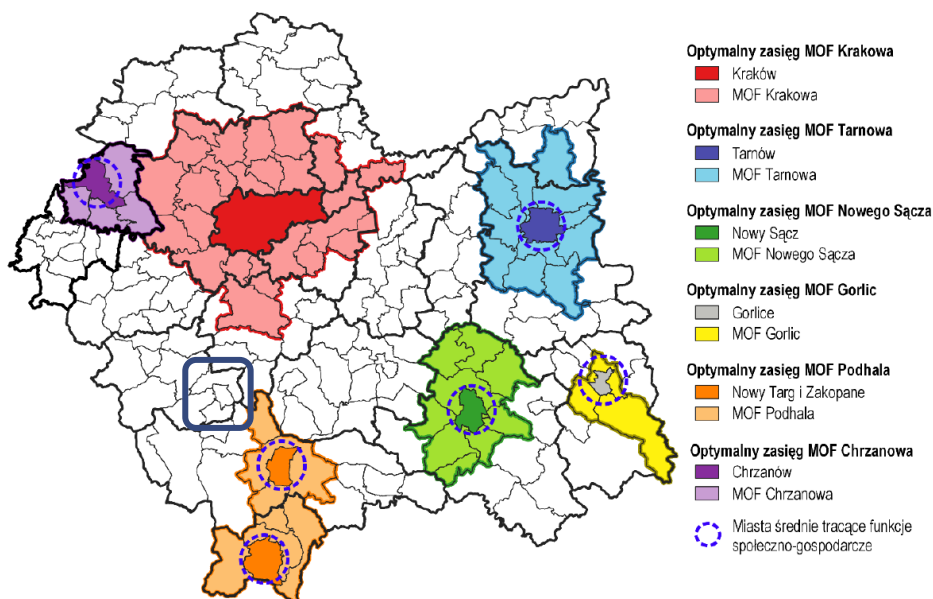

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 65

- **Miejskie obszary funkcjonalne (MOF)**

Za obszary wzrostu, o wyjątkowych możliwościach rozwojowych, uznano miasta i obszary funkcjonalne wokół nich. Przeprowadzono analizę dotyczącą delimitacji optymalnych zasięgów MOF w Małopolsce, w kontekście realizacji zintegrowanych inwestycji terytorialnych na lata 2021-2027, dla stolicy regionu oraz 6 miast średnich tracących funkcję społeczno-gospodarcze. W konsekwencji w strategii wskazano 6 miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce: **MOF Krakowa, MOF Tarnowa, MOF Nowego Sącza, MOF Gorlic, MOF Podhala, MOF Chrzanowa (nie obejmują one gminy Jordanów)**. Województwo małopolskie będzie wspierać gminy współpracujące w ramach MOF – z założeniem, że kluczowe znaczenie będzie miała (zawiązana formalnie) współpraca i inicjatywa oddolna. Jedną z form wparcia jest możliwość realizacji instrumentu ZIT na obszarze wybranych MOF.

Rysunek 19. Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce – proponowane optymalne zasięgi MOF

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 66

- **Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia**

Kolejne OSI są konsekwencją wyzwań związanych z procesem transformacji gospodarki w kierunku uzyskania neutralności klimatycznej. Transformacja będzie wymagać dedykowanych interwencji i wsparcia na rzecz tych obszarów, które będą najsilniej dotknięte jej skutkami. W Małopolsce takim obszarem są tereny w najbardziej zurbanizowanej zachodniej części województwa – **4 powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski i wadowicki (nie obejmują one gminy Jordanów)**, gdzie gospodarka oparta jest w znacznej mierze na dużych zakładach, w tym związanych z działalnością górniczą. Kopalnie węgla kamiennego funkcjonują w Brzeszczach i w Libiążu. Cały podregion oświęcimski, jest silnie związane także ze Śląskiem i jego gospodarką. W pobliskich zakładach górniczych zatrudnionych jest kilka tysięcy Małopolan. Obszar Małopolski Zachodniej rekomendowany jest do wsparcia w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Just Transition Fund).

Rysunek 20. Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia

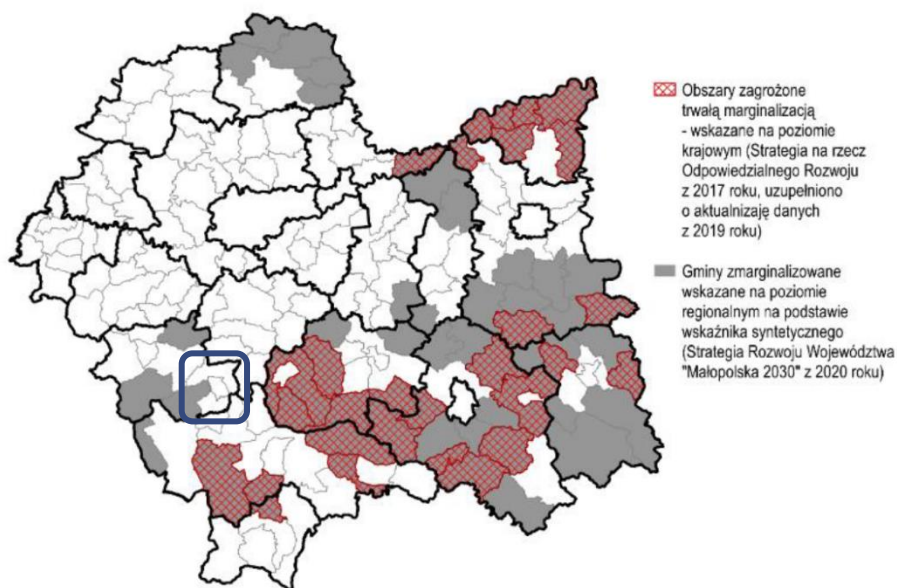

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 68

- **Gminy zmarginalizowane**

Gminy dotknięte problemami i barierami rozwojowymi zostały wyznaczone na podstawie wskaźnika syntetycznego, złożonego z wybranych mierników przedstawiających zagadnienia społeczne, ekonomiczne i środowiskowe. Ostatecznie, jako obszary zmarginalizowane w Małopolsce wskazano **gminy, zlokalizowane głównie w południowej i wschodniej części regionu oraz częściowo na północy województwa (nie dotyczy to gminy Jordanów)**. Do tych jednostek zostanie skierowane szczególne wsparcie w celu wyrównania ich szans rozwojowych.

Rysunek 21. Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce

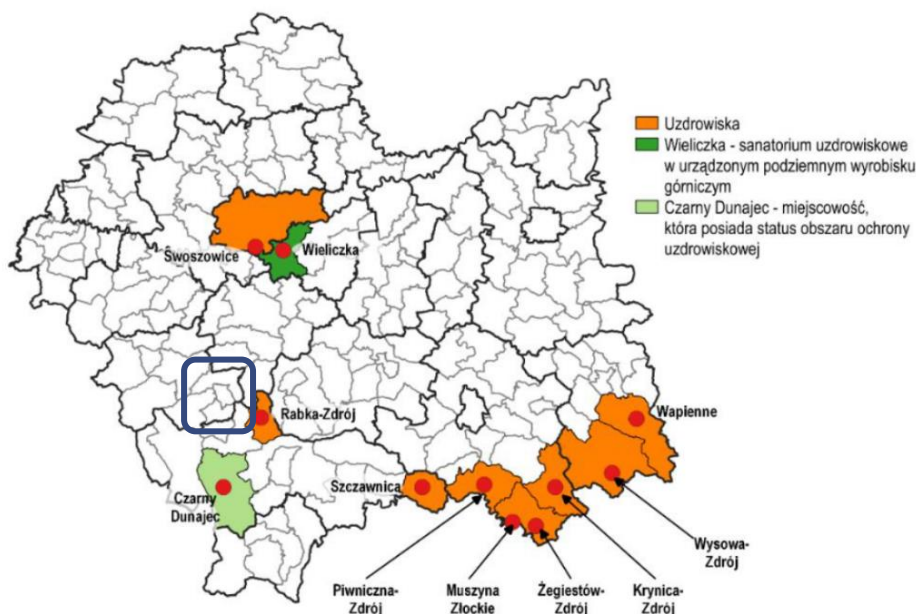

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 70

- **Miejscowości uzdrowiskowe**

Z uwagi na specyfikę województwa, za regionalne OSI uznano **miejscowości uzdrowiskowe**. Są to obszary o szczególnych walorach: przyrodniczych, krajobrazowych, klimatycznych, rekreacyjnych, turystycznych, zdrowotnych, o uznanej marce, tradycjach i bogatej historii, manifestującej się często w zabytkowej architekturze. Miejscowości te zlokalizowane są głównie na obszarach górskich, które są obszarami o utrudnionym dostępie komunikacyjnym i ograniczonych możliwościach rozwoju przemysłu. Z uwagi na istotne znaczenie rozwoju branży uzdrowiskowej oraz dużą koncentrację jednostek tego typu w Małopolsce, samorząd regionalny w kolejnych latach utrzyma wsparcie dla obecnych, jak i przyszłych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej. **Do tej grupy nie zalicza się gmina Jordanów.**

Rysunek 22. Miejscowości uzdrowiskowe w Małopolsce

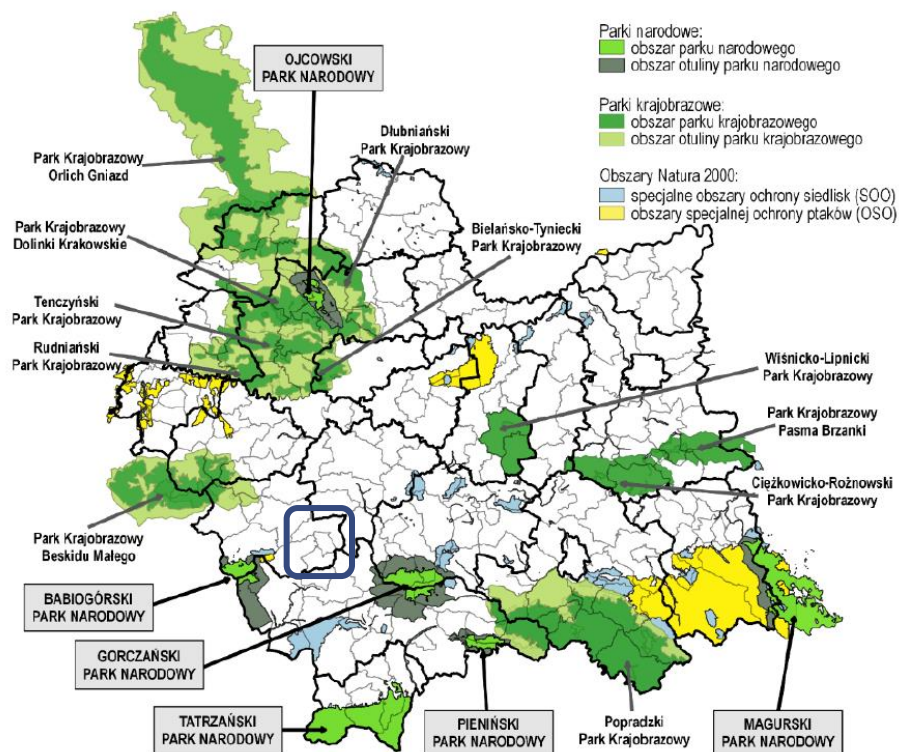

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 71

- **Obszary prawnie chronione**

Specjalnym wsparciem objęte zostaną ponadto obszary **prawnie chronione, np. parki narodowe, parki krajobrazowe czy obszary Natura 2000**. Są to obszary szczególnie cenne pod względem przyrodniczym, co powoduje konieczność objęcia ich dodatkową ochroną i wsparciem z poziomu regionu. Jednocześnie ich obecność na danym obszarze wprowadza pewne ograniczenia związane z użytkowaniem terenów i realizacją inwestycji. Stąd wsparcie dla terenów chronionych będzie związane nie tylko z kwestiami ochrony środowiska, ale interwencja z poziomu województwa będzie również formą rekompensaty dla gmin, które dotykają bariery wywoływane przez obostrzenia środowiskowe. Ponadto samorząd regionalny będzie wyróżniać **gminy, które wykazują się aktywnością w zakresie działań środowiskowych**. Będą one mogły uzyskać **preferencje w programach konkursowych finansowanych ze środków budżetu województwa oraz w ramach konkursów wspieranych z RPO WM 2021-2027**. Miejscowości gminy Jordanów częściowo obejmuje fragment Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Rysunek 23. Obszary cenne przyrodniczo w Małopolsce

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 72

SPÓJNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY JORDANÓW DO 2030 ROKU Z CELAMI I KIERUNKAMI ROZWOJU ZAWARTYMI W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ORAZ W INNYCH DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku jest spójna z dokumentami strategicznymi szczebla unijnego, krajowego, regionalnego i ponadlokalnego, m.in.:

- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowym Planem Odbudowy,
- Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030,
- Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Polityką ekologiczną państwa 2030 – strategią rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

Rozporządzenie ogólne wskazuje pięć podstawowych celów polityki europejskiej. Zestawione z celami Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku ujawniają, że zaplanowana polityka rozwoju gminy wpisuje się w te założenia. Dotyczy to przede wszystkim wspólnych priorytetów w zakresie doskonalenia dostępności i jakości usług publicznych oraz aktywizacji i włączenia społecznego, ale również wszelkich inicjatyw wynikających z założeń zrównoważonego rozwoju. Ich zgodność z celami strategicznymi Unii Europejskiej wpłynie na możliwości współpracy oraz pozyskiwania źródeł finansowania dla przewidzianych w strategii kierunków i pakietów działań.

Podobna spójność występuje w kontekście dokumentów programowych na poziomie krajowym i regionalnym. Założenia rozwojowe opisane w Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku pozostają w zbieżności z tymi przyjętymi dla całego kraju w ramach dokumentów programowych ogólnych czy sektorowych, a także określonymi regionalnie w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”. To o tyle istotne, że szereg aspektów rozwojowych pozostaje poza możliwościami oddziaływania z poziomu samorządu lokalnego lub też efekty działań samorządu są uzależnione od aspektów pozostających w kompetencji innych podmiotów, np. władz centralnych czy regionalnych. Uprawdopodobnia to wsparcie, w tym również finansowe, oraz wystąpienie efektu synergii.

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Tabela 10. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku z wytycznymi i założeniami zawartymi w wybranych dokumentach wyższego rzędu

	Cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku	1. Rozwój potencjału gospodarczego i inwestycyjnego gminy oraz wzrost przedsiębiorczości i zatrudnienia.			2. Rozwój i wypromowanie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, bazującej na walorach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych gminy.		3. Zapewnienie czystego środowiska i dostępności komunikacyjnej.		4. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług publicznych, gwarantujących komfort i poczucie bezpieczeństwa oraz możliwości rozwoju mieszkańców, budujących markę gminy jako dobrego miejsca do życia.		
	Cele operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku	1.1. Poprawa warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy.	1.2. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej i efektywne wspieranie zatrudnienia.	1.3. Rozwój zrównoważonego rolnictwa oraz wykorzystanie potencjału o obszarów wiejskich do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców.	2.1. Rozwój i wypromowanie oferty kulturalnej bazującej na zasobach i dziedzictwie kulturowym gminy wraz z wieloaspektową aktywizacją mieszkańców.	2.2. Rozwój i wypromowanie oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniającej atrakcyjność gminy.	3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.	3.2. Zwiększenie zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy wraz z poprawą bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego.	4.1. Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb i wyzwań współczesności oraz poprawa jakości kształcenia.	4.2. Poprawa bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego mieszkańców.	4.3. Doskonalenie administracji i zarządzania, rozwój procesów współpracy oraz wzrost aktywności i partycypacji społecznej.
	Cele i priorytety nadrzędnych dokumentów strategicznych										
Rozporządzenie ogólne – cele polityki europejskiej	Bardziej inteligentna Europa – innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza.										
	Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa.										
	Lepiej połączona Europa – mobilność i regionalne połączenia teleinformatyczne.										
	Europa o silniejszym wymiarze społecznym – wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych.										
	Europa bliżej obywateli – zrównoważony i zintegrowany rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych.										
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.										
	II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.										
	III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.										

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym										
	1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo.										Nie dotyczy
	1.2 Wykorzystywanie potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.										Nie dotyczy
	1.3 Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska.										Nie dotyczy
	1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.										
	1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.										
	Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych										
	2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.										
	2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.										
	2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.										
	Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie										
	3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem.										
	3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.										
	3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.										
3.4 Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.										Nie dotyczy	
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	Cel szczegółowy 1. Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie										
	Główny kierunek polityki rozwoju 1: Małopolskie rodziny.										
	Główny kierunek polityki rozwoju 2: Opieka zdrowotna.										
	Główny kierunek polityki rozwoju 3: Bezpieczeństwo.										
	Główny kierunek polityki rozwoju 4: Sport i rekreacja.										
	Główny kierunek polityki rozwoju 5: Kultura i dziedzictwo.										
	Główny kierunek polityki rozwoju 6: Edukacja.										
	Główny kierunek polityki rozwoju 7: Rynek pracy.										

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	Cel szczegółowy 2. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka									
	Główny kierunek polityki rozwoju 1: Innowacyjność.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 2: Konkurencyjność i przedsiębiorczość.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 3: Turystyka.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 4: Transport.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 5: Cyfrowa Małopolska.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 6: Gospodarka o obiegu zamkniętym.									
	Cel szczegółowy 3. Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej									
	Główny kierunek polityki rozwoju 1 Ograniczanie zmian klimatycznych.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 2: Gospodarowanie wodą.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 3: Bioróżnorodność i krajobraz.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 4: Edukacja ekologiczna.									
	Cel szczegółowy 4. System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030									
	Główny kierunek polityki rozwoju 1: System zarządzania strategicznego rozwojem.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 2: Współpraca i partnerstwo.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 3: Promocja Małopolski.									
	Cel szczegółowy 5. Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach									
	Główny kierunek polityki rozwoju 1: Ład przestrzenny.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 2: Wsparcie miast.	Nie dotyczy								
	Główny kierunek polityki rozwoju 3: Rozwój obszarów wiejskich.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 4: Spójność wewnątrzregionalna i dostępność.									

Źródło: opracowanie własne

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY JORDANÓW DO 2030 ROKU

SYSTEM WDRAŻANIA

Organizacja i podmioty zaangażowane w realizację strategii

Instytucjonalną strukturę systemu wdrażania, jak również monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji strategii tworzą:

- Wójt Gminy Jordanów, jako organ wykonawczy, którego rola polega na stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również na mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów oraz kierunków interwencji,
- Rada Gminy Jordanów, jako organ uchwałodawczy, odpowiedzialny za uchwalenie strategii, będący wsparciem merytorycznym w zakresie realizacji i ewaluacji strategii oraz podejmowania decyzji strategicznych, jak np. aktualizacja strategii,
- wyznaczony przez Wójta Gminy Jordanów podmiot zarządzający wdrażaniem strategii (osoba, zespół lub komórka w ramach urzędu), odpowiedzialny za koordynację realizacji kierunków działań, w tym harmonizowanie i poszerzanie sieci partnerstw, poszukiwanie nowych źródeł finansowania działań, a także monitoring i ewaluację, przygotowywanie propozycji zmian w ramach strategii czy zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji przyjętych w niej wizji rozwoju i sposobów działania gminy.

Dla skutecznego wdrożenia założeń określonych w strategii niezbędna będzie współpraca wszystkich komórek i stanowisk w Urzędzie Gminy w Jordanowie oraz gminnych jednostek organizacyjnych, które odpowiadają za realizację przypisanych im zadań oraz biorą udział w procedurze monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii. Szczegółowa odpowiedzialność za realizację poszczególnych działań określonych w planie operacyjnym strategii może zostać dookreślona przez Wójta Gminy Jordanów (np. w formie rozporządzenia).

Strategia uwzględnia ponadto częściowo zadania wykraczające poza bezpośrednie kompetencje gminy, stąd potrzeba uwzględniania procesów współpracy m.in. z administracją rządową, innymi jednostkami samorządu terytorialnego i ich związkami, przedstawicielami biznesu, organizacjami pozarządowymi, mieszkańcami czy partnerami zagranicznymi.

Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii

W ramach realizacji Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku wykorzystane zostaną różne mechanizmy i instrumenty realizacyjne, wśród których można wymienić:

- uchwały budżetowe Rady Gminy Jordanów i wieloletnią prognozę finansową gminy, określające krótko i długookresowe priorytety finansowe jednostki,
- inne merytoryczne uchwały Rady Gminy Jordanów i zarządzenia Wójta Gminy Jordanów w obszarach oddziaływania strategii,
- gminne plany i programy branżowe (określone w szczególności w podrozdziale dotyczącym wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych),

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uszczegóławiające założenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
- projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne, mieszczące się w katalogu działań przewidzianych strategią, realizowane przy wykorzystaniu funduszy zewnętrznych, głównie europejskich,
- różne umowy, kontrakty i porozumienia pomiędzy gminą a innymi samorządami, administracją rządową, partnerami społecznymi i gospodarczymi,
- zespoły zadaniowe i projektowe, ciała o charakterze opiniodawczo-doradczym, powoływane w celu usprawnienia procesu wdrażania strategii,
- działania edukacyjne, informacyjne, promocyjne i konsultacyjne, stanowiące o poparciu społecznym i jakości podejmowanych interwencji (wykorzystanie strony internetowej gminy, aktywność w mediach społecznościowych, współpraca z mediami, aktywizacja i partycypacja społeczna, w tym poprzez otwarte konkursy ofert, konsultacje społeczne itp.).

Poziom społeczny

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych, jak np. sąsiednie gminy, powiat suski, województwo małopolskie, organizacje pozarządowe, przedstawiciele biznesu, instytucje rynku pracy, czy zagraniczni partnerzy gminy) dla realizacji zapisanych w niej zadań. W tym celu proponuje się realizację m.in. następujących działań:

- opracowanie krótkiego materiału przybliżającego treść strategii, umieszczenie go do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej,
- przekazanie pełnej i/lub skróconej wersji strategii interesariuszom lokalnym i ponadlokalnym,
- udzielanie przez lokalne władze samorządowe wypowiedzi dla mediów, np. wywiadów dla prasy, na temat zakończenia prac nad strategią oraz rozpoczęcia procesu jej wdrażania.

WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Dokumenty wykonawcze względem strategii należy rozumieć jako obowiązkowe oraz pożądane plany i programy gminne, które pozwolą skutecznie wdrożyć jej założenia w życie. Opisują one w większym przybliżeniu niż strategia lub w sposób bardziej specjalistyczny podejście do danego zagadnienia, obszaru czy grupy społecznej, uszczegóławiające priorytety oraz strategię postępowania w ramach konkretnych obszarów. Zgodnie z tym, w ramach prac nad Strategią Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku dokonano przeglądu dokumentów w kluczowych obszarach działania urzędu i jednostek gminnych, w kontekście ich aktualności, przydatności i spójności ze strategią. Zgodnie z tym, podzielone je na trzy zasadnicze grupy:

1. dokumenty aktualne (stan na styczeń 2023 r.), kierunkowo zgodne z założeniami strategii (wymagające aktualizacji w kolejnych latach), m.in.:
  - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jordanów, przyjęte Uchwałą nr XV/159/2020 Rady Gminy Jordanów z dnia 16 czerwca 2020 r.,
  - Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,

- Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe gminy Jordanów na lata 2012 – 2030, przyjęte Uchwałą nr XVII/123/2012 Rady Gminy Jordanów z dnia 30 października 2012 r. (zgodnie z Ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, projekt założeń aktualizuje się co najmniej raz na 3 lat),
- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na terenie gminy Jordanów na lata 2021- 2024 realizowanych przez Spółkę Komunalną Skawa Jordanów Sp. z o.o., przyjęty Uchwałą nr XXII/216/2021 Rady Gminy Jordanów z dnia 27 kwietnia 2021 r.,
- Program gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Jordanów na lata 2021-2024, przyjęty Uchwałą nr XXX/282/2022 Rady Gminy Jordanów z dnia 22 lutego 2022 r.,
- Kompleksowy program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jordanów na lata 2009-2032,
- Gminny plan zarządzania kryzysowego (aktualizacja z wykorzystaniem doświadczenia kadr zarządzających gminą w czasie pandemii COVID-19, a także uwzględniająca sytuację kryzysu migracyjnego w konsekwencji niesprowokowanej agresji Rosji na Ukrainę),
- Sieć publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Jordanów, ustalona Uchwałą nr XXXIII/313/2022 Rady Gminy Jordanów z dnia 28 czerwca 2022 r. oraz Sieć publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Jordanów wraz z określeniem granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2022 r., ustalona Uchwałą nr XXXIII/312/2022 Rady Gminy Jordanów z dnia 28 czerwca 2022 r. (potrzeba monitorowania sytuacji w oświacie oraz podejmowania ewentualnych działań w celu dostosowania oferty do skali popytu, wynikającego z sytuacji demograficznej i osadniczej, a jednocześnie możliwości organizacyjno-finansowych gminy),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Jordanów na lata 2021-2026, przyjęta Uchwałą nr XX/198/2020 Rady Gminy Jordanów z dnia 30 grudnia 2020 r.,
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Jordanów na lata 2021 – 2023, przyjęty Uchwałą nr XX/199/2020 Rady Gminy Jordanów z dnia 30 grudnia 2020 r. (aktualizacja w 2023 r.),
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jordanów na lata 2022 – 2025, przyjęty Uchwałą nr XXXI/296/2022 Rady Gminy Jordanów z dnia 30 marca 2022 r.,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Jordanów" na lata 2022 – 2025, przyjęty Uchwałą nr XXVIII/268/2021 Rady Gminy Jordanów z dnia 8 grudnia 2021 r.,
- Program współpracy Gminy Jordanów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023, przyjęty Uchwałą nr XXXVIII/344/2022 Rady Gminy Jordanów z dnia 29 listopada 2022 r. (możliwość opracowania i przyjęcia programu wieloletniego),

- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Jordanów na lata 2022-2028, ostatnio zmieniona Uchwałą nr XXXVIII/342/2022 Rady Gminy Jordanów z dnia 29 listopada 2022 r. (aktualizacja zgodnie z potrzebami);
2. dokumenty wymagające aktualizacji lub opracowania przy zachowaniu spójności ze strategią, m.in.:
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, zgodnie z Ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego,
  - Gminny program opieki nad zabytkami - zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (dotychczasowy Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Jordanów obowiązywał w latach 2014-2018),
  - Gminny program ochrony środowiska, zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (dotychczasowy Program Ochrony Środowiska dla Gminy Jordanów definiował działania do realizacji w latach 2019 - 2022),
  - Plany rozwoju sieci drogowej wraz planami finansowania w zakresie dróg gminnych - zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;
3. dokumenty możliwe do opracowania, m.in.:
- Gminny program rewitalizacji – możliwe jest wykorzystanie polityki przestrzennej i rewitalizacji jako narzędzi kreujących rozwój lokalny, strategia zakłada takie działania, a dokument programu stanowi instrument pozyskiwania środków zewnętrznych na przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
  - Program małej retencji – ważny z uwagi na konsekwencje zmian klimatu, a jednocześnie dostępność środków zewnętrznych na inwestycje retencyjne (w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Jordanów funkcjonuje zapis o planowanej budowie 4 zbiorników retencyjnych, mających na celu racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochronę przed powodzią, podniesienie walorów turystycznych i wykorzystanie rekreacyjne, ewentualne wykorzystanie energetyczne),
  - Plany odnowy miejscowości – plany mogą uszczegółowić zapisy strategii, tworząc przestrzeń do realizacji wielu działań lokalnych, w tym przy zaangażowaniu mieszkańców, a jednocześnie stać się instrumentami pozyskiwania środków na dedykowane przedsięwzięcia.

MONITORING, EWALUACJA I AKTUALIZACJA DOKUMENTU

Podstawą skutecznego wdrażania strategii jest dysponowanie wiedzą na temat postępów w zakresie realizacji wskazanych w niej działań oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami. Zgodnie z tym założeniem, sprawozdawczość z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku będzie prowadzona systematycznie w układzie rocznym. Będzie zintegrowana z obowiązkiem przygotowywania i publikacji corocznego raportu o stanie gminy, który obejmuje podsumowanie działalności w roku poprzednim.

Sprawozdawczość z realizacji strategii będzie realizowana w oparciu o dwa elementy:

- analizę wskaźnikową,
- podsumowanie realizacji kierunków działań określonych w strategii.

Analiza wskaźnikowa będzie opracowywana przez podmiot zarządzający wdrażaniem strategii, na podstawie własnych danych i informacji, statystyk wewnętrznych, statystyki publicznej (w szczególności generowanej przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych), a także statystyk realizatorów i partnerów realizacyjnych. Analiza powinna uwzględniać wskaźniki określone w strategii, z których kluczowe znaczenie mają wskaźniki zgromadzone w poniższej w tabeli, którym przypisano wartości bazowe i docelowe. Zostały one określone w oparciu o dostępne dane historyczne oraz na podstawie założonych efektów działań. Należy pamiętać, że wpływ na ich osiągnięcie będzie miał szereg czynników wewnętrznych i zewnętrznych, niemożliwych do określenia w momencie tworzenia strategii. Mogą one być poszerzane lub zamieniane, zgodnie z potrzebami systemu monitorowania i ewaluacji. Analiza powinna być realizowana każdorazowo z wykorzystaniem jednego źródła danych, prowadzona w sposób dynamiczny, wskazując zmianę, jej zakres i kierunek, a także – w przypadku niepożądanych tendencji – rekomendacje zmierzające do poprawy funkcjonowania systemu wdrażania. Analiza może być również prowadzona w sposób porównawczy (np. względem innych podobnych gmin, średniej dla powiatu, województwa małopolskiego oraz kraju).

Sprawozdawczość zostanie oparta także o podsumowanie realizacji poszczególnych kierunków działań, które opracuje podmiot zarządzający wdrażaniem strategii, na podstawie informacji własnych oraz otrzymanych od partnerów realizacyjnych i podmiotów zaangażowanych. W takim przypadku będą oni proszeni o przedstawienie skondensowanej informacji z realizacji własnych działań, określonych w planie operacyjnym strategii, najlepiej z wykorzystaniem zestandaryzowanego formularza sprawozdawczego. Informacja powinna obejmować m.in. skrótowe przedstawienie aktualnego stanu realizacji poszczególnych kierunków działań, ewentualnych trudności realizacyjnych, z uwzględnieniem proponowanych działań naprawczych, oraz wielkość środków finansowych wydatkowanych na realizację zadań, w podziale na źródła finansowania.

Bazowa procedura sprawozdawcza przedstawia się więc następująco:

1. Wyznaczony przez Wójta podmiot zarządzający wdrażaniem strategii rokrocznie rozsyła do wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za realizację lub nadzór nad realizacją działań określonych w planie operacyjnym strategii informację o konieczności przygotowania przez nich stosownych sprawozdań na wystandaryzowanym wzorze formularza.

2. Poszczególne komórki Urzędu Gminy w Jordanowie oraz jednostki gminne przedstawiają w określonym terminie sprawozdania częściowe, opisujące przebieg realizacji zaplanowanych działań w zakończonym roku kalendarzowym oraz osiągnięte efekty, w tym w wymiarze wskaźnikowym.
3. Podmiot zarządzający wdrażaniem strategii na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach częściowych przygotowuje zbiorcze podsumowanie, które staje się następnie jednym z rozdziałów w ramach raportu o stanie gminy.
4. Wójt Gminy Jordanów zatwierdza raport i przekazuje go Radzie Gminy Jordanów w określonym terminie. Raport będzie stanowił podstawę oceny i sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania strategii (proponowania priorytetów realizacyjnych podpartych budżetowo, wprowadzania uzupełnień oraz dokonywania niezbędnych i uzasadnionych zmian w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne).

Procedura ta także może zostać uszczegółowiona przez Wójta Gminy Jordanów (np. w formie rozporządzenia).

Ponadto, rekomenduje się, aby w połowie okresu obowiązywania i wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku oraz po jej zakończeniu przeprowadzić badanie ewaluacyjne, w celu uzyskania praktycznych wniosków, które posłużą udoskonaleniu bieżącej lub przyszłej interwencji strategicznej. Ewaluacja może zostać zrealizowana w formie spotkania z udziałem władz samorządowych oraz najważniejszych interesariuszy lokalnych i partnerów realizacyjnych. Pożądanym jest, aby badania ewaluacyjne były wspierane przez niezależnych ekspertów zewnętrznych, co pozwoli na uwzględnienie wiedzy eksperckiej, doświadczenia i potencjału instytucji wyspecjalizowanych w tego typu badaniach, a także na zapewnienie bezstronności i obiektywizmu w procesie oceny.

Tabela 11. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

OBSZAR STRATEGICZNY 1. GOSPODARKA LOKALNA					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
1.1. Poprawa warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy.	Zwiększenie dostępności i jakości sieci elektrycznych i gazowych	Odsetek mieszkańców korzystających z gazociągu	BDL GUS	15,1% w 2021 r.	35% w 2030 r.
	Utrzymanie i pozyskanie inwestorów	Liczba nowych inwestorów	Urząd Gminy w Jordanowie	0	4 inwestorów do 2030 r.
1.2. Rozwój przedsiębiorczość i lokalnej i efektywne wspieranie zatrudnienia.	Zwiększenie kreatywności, zaradności i przedsiębiorczości młodzieży	Liczba dzieci, które w szkołach uczestniczyły w zajęciach z zakresu przedsiębiorczości	Gminny Ośrodek Administracji Szkół i Przedszkoli w Jordanowie	0	Co najmniej 880 osób rocznie do 2030 r.
	Poszerzenie możliwości i zwiększenie motywacji wśród dorosłych w zakresie pozyskiwania nowych kompetencji	Liczba osób dorosłych, które skorzystały ze szkoleń i kursów OPS, PUP	Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie	0	200 osób w latach 2023-2030

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

1.3. Rozwój zrównoważonego rolnictwa oraz wykorzystanie potencjału obszarów wiejskich do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców.	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury na obszarach wiejskich, w tym stanu i jakości dróg dojazdowych do gruntów rolnych	Długość nowych i/lub zmodernizowanych dróg dojazdowych do gruntów rolnych	Urząd Gminy w Jordanowie	7 km w okresie 1992-2022)	12 km (w okresie 2023-2030)
OBSZAR STRATEGICZNY 2. OFERTA CZASU WOLNEGO					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
2.1. Rozwój i wypromowanie oferty kulturalnej bazującej na zasobach i dziedzictwie kulturowym gminy wraz z wieloaspektową aktywizacją mieszkańców.	Poprawa dostępności i jakości bazy oraz wyposażenia służących działalności kulturalnej	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów	Urząd Gminy w Jordanowie / Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie	1 obiekt (2010-2022)	3 obiekty w okresie 2023-2030
	Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr kultury	Liczba przeszkolonych pracowników w ciągu roku	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie	3 osoby rocznie	Co najmniej 6 rocznie do 2030 r.
2.2. Rozwój i wypromowanie oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniającej atrakcyjność gminy.	Poprawa dostępności i jakości bazy sportowej i rekreacyjnej	Liczba zmodernizowanych i/lub nowych obiektów	Urząd Gminy w Jordanowie / Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie	0	1 w okresie (2023-2025)
	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury rowerowej	Długość tras rowerowych na terenie gminy	Urząd Gminy w Jordanowie / Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Promocji w Jordanowie	0	3 km w latach 2023-2030
OBSZAR STRATEGICZNY 3. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie zasobów środowiskowych oraz ograniczenie	Poprawa dostępności i jakości usług zaopatrzenia w wodę	Odsetek gospodarstw domowych korzystających z wodociągu	Urząd Gminy w Jordanowie / Spółka Komunalna Skawa Jordanów Sp. z o.o., BDL GUS	32,6% w 2021 r.	45% w 2030 r.

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.	Poprawa dostępności i jakości usług kanalizacyjnych	Odsetek gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji	Urząd Gminy w Jordanowie / Spółka Komunalna Skawa Jordanów Sp. z o.o., BDL GUS	27,6% w 2021 r.	50% w 2030 r.
3.2. Zwiększenie zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy wraz z poprawą bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego.	Poprawa stanu i jakości infrastruktury drogowej na terenie gminy	Długość nowych i/lub zmodernizowanych dróg i/lub chodników i/lub ciągów pieszo-rowerowych na terenie gminy	Urząd Gminy w Jordanowie	10 km w latach 2002-2022	15km w okresie 2023-2030
	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Liczba wypadków na drogach gminnych	Urząd Gminy w Jordanowie , Policja	10 wypadków rocznie	7 wypadków rocznie
OBSZAR STRATEGICZNY 4. USŁUGI PUBLICZNE					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
4.1. Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb i wyzwań współczesności oraz poprawa jakości kształcenia.	Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych	Wyniki egzaminów końcowych: - język polski - matematyka - język angielski	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie	2022 r.: - 59,2% - 52,0% - 58,8%	Do 2030 r.: - 64% - 58% - 65%
	Poprawa dostępności i jakości bazy edukacyjnej	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających dzieci i młodzieży szkolnej	Urząd Gminy w Jordanowie	L.o. – 1 obiekt w latach 2017-2021 L.dz. - 1321	L.o. – 3 obiekty w latach 2022-2030 L.dz. - 1300 rocznie wraz z przedszkolami
4.2. Poprawa bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i społecznego mieszkańców.	Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania i przywiązania lokalnego kadr pomocy społecznej i ochrony zdrowia	Liczba przeszkolonych pracowników ochrony zdrowia i/lub pomocy społecznej w ciągu roku	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie	8 osób rocznie	Co najmniej 16 osób rocznie do 2030 r.
	Wzrost aktywności społecznej, ruchowej, zawodowej itp. osób starszych i z niepełnosprawnościami	Liczba projektów aktywizacyjnych dedykowanych seniorom i/lub osobom z niepełnosprawnościami oraz liczba ich uczestników	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie	0	7 projektów w okresie 2023-2030
4.3. Doskonalenie administracji i zarządzania, rozwój procesów współpracy oraz wzrost aktywności i	Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych pracowników samorządowych	Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika urzędu i/lub jednostek gminnych w ciągu roku	Urząd Gminy w Jordanowie	0,6	1,2
	Poprawa atrakcyjności,	Liczba nowych i/lub	Urząd Gminy	3	6 przestrzeni

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

partycypacji społecznej.	estetyki, dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych	zmodernizowanych przestrzeni publicznych	w Jordanowie	przestrzenie w okresie 2020-2022	w okresie 2023-2030
---------------------------------	---	--	--------------	----------------------------------	---------------------

Źródło: opracowanie przez UG Jordanów

RAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY JORDANÓW DO 2030 ROKU

RAMY FINANSOWE

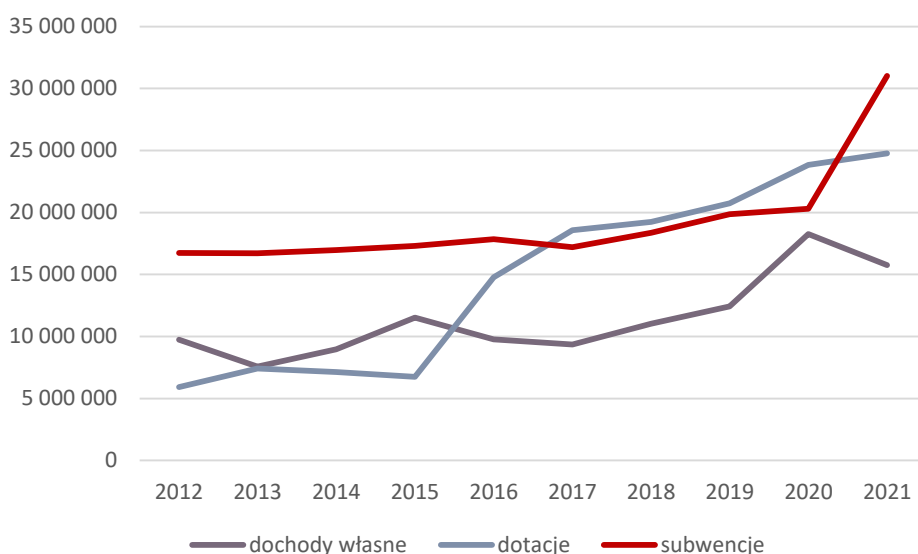
Ramy finansowe wskazują wielkości środków finansowych szacowanych na realizację strategii, a jednocześnie potwierdzają możliwość realizacji przez gminę zaplanowanych działań. Uzależnione są one od uregulowań prawa krajowego, sytuacji społeczno-gospodarczej, stanu finansów publicznych, dostępności dodatkowych środków na rozwój, w tym unijnych, zakresu przedmiotowego i horyzontu czasowego realizowanych przez gminę zadań, jej zdolności administracyjnych i organizacyjno-zarządczych, kondycji finansowej oraz możliwości inwestycyjnych, przede wszystkim w perspektywie długofalowej. Przy ich konstruowaniu wykorzystano doświadczenia zebrane podczas opracowywania innych podobnych tematycznie dokumentów, projektów, studiów wykonalności itp., a także wynikające z realizacji działań w ostatnich latach, w tym przede wszystkim w ramach wdrażania poprzedniej strategii. Ważnym punktem odniesienia były dostępne na moment tworzenia ram finansowych informacje na temat potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania. Finansowanie działań rozwojowych, określonych w strategii, będzie się odbywać przy wykorzystaniu środków, które pozostają w dyspozycji samorządu lub o które gmina może skutecznie zabiegać. Wśród nich najistotniejsze są środki publiczne. Środki pochodzące z budżetu lokalnego będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych i innych źródeł krajowych i międzynarodowych.

Analizując zdolność gminy do realizacji zadań wynikających z zapisów strategii, należy odnieść się do danych historycznych przedstawiających stan finansów lokalnych, a także dokonać próby określenia potencjału inwestycyjnego gminy w perspektywie objętej strategią, opierając się przy tym na danych prognostycznych.

W analizowanym okresie 2012-2021 dochody i wydatki budżetu gminy rosły, zwiększając się ponad dwukrotnie z 32,4 mln do 71,5 mln zł w przypadku dochodów i z 30,5 do 59 mln zł w przypadku wydatków. Wzrostom tym towarzyszyły zmiany struktury budżetu. Zarówno na początku jak i na końcu badanego okresu najważniejszą pozycję budżetu gminy stanowiły subwencje. Pomimo nominalnego wzrostu o ponad +14,2 mln zł w ciągu 10 lat, ich procentowy udział w budżecie zmalał z 51,7% do 43,4%. Dominującą częścią subwencji przez cały czas pozostawała część oświatowa (średniorocznie 56,3% ogółu subwencji w latach 2012-2021). Drugą najważniejszą pozycją w strukturze budżetu w ciągu ostatnich lat stały się dotacje z budżetu państwa. Podczas gdy w 2012 r. odpowiadały za 18,3% dochodów, w 2021 r. osiągnęły wynik prawie dwukrotnie wyższy (34,6%). Należy przy tym podkreślić, iż nominalny wzrost dotacji – szczególnie widoczny w latach 2015-2017 – wiązał się m.in. z wprowadzeniem rządowych transferów pieniężnych przekazywanych w ramach programu „Rodzina 500+”. Kwoty te gmina w całości dystrybuowała wśród mieszkańców i nie miały one przełożenia na jej realne zdolności finansowe. Odpowiedzialność za wydawanie świadczeń przeszła w 2022 r. na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Należy się spodziewać, iż zmiana ta znacząco zaznaczy się na statystykach finansowych gmin w całej Polsce. Za najmniejszą część dochodów gminy Jordanów w ostatnich latach odpowiadały dochody własne (średnio 25% dochodów rocznie). Ich nominalny wzrost na przestrzeni dekady wyniósł +6 mln zł. Dochody własne to kluczowa klasa dochodów, w największym stopniu determinująca zdolność gminy do podejmowania przedsięwzięć rozwojowych w długim czasie.

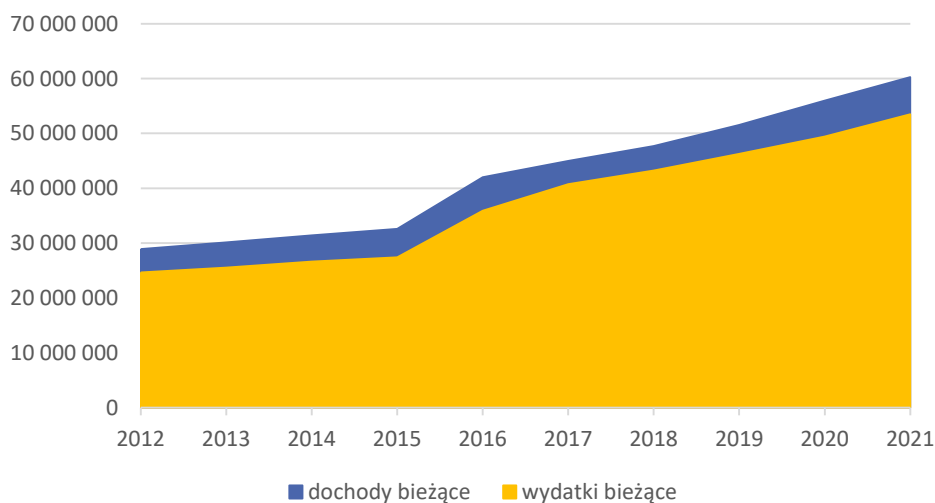
Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Wykres 8. Poziom dochodów własnych, dotacji i subwencji gminy Jordanów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwoju.pl

Podstawowym czynnikiem, który kształtuje zdolność gminy do finansowania rozwoju w krótkim i średnim okresie jest wypracowywana przez nią nadwyżka operacyjna, stanowiąca różnicę pomiędzy kwotą dochodów bieżących a kwotą wydatków bieżących. Nadwyżka może zostać przeznaczona na spłatę długu i/lub finansowanie zadań majątkowych w zależności od potrzeb jednostki samorządu terytorialnego. W badanym okresie gmina Jordanów generowała wysoką nadwyżkę operacyjną w średniej wysokości ok. 5,2 mln zł rocznie (wartość nadwyżki operacyjnej wahała się w granicach 4,2-6,8 mln zł). W relacji do rosnącego poziomu dochodów bieżących, gmina utrzymywała nadwyżkę operacyjną na wysokości ponad 9,4% przez cały badany okres, co należy ocenić jako miarę pełnej kontroli na budżetem. Dobrą ocenę kondycji finansowej gminy dopełnia zestawienie nadwyżki i poziomu zadłużenia. Pokazuje, iż przy utrzymywaniu wysokiego poziomu nadwyżki gmina z powodzeniem realizowała swoje zobowiązania z tytułu obsługi zadłużenia, konsekwentnie zmniejszając jego poziom do bardzo bezpiecznego poziomu 6,5% w 2021 r.

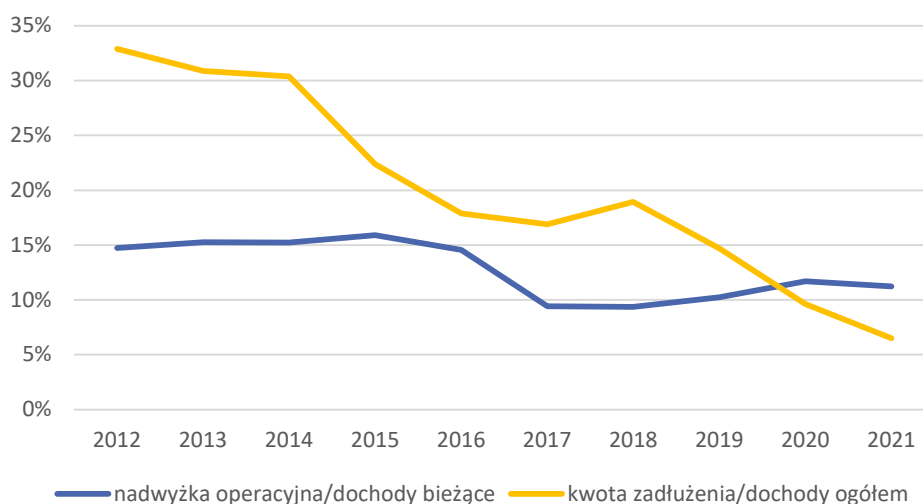

Wykres 9. Poziom dochodów i wydatków bieżących gminy Jordanów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwoju.pl

Wykres 10. Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach bieżących oraz zadłużenie gminy Jordanów w latach 2012-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwoju.pl

Szczególnym rodzajem aktywności samorządu terytorialnego jest jego polityka inwestycyjna, służąca tworzeniu podstaw rozwoju gminy dla obecnych i przyszłych pokoleń. W okresie analizowanych ostatnich 10 lat na inwestycje przeznaczano średniorocznie 5,5 mln zł, co stanowiło przeciętnie 13,7% ogółu wydatków.

Na podstawie przytoczonych informacji stwierdza się, że gmina Jordanów wchodzi w okres nowej strategii rozwoju z dobrą kondycją finansową. W ciągu 10 lat prowadziła politykę konsekwentnego ograniczania zadłużenia przy jednoczesnym nierezygnowaniu z wysokiej aktywności inwestycyjnej oraz utrzymaniu pozytywnego bilansu operacyjnego. W perspektywie kolejnych lat zwraca się jednak uwagę na potrzebę dalszego wzmocnienia bazy dochodów własnych gminy, a także większe wykorzystanie środków unijnych. Niemniej jednak ocenia się, iż obecny stan finansów publicznych gminy Jordanów daje możliwość utrzymania dotychczasowego tempa polityki inwestycyjnej nawet pomimo rosnących kosztów rynkowych inwestycji.

Strategia określa kierunki interwencji podejmowanej w perspektywie roku 2030, w tym kluczowe inwestycje gminne. Przedstawia je poniższa tabela, wskazując jednocześnie ich szacunkowe koszty. Wycena wykorzystuje m.in. bazę wiedzy i doświadczeń powstałą w wyniku prac nad ramami finansowymi dla innych dokumentów funkcjonujących na poziomie gminy, realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie, informacje finansowe zapisane w opracowanych już projektach, studiach wykonalności itp., a także informacje o możliwym dofinansowaniu.

Tabela 12. Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
CEL OPERACYJNY 1.3. Rozwój zrównoważonego rolnictwa oraz wykorzystanie potencjału obszarów wiejskich do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców.					
1.	Modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych	Łętownia, Naprawa, Toporzysko, Wysoka, Osielec	2023-2030	2 500 000,00	Budżet gminy, dofinansowanie UMWM

CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój i wypromowanie oferty kulturalnej bazującej na zasobach i dziedzictwie kulturowym gminy wraz z wieloaspektową aktywizacją mieszkańców.					
2.	Remont i doposażenie pomieszczeń filii GOK i bibliotek	Łętownia, Naprawa Toporzysko,	2023-2030	300 000,00	Budżet Gminy, środki europejskie
CEL OPERACYJNY 2.2. Rozwój i wypromowanie oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniającej atrakcyjność gminy.					
3.	Modernizacje obiektów sportowo – rekreacyjnych na terenie gminy	Toporzysko, Naprawa, Osielec, Łętownia, Wysoka	2023-2030	5 000 000,00	Budżet gminy, Środki UE, dofinansowanie Ministra Sportu
CEL OPERACYJNY 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.					
4.	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy	Toporzysko, Naprawa, Osielec, Łętownia, Wysoka	2023-2030	10 000 000,00	Budżet gminy, środki europejskie
5.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy	Toporzysko, Naprawa, Osielec, Łętownia, Wysoka	2023-2030	20 000 000,00	Budżet gminy, środki europejskie
CEL OPERACYJNY 3.2. Zwiększenie zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy wraz z poprawą bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego.					
6.	Modernizacja dróg na terenie Gminy	Cała gmina	2023-2030	8 000 000,00	Budżet gminy, środki europejskie, RFRD

Źródło: opracowanie przez gminę

Zasada dodatkowości środków finansowych w realizacji projektów zapisanych w strategii oznacza, że to od potencjału inwestycyjnego gminy zależy, w jakim czasie i ile środków finansowych będzie mogła przeznaczyć na działania związane z rozwojem, czyli przede wszystkim na realizację strategii. Dlatego tak istotne jest oszacowanie potencjału inwestycyjnego gminy. Wskaźniki do szacowania potencjału inwestycyjnego gminy zaczerpnięto z prognoz finansowych zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Jordanów zmienionej Uchwałą nr XXXVIII/342/2022 Rady Gminy Jordanów z dnia 29 listopada 2022 roku. Przyjęto w niej prognozowaną, średnioroczną wysokość wydatków gminy ogółem na poziomie ok. 52,1 mln zł.

Określając potencjał inwestycyjny gminy Jordanów, posłużono się metodologią opartą na równaniu obejmującym założenie, że:

$$PI = W_{og} \times W_i$$

gdzie:

PI= potencjał inwestycyjny jednostki samorządu terytorialnego

W_{og} = wydatki budżetowe ogółem

W_i = średni procentowy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostki samorządu terytorialnego.

Potencjał inwestycyjny gminy stanowi iloczyn jego prognozowanych wydatków w okresie objętym prognozą i średniego procentowego udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach w okresie poprzednim do prognozowanego. Tak wyliczony potencjał inwestycyjny przyjęto za ramy przyszłej aktywności inwestycyjnej gminy.

Analizując dane historyczne, ustalono że średnia wartość procentowego udziału wydatków inwestycyjnych ponoszonych przez gminę w okresie 2012-2021 wynosiła 13,7%. Dzięki temu możliwe było oszacowanie potencjału inwestycyjnego gminy Jordanów w okresie realizacji strategii. Wykorzystując wskazane wyżej równanie oszacowano, iż przy utrzymaniu zdolności inwestycyjnych z analizowanego okresu, gmina mogłaby średniorocznie przeznaczyć na inwestycje w okresie 2022-2030 ok. 7,1 mln zł. Jak wykazano, w latach 2012-2021 gmina wydatkowała na inwestycje przeciętnie ok. 5,5 mln zł w ciągu roku. W tym kontekście szacowana kwota na inwestycje w latach realizacji strategii jest ambitna, ale możliwa do realizacji, przy założeniu współpracy finansowej z innymi partnerami oraz wsparcia kluczowych inwestycji ze środków zewnętrznych (co wynika z szacowanego potencjału inwestycyjnego gminy oraz przybliżonej sumy kosztów inwestycji wskazanych w tabeli). Trzeba jednocześnie wskazać na warunek szybkiej i pełnej dostępności środków unijnych dla Polski oraz niepogarszania się istotnie sytuacji makroekonomicznej, w tym dotyczącej inflacji oraz kosztów energii, co ma zasadniczy wpływ na kondycję finansów i zdolności inwestycyjne gminy. Mając na względzie bazę dochodów gminy, a także prognozy gospodarcze na najbliższe lata, rekomenduje się realizację w pierwszej kolejności tych projektów inwestycyjnych, które będą zmierzały do wzmocnienia stabilności gospodarczej jednostki. Równocześnie przewiduje się, iż rozpisane plany inwestycyjne mogą wymagać aktualizacji ze względu na zachodzące zmiany w gminie oraz jej otoczeniu, w szczególności makroekonomicznym, finansowo-podatkowym i prawnym.

POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA¹

Finansowanie działań opisanych w Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku będzie się odbywać za pomocą środków pochodzących z różnych źródeł, aby zwiększyć możliwości realizacyjne oraz efektywność podejmowanych interwencji. W tym kontekście trzeba wskazać na trzy podstawowe źródła:

- publiczne środki zagraniczne, w tym przede wszystkim pochodzące z funduszy unijnych oraz innych instrumentów i mechanizmów europejskich (m.in. EFRR, EFS, FS, fundusze norweskie i EOG),
- publiczne środki krajowe, w tym uwzględniające budżet gminy i innych jednostek samorządu terytorialnego (m.in. fundusze regionalne), fundusze z budżetu państwa, celowe i dotacje państwowe (m.in. środki i programy rządowe, poszczególnych ministerstw, NFOŚiGW, WFOŚiGW),
- środki prywatne.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Mając na względzie okres obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku, należy przyjąć, iż finansowanie działań w niej określonych obejmie przede wszystkim okres **Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027** oraz wsparcie w ramach nowego **Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU)**.

Nowy siedmioletni budżet Unii Europejskiej (wieloletnie ramy finansowe) zaplanowano na 1 074,3 mld euro, a dodatkowy antykrzysowy pakiet odbudowy skumulowany w pierwszych latach ma wynieść 750 mld euro, w tym 390 mld euro w formie dotacji. Łącznie oznacza to kwotę 1 824,3 mld euro. Środki te mają wspierać odbudowę państw po pandemii Covid-19 oraz inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową. Tematyczne kierunki wydatkowania środków przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Kierunki wydatkowania środków w ramach budżetu UE 2021-2027

Lp.	Kierunek wydatkowania	Planowane środki	Podstawowe instrumenty finansowe w ramach kierunku
1.	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	143,4 mld € (z tego 10,6 mld € w ramach Next Generation EU)	Horyzont Europa i Fundusz InvestEU
2.	Spójność, odporność i wartości	1 099,7 mld € (721,9 mld € - fundusz odbudowy)	Fundusze polityki spójności, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności – RescEU, program działań w dziedzinie zdrowia
3.	Zasoby naturalne i środowisko	373,9 mld € (17,5 mld € - fundusz odbudowy)	Wspólna polityka rolna, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
4.	Migracja i zarządzanie granicami	22,7 mld €	Fundusz Azylu i Migracji oraz Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami
5.	Bezpieczeństwo i obrona	13,2 mld €	Europejski Fundusz Obronny i Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego
6.	Sąsiedztwo i świat	98,4 mld €	Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz Instrument Pomocy Humanitarnej
7.	Europejska administracja publiczna	73,1 mld €	

Źródło: opracowanie na podstawie <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/>

¹ Kwoty prezentowane w rozdziale są orientacyjne i mogą ulec zmianie w związku z prowadzonymi negocjacjami i zmianami w przedmiotowych programach i dokumentach na etapie ich finalnego opracowywania czy modyfikowania w trakcie samej realizacji.

Filarem unijnego planu odbudowy ma być **Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności**, zapewniający krajom europejskim wsparcie finansowe, by złagodzić społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19. Jego budżet ogółem to 672,5 mld euro (z 750 mld euro w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy), z czego 312,5 mld euro przewidziano w formie dotacji. Zaplanowana alokacja dla Polski wynosi 23,9 mld euro, dodatkowo ponad 34 mld euro z części pożyczkowej funduszu. Podstawą wydatkowania środków ma być Krajowy Plan Odbudowy, finansowany ze środków wspomnianego Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy. Jego celem jest odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym, co będzie odbywać się m.in. poprzez przyspieszenie rozwoju niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, która w sposób odpowiedzialny wykorzystuje zasoby środowiska, a także rozwój oparty na wykorzystaniu rozwiązań cyfrowych. Oczekiwanym rezultatem realizacji celu strategicznego KPO jest zwiększenie produktywności gospodarki, która będzie zdolna do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, dostępnych dla większej liczby osób. W ramach dokumentu założono realizację pięciu komponentów oraz działań (tj. reform i inwestycji):

- Komponent A. Odporność i konkurencyjność gospodarki – 4,133 mld euro, 17,3%;
- Komponent B. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności – 6,347 mld euro, 26,6%;
- Komponent C. Transformacja cyfrowa – 3,034 mld euro, 12,7%;
- Komponent D. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia – 4,262 mld euro, 17,9%;
- Komponent E. Zielona, inteligentna mobilność – 6,074 mld euro, 25,5%².

¹/₃ środków z funduszu ma trafić do samorządów³.

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej dla Polski to ok. 170 mld euro (w cenach bieżących), w tym:

- 72,2 mld euro na politykę spójności,
- 3,8 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji,
- 24,9 mld euro dotacji z Funduszu Odbudowy,
- 34,2 mld euro pożyczek z Funduszu Odbudowy,
- 21,6 mld euro na płatności bezpośrednie dla rolników,
- 10,6 mld euro na rozwój obszarów wiejskich,
- ok. 2 mld euro w ramach instrumentu React EU (instrument na rzecz walki z negatywnymi skutkami COVID-19)⁴.

60% funduszy z polityki spójności trafi do **programów realizowanych na poziomie krajowym**, a pozostałe 40% otrzymają **programy regionalne**, zarządzane przez marszałków województw. Programy będą funkcjonowały w podobnym układzie, jak w ramach perspektywy na lata 2014-2020. Podział środków na poszczególne programy krajowe przedstawia poniższa tabela.

² <https://crido.pl/blog-business/krajowy-plan-odbudowy-komponent-a-odpornosc-i-konkurencyjnosc-gospodarki/>

³ <https://www.money.pl/gospodarka/kpo-sejm-zdecydowal-ws-funduszu-odbudowy-oto-najwazniejsze-informacje-6635999141600000a.html>

⁴ <https://samorzad.pap.pl/kategoria/aktualnosci/jak-beda-inwestowane-fundusze-ue-z-nowej-perspektywy-jest-plan-podzialu>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Tabela 14. Podział środków w ramach nowej perspektywy budżetowej UE dla Polski

Lp.	Program	Kwota	Podstawowe kategorie projektów
1.	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS)	Ponad 25 mld €	M.in. rozwój gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, inwestycje transportowe, ochrona zdrowia, dziedzictwo kulturowe.
2.	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)	Ok. 7,9 mld €	M.in. innowacje, współpraca nauki i biznesu.
3.	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)	Ponad 4 mld €	M.in. praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność.
4.	Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)	Ok. 2 mld €	M.in. cyfryzacja, sieci szerokopasmowe, rozwój e-usług, cyberbezpieczeństwo.
5.	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)	Ok. 2,5 mld €	Specjalna pula wsparcia dla województw Polski Wschodniej.
6.	Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE)	Ok. 0,5 mld €	Wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE, szkolenia dla beneficjentów, działania informacyjne.
7.	Fundusze Europejskie na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FEST)	4,4 mld €	Pomoc w transformacji dla regionów górniczych.
8.	Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ)	0,475 mld €	Wsparcia osób doświadczających najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej.
9.	Fundusze Europejskie dla Rybactwa	0,5 mld €	Wsparcie sektora rybactwa.
10.	Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej	0,56 mld €	Wykorzystywanie zasobów i rozwiązywanie problemów, które wykraczają poza granice państw i które wymagają podjęcia wspólnych działań.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich-na-lata-2021-2027/>

Po uzgodnieniach między ministerstwem i marszałkiem, na program regionalny do województwa małopolskiego ma trafić ok. 2,32 mld euro (w tym 1,7 mld euro na EFRR/ 580 mln euro na EFS+)⁵. Priorytety programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości określa poniższa tabela.

Tabela 15. Opis priorytetów programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości

Numer i nazwa priorytetu	Zakres tematyczny/rodzaje działań
1. Inteligentny i konkurencyjny region	<ul style="list-style-type: none"> Prace badawczo-rozwojowe na rzecz przedsiębiorstw, wdrożenie wyników prac B+R, rozwój infrastruktury przedsiębiorstw niezbędnej dla prowadzenia prac B+R, bony na innowacje dla MŚP, rozwój infrastruktury badawczej sektora nauki; rozwój e-administracji, e-usług i cyberbezpieczeństwa, rozwój i digitalizacja kultury oraz dziedzictwa; inwestycje rozwojowe przedsiębiorstw, stymulowanie powstawania i rozwoju nowych firm, wsparcie w zakresie internacjonalizacji, promocji gospodarczej Małopolski oraz zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej regionu; podnoszenie kompetencji i umiejętności w zakresie innowacyjnej przedsiębiorczości, rozwój kompetencji niezbędnych do zarządzania regionalną inteligentną specjalizacją, promocja i wsparcie rozwoju przedsiębiorczości oraz innowacji na obszarach zmarginalizowanych, uzupełnienie potencjału proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu.
2. Energetyka i środowisko	<ul style="list-style-type: none"> Inwestycje w poprawę efektywności energetycznej przedsiębiorstw, budynków użyteczności publicznej, budynków sektora mieszkaniowego, rozwój systemów ciepłowniczych i chłodniczych, doposażenie straży gminnych/międzygminnych w zakresie przeprowadzanych kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska, umożliwienie dalszego funkcjonowanie ekodoradców, działania edukacyjne; rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii (energia elektryczna z biomasy, biogazu, energii wiatru, słońca oraz wody; ciepło i chłód dzięki wykorzystaniu energii geotermalnej, słonecznej, pomp ciepła, biomasy), rozwój lokalnych inwestycji związanych z produkcją i zarządzaniem energią w systemie społeczności energetycznej; zwiększenie retencyjności zlewni, w tym rozwój różnych form małej retencji, zrównoważone

⁵ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/fundusze-unijne-dla-regionow---rezerwa-podzielona-po-rozmowach-z-marszalkami-województw>

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		<p>i zaadaptowane do zmian klimatu systemy gospodarowania wodami opadowymi oraz rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, przeciwdziałanie ruchom masowym, wzmacnianie potencjału służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury kanalizacyjnej oraz oczyszczania ścieków komunalnych, w tym budowa lub przebudowa oczyszczalni ścieków, inwestowanie w systemy zaopatrzenia w wodę i optymalizacja zużycia wody; • rozwój punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, instalacji do odzysku i recyklingu odpadów komunalnych, usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest, budowa zakładów przetwarzania termicznego odpadów komunalnych i osadów ściekowych; • ochrona różnorodności biologicznej na obszarach cennych przyrodniczo (w tym edukacja oraz rozwój infrastruktury turystycznej w celu skanalizowania ruchu turystycznego i ograniczenie degradacji środowiska przyrodniczego), rozwój i tworzenie terenów zielonych, rewaloryzacja i rekultywacja oraz nowe zagospodarowanie obszarów przemysłowych, zdegradowanych, zdewastowanych, skażonych, zanieczyszczonych itp.
3.	Zrównoważona mobilność miejska	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój nowoczesnego, zero- i niskoemisyjnego transportu miejskiego zachęcającego do rezygnacji z korzystania z samochodów osobowych, w tym wymiana taboru autobusowego, rozwój infrastruktury obsługi podróżnych oraz taboru, rozwój roweru miejskiego i infrastruktury rowerowej, nowe rozwiązania dotyczące organizacji ruchu oraz systemy zarządzania ruchem, energooszczędne oświetlenie uliczne i drogowe, działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne.
4.	Mobilna Małopolska	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój transportu drogowego, w tym budowa, przebudowa dróg wojewódzkich i powiatowych, nowoczesne techniki zarządzania ruchem, inwestycje z zakresu zwiększania bezpieczeństwa na drogach; • rozwój regionalnego transportu kolejowego oraz publicznego transportu pozamiejskiego, w tym zakup i modernizacja taboru kolejowego oraz ekologicznego taboru autobusowego, zapewnienie zaplecza technicznego do obsługi taboru oraz infrastruktury do obsługi podróżnych, wdrażanie rozwiązań integrujących usługi transportowe; • rozwój transportu lotniczego, w tym wsparcie dla inwestycji w infrastrukturę istniejących lotnisk aeroklubowych.
5.	Małopolska infrastruktura społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury edukacyjnej (przedszkola, szkoły, uczelnie) i szkoleniowej (na potrzeby szkolenia kadr medycznych, a także rozwój innowacyjnych pracowni lub laboratoriów typu fablab); • rozwój infrastruktury i oferty całodobowej opieki dedykowanej osobom starszym, chorym, z niepełnosprawnościami, zakup sprzętu i wyposażenia medycznego, adaptacja przestrzeni na mieszkania wspomagane i chronione; • zapewnienie podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej przez rozwój bazy i wyposażenia medycznego, wdrażanie standardu dostępności; • rozwój infrastruktury i wyposażenie instytucji kultury, ochrona i opieka nad zabytkami, rozwój szlaków kulturowych, rozwój i promocja oferty turystycznej, w tym tras rowerowych, produktów turystycznych bazujących na walorach historycznych, kulturowych, przyrodniczych regionu (w tym budowa schronisk na szlakach), dostosowanie obiektów i szlaków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
6.	Spółeczna Małopolska	<ul style="list-style-type: none"> • Indywidualne wsparcie na rzecz zdobycia pracy lub poprawy sytuacji na rynku pracy oraz zmiany i nabycia kwalifikacji niezbędnych na rynku pracy, promocja postaw przedsiębiorczych, pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej; • wsparcie finansowe dla rodziców/opiekunów na pokrycie kosztów opieki niani/opiekuna nad dzieckiem do lat 3, wsparcie finansowe dla podmiotów prowadzących instytucjonalne formy opieki nad dziećmi na podniesienie ich dostępności w rozumieniu usługowym i/lub kompetencyjnym; • finansowanie usług rozwojowych zgodnie z potrzebami pracodawców i przedsiębiorców, programy typu outplacement, w tym pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej, rozwój narzędzi umożliwiających przedsiębiorcom elastyczne reagowania na zmiany na rynku pracy i utrzymanie pracowników, w tym szkolenia, doradztwo, rozwój elastycznych form organizacji pracy, wyposażenie lub modernizacja stanowisk pracy, rozwój dedykowanych programów zdrowotnych; • wspieranie edukacji przedszkolnej, w tym programy dwujęzyczności, zajęcia dodatkowe, doskonalenie kadr, tworzenie nowych miejsc przedszkolnych, poprawa dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (w tym likwidacja barier architektonicznych, odpowiednie przygotowanie kadry), wsparcie rodziców i opiekunów w pełnieniu funkcji rodzicielskich i wspierania rozwoju dzieci; • wspieranie kształcenia ogólnego, w tym oferta rozwijająca kompetencje kluczowe

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

		<p>i umiejętności przekrojowe, doskonalenie kadry, poprawa dostępności, rozwój współpracy szkół z otoczeniem społeczno-gospodarczym, rozwój doradztwa zawodowego, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, profilaktyka dobrostanu psychicznego i emocjonalnego uczniów, edukacja ekologiczna i przyrodnicza oraz regionalna, wsparcie rodziców i opiekunów w pełnieniu funkcji rodzicielskich i wspierania rozwoju dzieci, regionalny program stypendialny dla uczniów zdolnych i potrzebujących wsparcia oraz studentów kierunków medycznych, transformacja cyfrowa szkół, wykorzystanie regionalnej infrastruktury naukowej, szkoleniowej i kulturalnej (np. Cogiteon, Fablab) w celach edukacyjnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie kształcenia zawodowego, w tym oferta rozwijająca kompetencje kluczowe i umiejętności przekrojowe, a także zawodowe i praktyczne, doposażanie warsztatów, doskonalenie kadry, wsparcie współpracy ze środowiskiem pracodawców i uczelniami wyższymi, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, profilaktyka dobrostanu psychicznego i emocjonalnego uczniów, poprawa dostępności bazy, koordynacja kształcenia zawodowego w regionie oraz wsparcie doradztwa edukacyjno-zawodowego, rozwój kształcenia zawodowego w branżach kluczowych dla regionalnego rynku pracy, podnoszenie kwalifikacji zawodowych uczniów z zakresu zielonej technologii, transformacja cyfrowa szkół, wykorzystanie regionalnej infrastruktury naukowej, szkoleniowej i kulturalnej w celach edukacyjnych; • promocja i kształcenie osób dorosłych w zakresie kompetencji przekrojowych, jak i kwalifikacji o charakterze zawodowym, inicjatywy edukacyjne dla dorosłych (np. tworzenie i rozwój Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji); • wspieranie integracji i aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna, zdrowotna kulturalna i mieszkaniowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo, wsparcie bezpośrednie podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych, w tym zwiększenie efektywności zatrudnieniowej podmiotów reintegracyjnych; • wspieranie integracji i aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna obywateli państw trzecich (w tym migrantów i uchodźców) oraz reemigrantów; • wspieranie integracji i aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna społeczności romskiej; • usługi w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, kompleksowe wsparcie osób usamodzielniających się, rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, pomoc osobom potrzebującym w codziennym funkcjonowaniu, upowszechnienie innowacyjnych usług społecznych, usługi opiekuńcze przy wykorzystaniu teleopieki z elementami telemedycyny, rozwój mieszkalnictwa chronionego, wspomaganego i innych rodzajów mieszkań z usługami, doskonalenie kadr świadczących usługi społeczne, rozwój usług w zakresie: interwencji kryzysowej, poradnictwa specjalistycznego, psychiatrii środowiskowej, domowej opieki długoterminowej, regionalne programy zdrowotne, wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług; • budowanie potencjału parterów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego i angażowanie ich w w/w obszarach.
7.	Małopolska bliżej mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju na obszarach miejskich (interwencja z wykorzystaniem tzw. Innych Instrumentów Terytorialnych), w tym rozwój infrastruktury kultury oraz zwiększanie dostępu i atrakcyjności oferty kulturalnej, ochrona i opieka nad zabytkami, dbałość o dziedzictwo niematerialne, rozwój oferty turystycznej i rekreacyjnej (rozwój szlaków turystycznych i rekreacyjnych, tworzenie produktów turystycznych, rozwój wielofunkcyjnych obiektów turystycznych i rekreacyjnych oraz stref aktywności, rozwój oferty rekreacji wodnej i powiązanej, rozwój schronisk), rozwój turystyki uzdrowiskowej i prozdrowotnej (rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowiskowej oraz uzupełniającej oferty czasu wolnego), tworzenie lub rozbudowa stref aktywności gospodarczej oraz obiektów umożliwiających handel artykułami rolno-spożywczymi, wsparcie odnowy zdegradowanych obszarów miejskich objętych rewitalizacją (zintegrowane działania inwestycyjne oraz animujące i aktywizujące lokalną społeczność); • wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju na obszarach wiejskich (interwencja z wykorzystaniem RLKS - (Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność), w tym rozwój infrastruktury kultury oraz zwiększanie dostępu i atrakcyjności oferty kulturalnej, ochrona i opieka nad zabytkami, dbałość o dziedzictwo niematerialne, rozwój oferty turystycznej i rekreacyjnej (rozwój szlaków turystycznych i rekreacyjnych, tworzenie produktów turystycznych, rozwój wielofunkcyjnych obiektów turystycznych i rekreacyjnych oraz stref aktywności, rozwój oferty rekreacji wodnej i powiązanej, rozwój schronisk).
8.	Sprawiedliwa transformacja	<p>Łagodzenie wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, w tym:</p>

	Małopolski Zachodniej	<ul style="list-style-type: none"> rynek pracy wspierający transformację - przedsięwzięcia z zakresu: doradztwa zawodowego, zmiany i podnoszenia kwalifikacji, wsparcia w poszukiwaniu pracy lub zakładaniu działalności gospodarczej przez osoby odchodzące z pracy w sektorze górniczym i powiązanych, edukacja wspierająca transformację - podnoszenie świadomości i przygotowanie mieszkańców do udziału w transformacji energetycznej i inicjatywach dot. neutralności klimatycznej, zrównoważonej konsumpcji i gospodarki o obiegu zamkniętym, podnoszenie kompetencji administracji lokalnej w tym zakresie, rozwój infrastruktury nowoczesnego szkolnictwa zawodowego i ustawicznego, poprawa jakości życia mieszkańców jako element przeciwdziałania depopulacji - działania animacyjne, integrujące i aktywizujące mieszkańców, rozwój infrastruktury i usług opiekuńczych na rzecz osób zależnych, rewitalizacja byłych osiedli górniczych i przyzakładowych oraz innych obszarów zdegradowanych, rozwój lokalnych przedsiębiorstw - wsparcie tworzenia i rozwoju firm oraz tworzenia miejsc pracy – m.in. inkubatory, co-worki, strefy aktywności gospodarczej, parki technologiczne, wsparcie start-upów, programy akceleracyjne dla mikro- i małych firm, wsparcie działań na rzecz pozyskiwania inwestycji tworzących miejsca pracy, rozwój istniejących powiązań klastrowych opartych o lokalne potencjały i specjalizacje, upowszechnienie gospodarki o obiegu zamkniętym - wsparcie doradcze i inwestycyjne dla ograniczenia zużycia zasobów w procesach produkcyjnych i komunalnych, wsparcie dla wykorzystania gospodarczego odpadów, ścieków i osadów ściekowych oraz biomasy odpadowej, rozwój recyklingu odpadów, efektywność energetyczna, przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu i wzrost wykorzystania lokalnego potencjału OZE - wdrożenie rozwiązań w zakresie infrastruktury do wytwarzania i magazynowania energii z OZE, wsparcie rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie i społeczności energetycznych, zwiększenie wykorzystania OZE w ciepłownictwie systemowym, rozwój i modernizacja lokalnych systemów ciepłowniczych; budowa zintegrowanego, nowoczesnego i zeroemisyjnego systemu transportowego, w tym inwestycje w infrastrukturę zrównoważonej mobilności miejskiej z priorytetem dla ruchu pieszego i rowerowego; rewitalizacja lub odnowa terenów zdegradowanych oraz adaptacja obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu - nadanie terenom i obiektom przemysłowym i pogórnym nowych funkcji, tworzenia niebiesko-zielonej infrastruktury.
9.	Pomoc techniczna	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie potencjału instytucji odpowiedzialnych za przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, certyfikację, monitoring, komunikację i promocję, ocenę i kontrolę programu; upowszechnienie wiedzy nt. programu i korzyści płynących w związku z jego realizacją, dla regionu i jego mieszkańców, w tym wsparcie dla potencjalnych beneficjentów i partnerów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektu dokumentu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości, wersja obowiązująca od 08.03.2022, https://www.rpo.malopolska.pl/download/program-regionalny/FEM-2021-2027/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami/fundusze-europejskie-dla-malopolski-2021-2027/2022/03/Projekt_programu_FE_dla_Malopolski_2021-2027_08032022.pdf

Oprócz wskazanych powyżej programów, istnieją także inne możliwości pozyskania finansowania, w szczególności obejmujące **fundusze krajowe**. Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym i kierowane są m.in. do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i jednostek samorządu terytorialnego (np. Edukacja kulturalna, Infrastruktura domów kultury, Kultura cyfrowa, Kultura Dostępna, Promocja czytelnictwa, Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży, Ochrona zabytków). Programy Ministerstwa Sportu zakładają rozwój bazy sportowej oraz aktywizację ruchową społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Obszary priorytetowe stanowią: sport powszechny, sport wyczynowy, infrastruktura sportowa, sport młodzieżowy, sport osób z niepełnosprawnościami (np. programy: „Umiem pływać”, „Klub”, „Sport Wszystkich Dzieci”, „Szkolny Klub Sportowy”, „Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej”, czy Program budowy zadaszeń boisk piłkarskich)⁶. Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej koncentrują się na wsparciu rodziny na wszystkich etapach jej rozwoju, w tym zapewniając współfinansowanie dla tworzenia nowych placówek, a także na rozwoju usług

⁶ <https://www.gov.pl/web/kultura/programy-mkidn-2021>

opiekuńczych oraz aktywności seniorów (np. Program „Maluch+”, Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Program wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025, Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025)⁷. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁸ oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁹ wspierają przedsięwzięcia (zazwyczaj w formie instrumentów zwrotnych) z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg umożliwia współfinansowanie przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych¹⁰. Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany przez Polski Fundusz Rozwoju oferuje jednostkom samorządu terytorialnego wsparcie finansowe na zadania użyteczności publicznej i zadania własne, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno-kanalizacyjny, infrastruktura społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia¹¹. Poza tym działają programy rządowe wspierające odbudowę gospodarki po pandemii COVID-19. Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz Program Inwestycji Strategicznych, zbudowany wokół głównych założeń Polskiego Ładu, zapewniają bezzwrotne dofinansowanie inwestycji publicznych realizowanych przez gminy, powiaty i województwa w całej Polsce (m.in. inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, modernizację źródeł ciepła na zeroemisyjne, czy w gospodarowanie odpadami, a także inwestycji społecznych tj. żłobki, przedszkola czy ścieżki rowerowe)¹².

⁷ <https://www.gov.pl/web/rodzina/programy-i-projekty>

⁸ <http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/>

⁹ <https://www.wfos.krakow.pl/oferta/wedlug-rodzaju-wnioskodawcy/jednostki-samorządu-terytorialnego/>

¹⁰ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/rzadowy-fundusz-rozwoju-drog---dawniej-fundusz-drog-samorządowych>

¹¹ <https://pfr.pl/oferta/fundusz-inwestycji-samorządowych.html>

¹² <https://www.gov.pl/web/premier/program-inwestycji-strategicznych>

SPISY

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura demograficzna gminy Jordanów w latach 2017-2021	9
Wykres 2. Struktura demograficzna jednostek porównywanych w 2021 r.	9
Wykres 3. Struktura gospodarcza jednostek porównywanych w 2021 r.	11
Wykres 4. Liczba pojazdów według generalnego pomiaru ruchu na odcinkach dróg krajowych: nr 28 Białka-Skomielnia oraz S7 Lubień-Skomielnia Biała w latach 2010, 2015 i 2020.....	19
Wykres 5. Liczba osób i rodzin korzystających z wsparcia społecznego w gminie Jordanów w latach 2017-2021	20
Wykres 6. Struktura świadczeń pomocy społecznej w gminie Jordanów w latach 2017 i 2021, ze względu na powód ich udzielania	21
Wykres 7. Liczba uczniów w szkołach podstawowych z terenu gminy Jordanów w latach 2018/2019 – 2021/2022	22
Wykres 8. Poziom dochodów własnych, dotacji i subwencji gminy Jordanów w latach 2012-2021	119
Wykres 9. Poziom dochodów i wydatków bieżących gminy Jordanów w latach 2012-2021	119
Wykres 10. Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach bieżących oraz zadłużenie gminy Jordanów w latach 2012-2021 ...	120

Spis rysunków

Rysunek 1: Gmina Jordanów – lokalizacja na tle kraju, regionu i powiatu	6
Rysunek 2. Liczba mieszkańców na koniec 2021 r. oraz zmiana liczby mieszkańców w latach 2017-2021 w jednostkach porównywanych.....	8
Rysunek 3. Liczba mieszkańców na koniec 2021 r. oraz zmiana liczby mieszkańców w latach 2017-2021 w poszczególnych miejscowościach gminy Jordanów	8
Rysunek 4. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w jednostkach porównywanych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2021 r. i procentowa zmiana tej wartości w roku 2021 w stosunku do 2017 r.	11
Rysunek 5. Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2021 r. i zmiana tej wartości (w punktach procentowych) w roku 2021 w stosunku do 2017 r.	12
Rysunek 6. Odsetek powierzchni wybranych jednostek zajętej przez obszary chronione w 2021 r.	13
Rysunek 7. Odsetek budynków mieszkalnych w wybranych jednostkach posiadających dostęp do wodociągu w 2021 r.	14
Rysunek 8. Odsetek budynków mieszkalnych w wybranych jednostkach posiadających dostęp do kanalizacji w 2021 r.	15
Rysunek 9. Rozmieszczenie placówek kultury prowadzonych przez samorząd gminny w gminie Jordanów w 2021 r.	16
Rysunek 10. Rozmieszczenie instytucji bezpieczeństwa publicznego w gminie Jordanów w 2021 r.	18
Rysunek 11. Dochody budżetów porównywanych jednostek w przeliczeniu na 1 mieszkańca i procentowa zmiana tej wartości w roku 2021 w stosunku do 2017 r.	26
Rysunek 12. Wydatki budżetów porównywanych jednostek w przeliczeniu na 1 mieszkańca i procentowa zmiana tej wartości w roku 2021 w stosunku do 2017 r.	26
Rysunek 13. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań przyrodniczych gminy Jordanów	86
Rysunek 14. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań transportowych gminy Jordanów	88
Rysunek 15. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań w zakresie sieci przesyłowych na terenie gminy Jordanów	90
Rysunek 16. . Schematyczne rozmieszczenie kluczowych zamierzeń inwestycyjnych gminy Jordanów do 2030 r.	92
Rysunek 17. Schematyczne przedstawienie docelowej struktury przestrzennej gminy Jordanów do 2030 r.	94
Rysunek 18. Krajowe obszary strategicznej interwencji.....	98
Rysunek 19. Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce – proponowane optymalne zasięgi MOF	99
Rysunek 20. Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia.....	100
Rysunek 21. Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce.....	100
Rysunek 22. Miejscowości uzdrowiskowe w Małopolsce.....	101
Rysunek 23. Obszary cenne przyrodniczo w Małopolsce	102

Strategia Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku

Spis tabel

Tabela 1. Średnie wyniki [%] uczniów jednostek porównywanych z egzaminu ósmoklasisty (j. polski, matematyka, j. angielski) w latach 2020-2022	22
Tabela 2. Średnie wyniki [%] uczniów z egzaminu ósmoklasisty w poszczególnych szkołach z terenu gminy Jordanów na tle średniej wojewódzkiej w latach 2020-2022	24
Tabela 3. Wyniki analizy SWOT dla gminy Jordanów	28
Tabela 4. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 1. GOSPODARKA LOKALNA	37
Tabela 5. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 2. OFERTA CZASU WOLNEGO	45
Tabela 6. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 3. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	54
Tabela 7. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 4. USŁUGI PUBLICZNE	64
Tabela 8. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach gminy Jordanów wraz z przypisanymi celami i działaniami środowiskowymi	81
Tabela 9. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej w gminie Jordanów	96
Tabela 10. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku z wytycznymi i założeniami zawartymi w wybranych dokumentach wyższego rzędu	104
Tabela 11. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	114
Tabela 12. Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania	120
Tabela 13. Kierunki wydatkowania środków w ramach budżetu UE 2021-2027	123
Tabela 14. Podział środków w ramach nowej perspektywy budżetowej UE dla Polski	125
Tabela 15. Opis priorytetów programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości	125

Spis map

Mapa 1. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią przy wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. raz na 10 lat) – w granicach granatowych linii	78
Mapa 2. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią przy średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. raz na 100 lat) – w granicach granatowych linii	79
Mapa 3. Obszar zagrożenia powodzią przy niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. raz na 500 lat) – w granicach granatowych linii	80

Spis schematów

Schemat 1. Obszary strategicznego rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku	32
Schemat 2. Cele strategiczne i operacyjne w ramach Strategii Rozwoju Gminy Jordanów do 2030 roku	33

Urząd Gminy w Jordanowie

ul. Rynek 2, 34-240 Jordanów

telefon kontaktowy: (18) 26 87 600

e-mail: urząd@gmina-jordanow.pl

www.gmina-jordanow.pl